

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w KATOWICACH

Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach za 2021 rok

Zatwierdzone uchwałą Rady Nadzorczej nr 49/2022 z dnia 19.04.2022 roku

SPIS SKRÓTÓW	1
<u>I. WPROWADZENIE</u>	2
<u>II. PLAN DZIAŁALNOŚCI FUNDUSZU NA 2021 ROK</u>	5
1. PLAN FINANSOWY NA 2021 ROK	5
1.1. PRZYCHODY	5
1.2. KOSZTY	7
2. KIERUNKI WYDATKOWANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH.....	9
3. PLAN DZIAŁALNOŚCI FUNDUSZU W RAMACH KONTROLI ZARZĄDCZEJ.....	12
<u>III. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH FUNDUSZU</u>	14
1. RADA NADZORCZA	14
2. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU	15
3. WSPÓŁDZIAŁANIE Z ADMINISTRACJĄ PUBLICZNĄ I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	18
3.1. WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDAMI I ADMINISTRACJĄ PUBLICZNĄ.....	18
3.2. KONTAKTY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI, DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA FUNDUSZU	19
<u>IV. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO</u>	22
1. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2007-2013	22
2. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020	22
2.1. WDRAŻANIE PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020	22
2.2. KONTROLA W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020.....	25
3. REALIZACJA „OGÓLNOPOLSKIEGO SYSTEMU WSPARCIA DORADCZEGO DLA SEKTORA PUBLICZNEGO I MIESZKANIOWEGO ORAZ PRZEDSIĘBIORCÓW W ZAKRESIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ ORAZ OZE”	26
<u>V. PROGRAMY REALIZOWANE W RAMACH UMÓW UDOSTĘPNIENIA ŚRODKÓW PRZEZ NARODOWY FUNDUSZ</u>	28
1. PROGRAM PRIORYTETOWY CZYSTE POWIETRZE.....	28
2. PROGRAM POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA W NAJBARDZIEJ ZANIECZYSZCZONYCH GMINACH - PILOTAŻ.....	30
3. PROGRAM PRIORYTETOWY „POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA CZĘŚĆ 2) ZMNIEJSZENIE ZUŻYCIA ENERGII W BUDOWNICTWIE” I „BUDOWNICTWO ENERGOOSZCZĘDNE. CZĘŚĆ 1) ZMNIEJSZENIE ZUŻYCIA ENERGII W BUDOWNICTWIE”	31
4. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM FINANSOWANIA SŁUŻB RATOWNICZYCH CZĘŚĆ 1) DOFINANSOWANIE ZAKUPU SPECJALISTYCZNEGO SPRZĘTU WYKORZYSTYWANEGO W AKCJACH RATOWNICZYCH.....	31
5. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM FINANSOWANIA SŁUŻB RATOWNICZYCH CZĘŚĆ 2) DOFINANSOWANIE ZAKUPU SPRZĘTU I WYPOSAŻENIA JEDNOSTEK OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH”	32
6. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM REGENERACJI ŚRODOWISKOWEJ GLEB POPRZEZ ICH WAPNOWANIE	33
7. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM FINANSOWANIA USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST	34
8. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ POZA GRANICAMI AGLOMERACJI UJĘTYCH W KRAJOWYM PROGRAMIE OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH	34
9. PROGRAM MOJA WODA.....	35

10. PROGRAM PRIORYTETOWY AGROENERGIA CZĘŚĆ 1) MIKROINSTALACJE, POMPY CIEPŁA I TOWARZYSZĄCE MAGAZYNY ENERGII	36
<u>VI. GOSPODAROWANIE ŚRODKAMI FINANSOWYMI FUNDUSZU W 2021 ROKU</u>	38
1. BILANS.....	38
2. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	39
<u>VII. STRUKTURA FINANSOWANIA ZADAŃ</u>	41
1. STRUKTURA WPŁYWÓW I WYDATKÓW	41
2. WYPŁATY ZE ŚRODKÓW FUNDUSZU, NARODOWEGO FUNDUSZU ORAZ W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO.....	43
3. FORMY FINANSOWANIA	47
3.1. FINANSOWANIE BEZZWROTNE	47
3.1.1. Dotacje i przekazanie środków	47
3.1.2. Umoznienia udzielonych pożyczek.....	49
3.1.3. Nagrody za działalność	49
3.2. FINANSOWANIE ZWROTNE	49
4. NADZÓR WŁAŚCICIELSKI	50
5. POMOC PUBLICZNA.....	51
6. WYDATKI MAJĄTKOWE WŁASNE	52
<u>VIII. WNIOSKI I UMOWY O DOFINANSOWANIE ZADAŃ</u>	53
1. WNIOSKI O DOFINANSOWANIE ZADAŃ	53
2. ZAWARTE UMOWY.....	54
2.1. UMOWY DOTACJI, PRZEKAZANIA ŚRODKÓW I POŻYCZEK.....	55
2.2. UMOWY UMORZENIA POŻYCZEK	55
2.3. UMOWY W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO.....	56
<u>IX. EFEKTY EKOLOGICZNE I RZECZOWE Z UMÓW ZAWARTYCH W 2021 ROKU</u>	57
1. OCHRONA ATMOSFERY.....	57
2. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	58
3. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	58
4. EDUKACJA EKOLOGICZNA	60
5. OCHRONA WÓD, ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU I GOSPODARKA WODNA	61
6. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM.....	61
7. ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE W REGIONIE	62
8. PROFILAKTYKA ZDROWOTNA	62
<u>X. NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA ZAKOŃCZONE W 2021 ROKU</u>	69
1. OCHRONA ATMOSFERY.....	69
2. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	70
3. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	70
4. EDUKACJA EKOLOGICZNA	71
5. OCHRONA WÓD, ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU I GOSPODARKA WODNA	72
<u>XI. KONTROLA REALIZACJI ZAWARTYCH UMÓW</u>	73
<u>XII. SPIS TABEL</u>	75
<u>XIII. SPIS RYSUNKÓW.....</u>	77
<u>XIV. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW.....</u>	78

SPIS SKRÓTÓW

Fundusz	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Narodowy Fundusz	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Plan działalności	Plan działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Plan finansowy	Roczny Plan Finansowy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
POIiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
Rada Nadzorcza	Rada Nadzorcza Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Strategia	Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na lata 2021-2024
Zasady	Zasady udzielania dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Zarząd	Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

I. WPROWADZENIE

Prawne i finansowe podstawy działalności Funduszu wyznacza ustawa Prawo ochrony środowiska, ustawa o finansach publicznych, ustawa o rachunkowości, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie trybu działania organów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Jako samorządowa osoba prawna Fundusz skutecznie pełnił rolę finansowego instrumentu realizacji polityki ekologicznej państwa w połączeniu ze spełnieniem oczekiwań regionalnej społeczności. Fundusz realizował swoją misję uczestnicząc w rozwiązywaniu problemów związanych z ochroną środowiska na poziomie lokalnym, regionalnym, a także ponadregionalnym.

Celem generalnym Funduszu jest zapewnienie systematycznej i trwałej poprawy stanu środowiska w województwie śląskim oraz zachowanie i przywracanie na jego obszarze terenów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Wyznaczone w Strategii zadania dla poszczególnych celów operacyjnych znalazły uszczegółowienie w Planie działalności, który precyzyjnie i odpowiednio do aktualnej sytuacji prawnej oraz finansowej identyfikował działania Funduszu. Jasno zdefiniowane cele Funduszu oraz możliwości ich realizacji w oparciu o przejrzyste zasady finansowania projektów oraz dostępne instrumenty finansowe zachęcały samorządy, jak i innych inwestorów do podejmowania działań mających istotny wpływ na jakość środowiska w regionie. W Sprawozdaniu z działalności Funduszu dokonany został przegląd realizowanych w 2021 roku działań i priorytetów oraz poziom osiągnięcia wskaźników finansowych i ekologicznych będący elementem monitoringu wdrażania Strategii.

Realizacja celów strategicznych i operacyjnych Funduszu przebiegała w ramach wdrożonego i stale doskonalonego zintegrowanego systemu zarządzania jakością i środowiskowego, zorganizowanego według wymagań międzynarodowych norm: ISO 9001, ISO 14001 i rozporządzenia w sprawie Europejskiego Systemu Ekozarządzania i Audytu (EMAS) oraz systemu przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym.

Podobnie jak w latach poprzednich Fundusz w 2021 roku, wspierał działania na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu zgodnie z polityką ochrony środowiska państwa i województwa, poprzez preferencyjne dofinansowanie przedsięwzięć realizujących cele długookresowe i krótkookresowe zapisane w wojewódzkim programie ochrony środowiska oraz zapewniających absorpcję środków unijnych dla osiągnięcia w województwie śląskim stanu środowiska wynikającego z członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

W ramach wspierania działań osób fizycznych w zakresie ograniczenia niskiej emisji na terenie województwa śląskiego Fundusz realizował Program „Czyste Powietrze”, Program „Agroenergia. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”, jak również Program „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż” na terenie Gminy Pszczyna, natomiast w zakresie dotyczącym ochrony zasobów wody poprzez zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych – Fundusz realizował Program „Moja Woda”.

W 2021 roku w zakresie wykonywania zadań wynikających z realizacji Programów Priorytetowych zawarte zostały umowy ze środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz w wysokości 358 491 tys. zł.

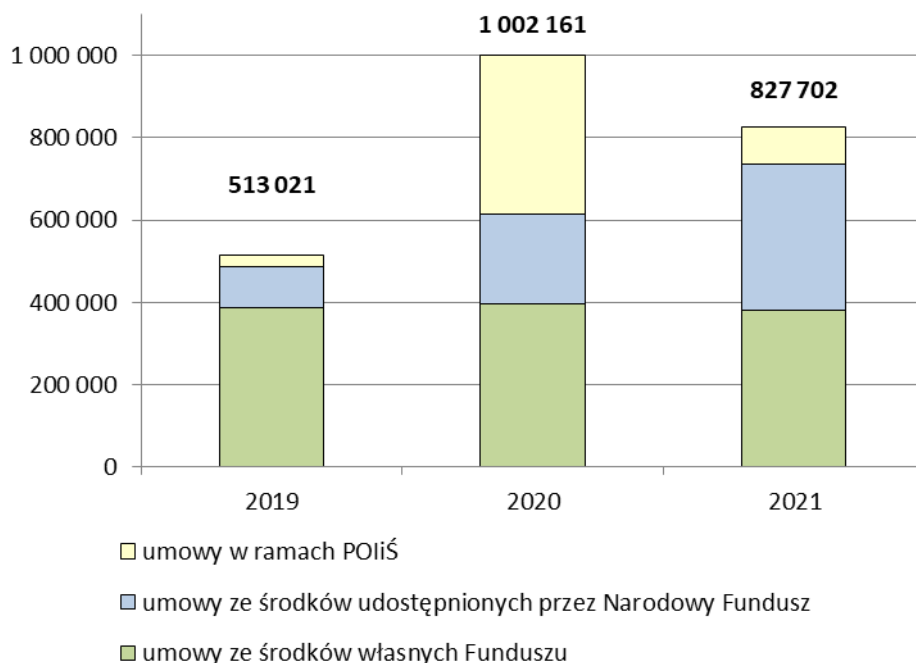
Fundusz w 2021 roku aktywnie uczestniczył we wdrażaniu środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach perspektywy 2014-2020. W dniu 18 grudnia 2014 roku została zawarta z Ministrem Gospodarki umowa w sprawie systemu realizacji Programu

Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, na mocy której powierzono Funduszowi funkcję Instytucji Wdrażającej dla Działania 1.7 „Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego”. W 2021 roku podpisano 39 umów o dofinansowanie udzielając wsparcia w łącznej wysokości 90 737 tys. zł.

Ze środków własnych Funduszu w 2021 roku udzielono dofinansowania z tytułu zawartych umów na kwotę 378 474 tys. zł.

Rys. 1 Łączna pomoc udzielona na dofinansowanie zadań w latach 2019-2021 z tytułu zawartych umów [w tys. zł]

W 2021 roku dofinansowanie zadań przez Fundusz odbywało się na warunkach preferencyjnych w odniesieniu do: udziału środków finansowych Funduszu w kosztach kwalifikowanych zadań, wysokości oprocentowania i okresu spłaty pożyczek oraz wysokości umorzeń.

Fundusz udzielał dofinansowania zgodnie z:

- Listą przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków Funduszu na 2021 rok,
- Zasadami udzielania dofinansowania ze środków Funduszu,
- Kryteriami wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Funduszu.

W 2021 roku Fundusz działał w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska, ustawę o finansach publicznych oraz wytyczne zawarte w następujących dokumentach programowych:

- Krajowym Planie na Rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030,
- Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032,
- Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”,
- Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024,
- Strategii działania Funduszu na lata 2021-2024,
- Wspólnej strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2021-2024,

- Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Krajowym planie gospodarki odpadami 2022,
- Krajowym Programie Zapobiegania Powstawania Odpadów,
- Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013,
- Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020,
- Planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy,
- Programie małej retencji dla województwa śląskiego,
- Planie gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2016 -2022,
- Programie ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającym na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji,
- Programie dla Śląska,
- Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030,
- Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Województwa Śląskiego,
- Ramowym dokumencie wdrażania działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji w subregionie centralnym województwa śląskiego.

Rok 2021, tak jak rok poprzedni, ze względu na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2 wymagał od Funduszu zmian w organizacji pracy. Realizowano takie działania jak: możliwość pracy zdalnej, posiedzenia Zarządu i Rady Nadzorczej oraz inne spotkania w formie wideokonferencji, modyfikacja sposobu działania punktu kancelaryjnego, zaopatrzenie pracowników w środki ochrony osobistej, dezynfekcja budynku. Z przyczyn epidemicznych do 22 czerwca 2021 roku punkty konsultacyjne dla osób fizycznych były zamknięte, a także ograniczono możliwość kontaktu osób z zewnątrz/beneficjentów z pracownikami. Położono nacisk na zdalne kanały kontaktu, takie jak konsultacje telefoniczne, przesyłanie zapytań i korespondencji za pomocą poczty tradycyjnej, poczty elektronicznej oraz platformy ePUAP.

W odpowiedzi na zaistniałą sytuację epidemiczną Fundusz kontynuował wprowadzony w 2020 roku pakiet działań pomocowych. Opracowane zostały Szczególne zasady dofinansowania ze środków Funduszu stanowiące rozwiązania pomocowe dla Beneficjentów w związku z sytuacją zaistniałą na skutek COVID-19.

Pakiet przewidywał:

- zawieszenie biegu niektórych terminów przewidzianych w Zasadach,
- odstępstwa od niektórych postanowień przewidzianych w Zasadach w zakresie skutków zmiany terminu zakończenia zadania,
- możliwość odroczenia spłaty udzielonych pożyczek,
- możliwość uzyskania pożyczek na zachowanie płynności finansowej.

II. PLAN DZIAŁALNOŚCI FUNDUSZU NA 2021 ROK

Plan działalności na 2021 rok został opracowany w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska i został przyjęty uchwałą Rady Nadzorczej nr 317/2020 z dnia 27.11.2020 roku. W trakcie roku plan był zmieniany uchwałami Rady Nadzorczej: nr 86/2021 z dnia 14.04.2021 roku, nr 148/2021 z dnia 18.06.2021 roku oraz nr 270/2021 z dnia 10.11.2021 roku. Zmiany w Planie działalności na 2021 rok dotyczyły zarówno zmian w planie finansowym stanowiącym załącznik do planu działalności, jak i zmian kwot w poszczególnych kierunkach wydatkowania środków finansowych na 2021 rok.

1. PLAN FINANSOWY NA 2021 ROK

Roczny Plan Finansowy Funduszu na 2021 rok został opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, z uwzględnieniem założeń przyjętych w Strategii oraz aktualnej sytuacji finansowej Funduszu.

Fundusz prowadzi samodzielną gospodarkę finansową, pokrywając z posiadanych środków i uzyskiwanych wpływów: wydatki na finansowanie zadań określonych w ustawie Prawo ochrony środowiska oraz koszty działalności. Wykonanie Planu finansowego za 2021 rok przedstawia się następująco:

Stan funduszu na początek 2021 roku wyniósł:	1 247 759 tys. zł
podstawowymi składnikami majątku były:	
należności z tytułu udzielonych pożyczek	978 969 tys. zł
udziały i akcje	11 336 tys. zł
środki pieniężne	265 256 tys. zł

1.1. PRZYCHODY

Przychody Funduszu w roku 2021 przedstawiają się następująco:

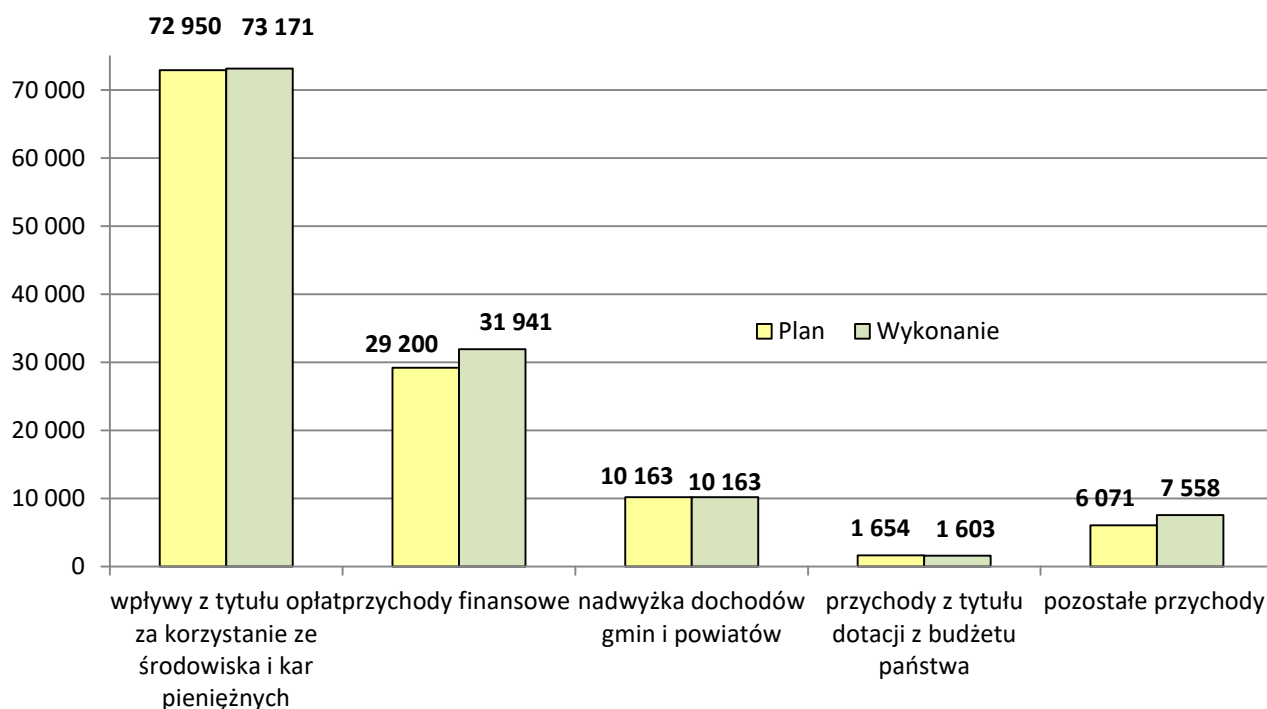
Tabela nr 1 Plan i wykonanie przychodów Funduszu w 2021 roku

[w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
1.	Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	72 950	73 171
2.	Nadwyżka dochodów gmin i powiatów	10 163	10 163
3.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa	1 654	1 603
4.	Przychody finansowe	29 200	31 941
5.	Pozostałe przychody	6 071	7 558
	Razem	120 038	124 436

Rys. 2 Plan i wykonanie przychodów Funduszu za 2021 rok

[w tys. zł]

Przychody Funduszu w 2021 roku wyniosły 124 436 tys. zł i stanowiły 104 % w stosunku do planowanych przychodów. W porównaniu z rokiem 2020 więcej o 21 983 tys. zł, tj. 21 %. Głównie z tytułu wyższych przychodów z opłat za korzystanie ze środowiska oraz wyższej nadwyżki dochodów gmin i powiatów.

Przychody z opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych stanowiły najistotniejszą pozycję w przychodach ogółem Funduszu. W 2021 roku wyniosły one 73 171 tys. zł (100 % planu). Przychody z opłat za korzystanie ze środowiska stanowiły blisko 59 % ogółu przychodów.

Kolejną istotną pozycję stanowiły *przychody finansowe* – 31 941 tys. zł (109 % planu), na które składały się przychody z tytułu:

- oprocentowania udzielonych pożyczek – 28 852 tys. zł,
- oprocentowania wolnych środków,
- pozostałe przychody.

Dominującą pozycję w przychodach finansowych stanowiły przychody z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek, które w porównaniu do 2020 roku odnotowały spadek o 1 770 tys. zł.

W 2021 roku Fundusz uzyskał przychody z *nadwyżki dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych* w wysokości 10 163 tys. zł. Nadwyżkę przekazały Gminy: Pawonków, Poczesna oraz Jastrzębie-Zdrój.

Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa w ramach pomocy technicznej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla Funduszu jako Instytucji Wdrażającej wyniosły w 2021 roku 1 603 tys. zł (97 % planu). Dotacja stanowiła refundację poniesionych przez Fundusz kosztów kwalifikowanych, zgodnie z trybem i terminami składania wniosków o płatność w ramach Roczego Planu Działań Pomocy Technicznej POIiŚ. Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa obejmują dotacje na cele bieżące.

Pozostałe przychody wyniosły w 2021 roku 7 558 tys. zł. Kwota ta obejmowała między innymi zwroty z rozliczeń dotacji i umorzeń pożyczek oraz refundację wydatków Funduszu związanych z realizacją projektu „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”. W 2021 roku Fundusz uzyskał także przychody z Narodowego Funduszu z przeznaczeniem na pokrycie kosztów obsługi zadań ponoszonych przez Fundusz, związanych z realizacją przedsięwzięć dofinansowanych w formie dotacji w ramach wdrażania Programu Priorytetowego Czyste Powietrze. Uzyskane przychody w tym zakresie wyniosły 5 206 tys. zł.

1.2. KOSZTY

Koszty Funduszu w roku 2021 przedstawiają się następująco:

Tabela nr 2 Plan i wykonanie kosztów Funduszu w 2021 roku

[w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
1.	Dotacje (w tym dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych)	51 493	37 599
2.	Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa	11 343	11 243
3.	Umorzenia pożyczek	40 000	33 628
4.	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej	550	499
5.	Inne wydatki na ochronę środowiska	5	0
6.	Koszty działalności organów i biura	32 479	28 775
7.	Koszty finansowe	505	48
8.	Pozostałe koszty operacyjne	442	87
	Razem	136 817	111 879

Koszty Funduszu w 2021 roku wyniosły 111 879 tys. zł, co stanowiło 82% w stosunku do wielkości planowanej. W porównaniu do kosztów za 2020 rok zanotowano spadek o 20 410 tys. zł. Koszty za 2021 rok stanowiły 85 % kosztów poniesionych w roku 2020. Istotnymi pozycjami wśród kosztów były *dotacje*, które wyniosły 37 599 tys. zł, w tym:

- dotacje na cele bieżące 26 158 tys. zł,
- dotacje na cele inwestycyjne 11 441 tys. zł.

W oparciu o zobowiązania z podpisanych umów mające odzwierciedlenie w Listach zadań państwowych jednostek budżetowych zakwalifikowanych do dofinansowania ze środków Funduszu na 2021 rok kwota *środków przekazywanych państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa* wyniosła 11 243 tys. zł.

W 2021 roku kwota *umorzeń pożyczek* wyniosła 33 628 tys. zł i była istotnie niższa od poziomu udzielonych umorzeń w roku poprzednim. Wprowadzone w styczniu 2021 roku zmiany do zasad umarzania części pożyczek przyczyniły się do ograniczenia tej formy dofinansowania.

Na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej w 2021 roku przeznaczone zostały środki w wysokości 499 tys. zł.

W związku z nałożonymi na Fundusz zobowiązaniami wynikającymi z ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz art. 9 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, w innych wydatkach statutowych na ochronę środowiska z tytułu zwrotu gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości zaplanowano kwotę w wysokości 5 tys. zł. Z uwagi na fakt, że w 2021 roku nie wpłynęły żadne wnioski gmin z terenu województwa śląskiego, kwota ta nie została wykorzystana.

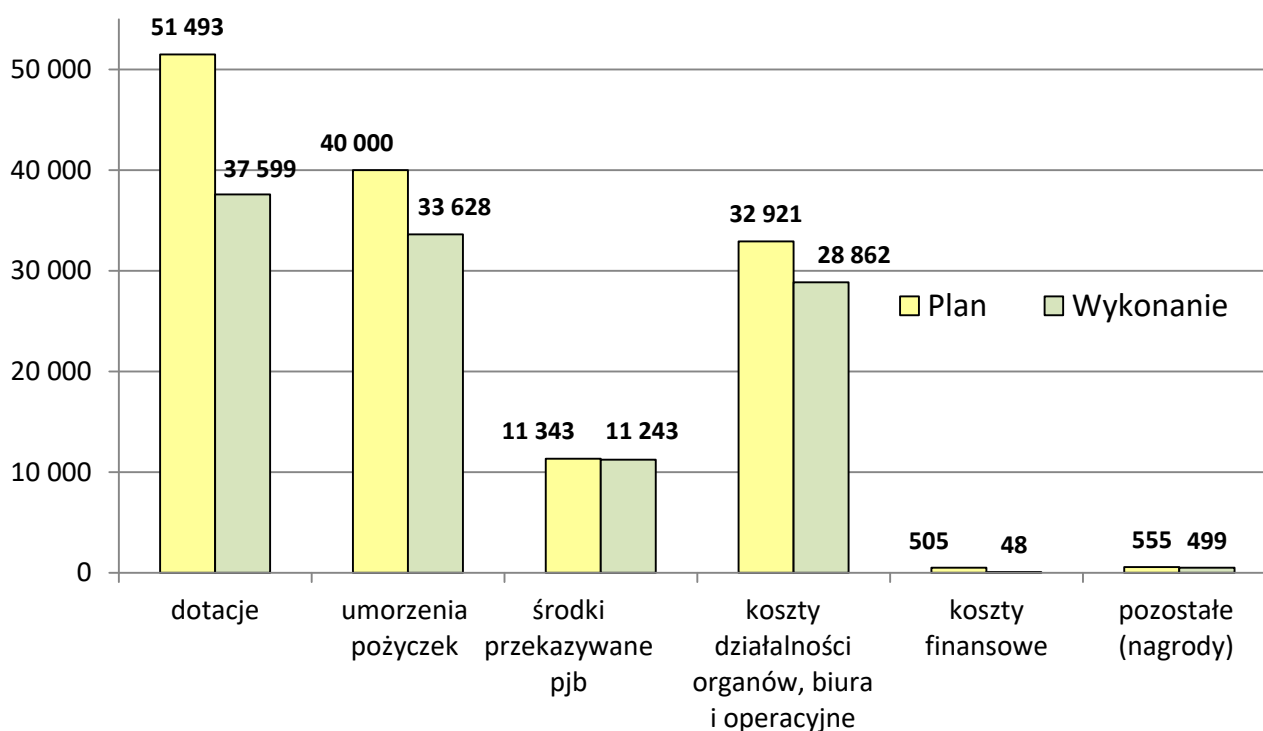
W 2021 roku koszty działalności organów i biur Funduszu wyniosły 28 775 tys. zł. Są to przede wszystkim koszty wynagrodzeń i składek od nich naliczanych (22 833 tys. zł).

Koszty finansowe za 2021 rok wyniosły 48 tys. zł. Kwota ta obejmowała przede wszystkim dokonany odpis aktualizując wartość należności z tytułu udzielonych pożyczek (tzw. pożyczek trudnościamiagalnych).

Pozostałe koszty operacyjne na koniec 2021 roku wyniosły 87 tys. zł i dotyczyły między innymi kosztów związanych z likwidacją Spółki „Ekofol II” S.A. oraz pozostałych kosztów.

Rys. 3 Plan i wykonanie kosztów Funduszu za 2021 rok

[w tys. zł]

Stan funduszu na koniec 2021 roku wyniósł:	1 260 316 tys. zł
należności z tytułu udzielonych pożyczek	999 253 tys. zł
środki pieniężne	304 936 tys. zł
udziały i akcje	14 005 tys. zł

Stan środków pieniężnych na koniec 2021 roku był wyższy od planowanego o 158 912 tys. zł. Obejmował on także środki Narodowego Funduszu w wysokości 55 031 tys. zł, które zostały przekazane zaliczkowo do Funduszu między innymi na realizację Programów Priorytetowych Czyste Powietrze oraz Moja Woda. Zobowiązania z tytułu zawartych umów na dzień 31.12.2021 roku do wypłaty w roku 2022 i latach kolejnych wynoszą 555 657 tys. zł.

Wydatki majątkowe własne Funduszu wyniosły w 2021 roku 1 397 tys. zł. Szczegóły dotyczące tego obszaru zostały szerzej opisane w rozdziale VII Sprawozdania z działalności.

Wydatki poniesione na zakupy inwestycyjne własne nie zmniejszają stanu funduszu na koniec roku.

Sprawozdanie z wykonania Roczego Planu Finansowego Funduszu za 2021 rok przedstawione jest w załączniku nr 1.

Konstrukcja planu finansowego zgodna z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej nie pozwala na przedstawienie pełnego obrazu gospodarki finansowej Funduszu. Układ planu finansowego nie zawiera informacji odzwierciedlających najistotniejszą działalność Funduszu związaną z pożyczkowym finansowaniem ochrony środowiska, dlatego w rozdziale VII przedstawiono pełny obraz źródeł i wielkość środków finansowych pozostających w jego dyspozycji.

2. KIERUNKI WYDATKOWANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH

W Planie działalności na 2021 rok uwzględniony został podział wsparcia finansowego Funduszu w formie pożyczek, dotacji i przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym na poszczególne kierunki ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Plan działalności sformułowany został zgodnie z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez wnioskodawców.

W ramach wspomaganie działań na rzecz ochrony atmosfery zaplanowano dofinansowanie w wysokości 234 218 tys. zł. W tym zakresie w 2021 roku wypłacono środki w łącznej wysokości 183 658 tys. zł (78% planu).

Kontynuowane były działania realizowane przez gminy w zakresie obszarowych programów ograniczenia emisji. Kolejne gminy z terenu województwa śląskiego, a także przedsiębiorcy i inne podmioty uzyskały dofinansowanie na modernizację systemów grzewczych, modernizację oświetlenia, termoizolację obiektów, zarówno mieszkalnych, jak i biurowych, hal produkcyjnych, obiektów użyteczności publicznej oraz zabudowę źródeł energii odnawialnej.

Na mocy podpisanych z Narodowym Funduszem porozumień dotyczących poprawy jakości powietrza udzielano wsparcia finansowego dla realizacji Programów priorytetowych:

- „Poprawa jakości powietrza Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie” i „Budownictwo energooszczędne. Część 1) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”, skierowanych do osób prawnych realizujących zadania polegające na termomodernizacji budynków m.in. sakralnych wraz z obiektami towarzyszącymi i innych przeznaczonych na potrzeby kultury, kultu religijnego, oświaty, opieki, wychowania, nauki.
- „Agroenergia” Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”, którego celem jest zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych w sektorze rolniczym. Beneficjentem końcowym programu jest osoba fizyczna będąca właścicielem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych zawiera się w przedziale od 1 ha do 300 ha.

W 2021 roku udzielono także dofinansowania na przedsięwzięcia polegające na termomodernizacji budynków, w tym z zastosowaniem OZE, z terenu województwa śląskiego w ramach: Programu "Przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza wspierające działalność ochotniczych straży pożarnych" oraz Programu „50 kW na start” wspierającego przedsięwzięcia z zakresu odnawialnych źródeł energii (instalacji fotowoltaicznych) dla średnich, małych i mikroprzedsiębiorców.

Fundusz w 2021 roku kontynuował także swój udział w realizacji Programu Czyste Powietrze, który ma na celu poprawę efektywności energetycznej istniejących zasobów mieszkalnych budownictwa jednorodzinnego poprzez gruntowną termomodernizację i wymianę palenisk – źródeł ciepła. W 2021 roku wysokość wypłaconych dotacyjnych i pożyczkowych środków Funduszu wyniosła 9 044 tys. zł.

Na zadania z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi w 2021 roku zaplanowano kwotę 73 417 tys. zł. Wypłacone środki w wysokości 54 075 tys. zł (74% planu) wykorzystane zostały m.in.: na ograniczenie obciążenia środowiska odpadami, zapewnienie bezpiecznego dla środowiska unieszkodliwienia odpadów, rewitalizację terenów przemysłowych i zdegradowanych oraz ochronę gleb użytkowanych rolniczo. Realizowane zadania były zgodne z Planem gospodarki odpadami oraz Programem Ochrony Środowiska dla województwa śląskiego.

Mając na uwadze potrzebę zwiększenia tempa realizacji Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, w 2021 roku Fundusz kontynuował finansowanie zadań związanych z unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest, w tym również realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. W 2021 roku kontynuacja programu była realizowana w formule programu ogólnopolskiego na mocy podpisanej w roku 2021 z Narodowym Funduszem umowy.

Na zadania z zakresu różnorodności biologicznej zaplanowano kwotę 2 907 tys. zł. W tym zakresie przeprowadzono zabiegi ochronne, prace pielęgnacyjne oraz konserwacyjne drzew i krzewów, ochronę ekosystemów leśnych, zadrzewienia i zakrzewienia, działania na rzecz ochrony i rehabilitacji zagrożonych rodzimych gatunków zwierząt lub roślin, ochronę i działania na rzecz zachowania bioróżnorodności na łączną kwotę 2 750 tys. zł (95% planu).

Na dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej zaplanowano kwotę 5 383 tys. zł, uruchomiono środki w wysokości 4 855 tys. zł (90% planu). W ramach edukacji ekologicznej dofinansowano wspomaganie edukacji ekologicznej prowadzonej w wyższych szkołach województwa śląskiego, edukację ludzi dorosłych, propagowanie działań proekologicznych, podnoszenie powszechnej świadomości ekologicznej i udostępnianie społeczeństwu informacji o ochronie środowiska.

W zakresie ochrony wód, adaptacji do zmian klimatu i gospodarki wodnej z zaplanowanego dofinansowania w wysokości 62 032 tys. zł wypłacono 31 829 tys. zł (51% planu). Polityka finansowa Funduszu w dziedzinie ochrony wód ukierunkowana została głównie na wspieranie przedsięwzięć wynikających z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz zobowiązań traktatowych, w pierwszej kolejności tych, w których zaangażowane były bezzwrotne środki pochodzące z funduszy Unii Europejskiej oraz realizację zadań mających na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do wód.

W zakresie gospodarki wodnej Fundusz wspierał przedsięwzięcia mające na celu:

- efektywne i racjonalne korzystanie z zasobów wodnych, w szczególności poprzez minimalizację strat wody, zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa dostaw wody pitnej i dostępu do wody o jakości odpowiadającej normom wody do picia,
- podejmowanie działań mających na celu adaptację do zmian klimatu, w szczególności poprzez przeciwdziałanie suszy.

Fundusz w 2021 roku kontynuował także realizację Programu Moja Woda, którego celem jest ochrona zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej.

W zakresie zapobiegania poważnym awariom Fundusz z zaplanowanej kwoty 13 899 tys. zł wypłacił 12 922 tys. zł (93% planu). W 2021 roku Fundusz we współpracy z Narodowym Funduszem realizował ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych w zakresie dofinansowania zakupu:

- specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych,
- sprzętu i wyposażenia jednostek ochotniczych straży pożarnych.

W 2021 roku dofinansowano zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych w celu ograniczenia ryzyka wystąpienia poważnych awarii. Środki przeznaczone zostały także na doposażenie w sprzęt jednostek ochotniczej i państwowej straży pożarnej.

Ponadto w 2021 roku dofinansowano zadania związane z doposażeniem Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych działających w ramach jednostek ochotniczej straży pożarnej.

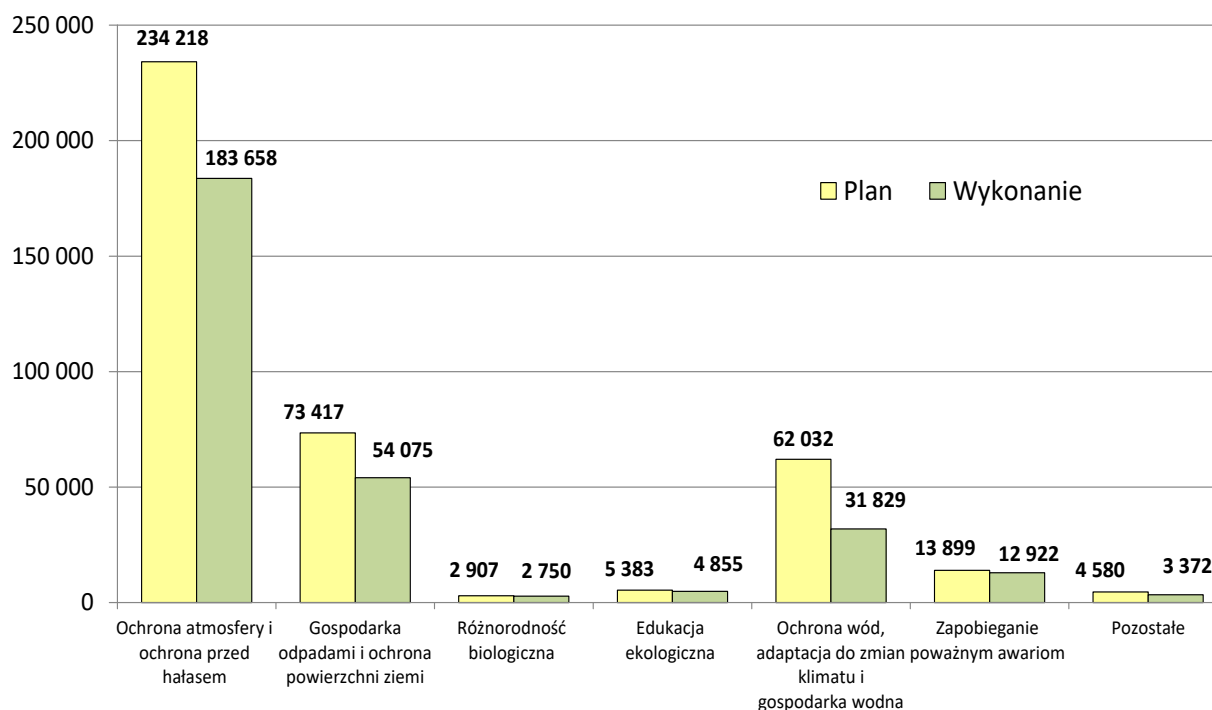
Na dofinansowanie przedsięwzięć w pozostałych dziedzinach zaplanowano środki w łącznej wysokości 3 579 tys. zł. W 2021 roku wypłacone zostały z tego tytułu środki w łącznej wysokości 3 372 tys. zł (94% planu) na dofinansowanie zadań z zakresu:

- zarządzania środowiskowego, w tym opracowań i ekspertyz na opracowanie programów i systemów zarządzania środowiskowego, opracowanie strategii i programów wdrożeniowych w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej, a także opinie naukowe, opracowania i ekspertyzy,
- profilaktyki zdrowotnej dzieci z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska.

Plan działalności Funduszu na 2021 rok przewidywał także pożyczki na zachowanie płynności finansowej. Ustawą z dnia 16 kwietnia 2020 roku o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 wprowadzono między innymi zmiany w art. 411 ustawy Prawo ochrony środowiska, dotyczące dodatkowych możliwości udzielania pożyczek przeznaczonych na zachowanie płynności finansowej. Mając na uwadze powyższe Fundusz zaplanował w ramach pożyczkowego finansowania ochrony środowiska przeznaczyć w 2021 roku na ten cel łącznie budżet w wysokości 1 000 tys. zł. W związku z brakiem zainteresowania tą formą dofinansowania kwota ta nie została wykorzystana.

Rys. 4 Kierunki wydatkowania środków Funduszu w 2021 roku

[w tys. zł]

Realizacja planu w ramach kierunków wydatkowania środków finansowych Funduszu za 2021 rok przedstawiona jest w Załączniku nr 2.

3. PLAN DZIAŁALNOŚCI FUNDUSZU W RAMACH KONTROLI ZARZĄDZCZEJ

Minister Klimatu i Środowiska skorzystał w stosunku do wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej z uprawnienia do objęcia tych jednostek organizacyjnych wymogami w zakresie funkcjonowania systemu kontroli zarządczej, wynikającymi z art. 70 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Objęcie wymogami wynikającymi z przywołanego przepisu prawa skutkuje w szczególności obowiązkiem kierowników jednostek sporządzania planów działalności dla tych jednostek na dany rok oraz sporządzania sprawozdania z wykonania planów działalności, a także składania oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za poprzedni rok w zakresie kierowanej jednostki. Forma, w jakiej sporządzane są wyżej wymienione dokumenty określona jest w przepisach wydanych na podstawie art. 70 ust. 6 i 7 ustawy o finansach publicznych, tj. Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 grudnia 2010 roku w sprawie wzoru oświadczenia o stanie kontroli zarządczej oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 września 2010 r. w sprawie planu działalności i sprawozdania z jego wykonania.

Zarząd Funduszu uchwałą nr 889/2021 z dnia 02.06.2021 r. przyjął Plan działalności Funduszu na 2021 rok w ramach kontroli zarządczej. Dokument został dołączony jako załącznik do Planu działalności na 2021 rok i przedłożony Radzie Nadzorczej wraz z wnioskiem w sprawie zmiany Planu działalności Funduszu na 2021 rok (uchwała Rady Nadzorczej nr 148/2021 z dnia 18.06.2021 r.). Rada Nadzorcza Funduszu uchwałą nr 270/2021 z dnia 10.11.2021 r. ponownie uchwaliła zmianę Planu działalności WFOŚiGW w Katowicach na 2021 rok, w tym zmianę załącznika nr 3 do Planu *Plan działalności WFOŚiGW w Katowicach na 2021 rok w ramach kontroli zarządczej*.

Sprawozdanie z wykonania Planu działalności Funduszu w Katowicach za 2021 rok w ramach kontroli zarządczej zostało zatwierdzone przez Zarząd Funduszu uchwałą nr 124/20222 z dnia 04.02.2022 roku i przekazane do Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Sprawozdanie zawiera wartości mierników osiągniętych na koniec 2021 roku przypisanych poszczególnym celom oraz najważniejsze podjęte zadania służące ich realizacji.

Sprawozdanie z wykonania Planu działalności Funduszu w Katowicach za 2021 rok w ramach kontroli zarządczej przedstawione jest w Załączniku nr 3.

III. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH FUNDUSZU

1. RADA NADZORCZA

W 2021 roku w skład Rady Nadzorczej wchodził:

Maciej Mucha	Wyznaczony przez ministra właściwego do spraw klimatu (<i>Przewodniczący Rady Nadzorczej</i>)
Jan Kawulok	Wyznaczony przez Sejmik Województwa Śląskiego (<i>Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej</i>)
Krzysztof Piekarz	Wyznaczony przez Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska
Jacek Falfus	Wyznaczony przez ministra właściwego do spraw klimatu spośród przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych
Roman Kusz	Wyznaczony przez Wojewodę Śląskiego

W 2021 roku odbyło się 6 stacjonarnych posiedzeń Rady Nadzorczej i 10 posiedzeń, na których były podejmowane uchwały z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość (wideokonferencja), podczas których podjęto 320 uchwał, w tym w sprawie udzielenia dofinansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w sprawie częściowego umorzenia udzielonych pożyczek oraz organizacyjne.

Ponadto Rada Nadzorcza w 2021 roku, rozpatrzyła i uchwaliła bądź zatwierdziła m.in.:

- Roczne Sprawozdanie Finansowe Funduszu za 2020 rok,
- Sprawozdanie z wykonania Roczno Planu Finansowego za 2020 rok,
- Sprawozdanie z działalności Funduszu za 2020 rok,
- pokrycie straty poniesionej za 2020 rok,
- korektę Planu Finansowego na 2021 rok oraz Roczny Plan Finansowy na 2022 rok,
- korektę Planu działalności na 2021 rok oraz Plan Działalności na 2022 rok,
- Listę przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków Funduszu na 2022 rok,
- Zasady udzielania dofinansowania ze środków Funduszu,
- „Szczególne zasady dofinansowania” w celu realizacji Programu „Przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza wspierające działalność ochotniczych straży pożarnych”,
- Przyjęcie Programu Priorytetowego „Agroenergia”. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii.
- Przyjęcie zmienionego Programu Priorytetowego Narodowego Funduszu pn.: Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest.
- Wdrożenia Programu priorytetowego „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż” na terenie Gminy Pszczyzna.

- Szczególne zasady dofinansowania zadań w zakresie doposażenia i zapewnienia gotowości Młodzieżowym Drużynom Pożarniczym (MDP).
- Realizację przez Fundusz Programu Priorytetowego Narodowego Funduszu pn.: „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych. Część 1) Dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych” oraz realizację umowy udostępnienia środków w 2021 roku dotyczącej „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych”.
- wybór firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Funduszu za lata 2021-2022.

Rada Nadzorcza pełniła bieżący nadzór nad działalnością Funduszu. W ustawowym terminie uchwały Rady Nadzorczej przekazywane były Wojewodzie Śląskiemu, jako organowi nadzoru, który nie zgłosił zastrzeżeń do żadnej z nich.

2. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU

W 2021 roku Zarząd pracował w następującym składzie:

Tomasz Bednarek	Prezes Zarządu
Adam Lewandowski	Zastępca Prezesa Zarządu

Zarząd odbył w 2021 roku 84 posiedzenia w formie: stacjonarnej lub z wykorzystaniem środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość (wideokonferencja) i podjął 2 015 uchwał, w tym w sprawie udzielenia dofinansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zmian warunków dofinansowania oraz organizacyjne.

W zakresie wypełniania zadań bieżących prace Zarządu w 2021 roku koncentrowały się przede wszystkim na:

- rozpatrywaniu wniosków i podejmowaniu uchwał o udzieleniu pożyczek i dotacji na zadania, w których udział Funduszu nie przekraczał 512 269,20 zł (tj. 0,5% przychodów Funduszu uzyskanych w 2020 r. zgodnie z wymogami ustawy Prawo ochrony środowiska) oraz podejmowaniu uchwał w sprawie przedłożenia do zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą dofinansowania przedsięwzięć, w których udział Funduszu przekraczał tę kwotę,
- przedkładaniu Radzie Nadzorczej wniosków o częściowe umorzenie udzielonych pożyczek,
- zawieraniu umów pożyczek i dotacji (z oceną zdolności kredytowej i podejmowaniem decyzji o sposobie zabezpieczenia dla pożyczek),
- kontroli realizacji umów, rozliczaniu rat pożyczek i zakończonych inwestycji,
- wypełnianiu Porozumienia w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla osi priorytetowych: I – Gospodarka wodno-ściekowa i II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi – zawartego 25 czerwca 2007 roku z Ministrem Środowiska,
- realizacji zadań wynikających z pełnienia funkcji Instytucji Wdrażającej dla Działania 1.7 „Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020,
- wykonywaniu zadań wynikających z następujących Programów Priorytetowych Narodowego Funduszu:
 - Czyste Powietrze,
 - Moja Woda,

- Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie,
- Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych,
- Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest,
- Poprawa jakości powietrza Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie, Budownictwo energooszczędne,
- Agroenergia. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii,
- Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż,
- realizacji zadań wynikających z ustalenia Szczególnych zasad dofinansowania Programu „Przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza wspierające działalność ochotniczych straży pożarnych” ,
- realizacji zadań wynikających z ustalenia Szczególnych zasad dofinansowania Programu „50 kW na start” wspierający przedsięwzięcia z zakresu odnawialnych źródeł energii dla średnich, małych i mikroprzedsiębiorców,
- realizacji zadań wynikających z ustalenia Szczególnych zasad finansowania w ramach „Usuwania porzuconych odpadów”,
- realizacji zadań wynikających z ustalenia Szczególnych zasad dofinansowania zadań w zakresie doposażenia i zapewnienia gotowości Młodzieżowym Drużynom Pożarniczym (MDP),
- udziale Funduszu w projekcie pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”,
- bieżącym gospodarowaniu środkami finansowymi Funduszu,
- doskonaleniu procedur w zakresie rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy finansowej,
- opracowaniu Sprawozdania finansowego Funduszu za 2020 rok oraz Sprawozdania z działalności Funduszu za 2020 rok,
- przygotowaniu projektu Planu działalności na 2022 rok,
- przygotowaniu projektu Planu finansowego na 2022 rok,
- przyjęciu Planu działalności Funduszu na 2022 rok w ramach kontroli zarządczej,
- prowadzeniu współpracy z organami władzy samorządowej i rządowej, funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej, służbami ochrony środowiska oraz społecznymi organizacjami ekologicznymi,
- doskonaleniu zintegrowanego systemu zarządzania jakością i środowiskowego,
- zatwierdzeniu Deklaracji środowiskowej EMAS [Rozporządzenie (WE) Nr 1221/2009 – EMAS].

W 2021 roku na bieżąco była doskonalona organizacja pracy Biura, celem dostosowania jej do aktualnych potrzeb, także związanych z obsługą Programu Priorytetowego Czyste Powietrze, obsługą Programu Moja Woda oraz projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Przeciętne zatrudnienie w 2021 roku wyniosło (w przeliczeniu na etaty) 203,4 etatów.

W Funduszu funkcjonuje (wdrożony w 2003 roku) zintegrowany system zarządzania jakością i środowiskowego (ZSZ), zgodny z wymaganiami międzynarodowych norm: ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 oraz europejskiego systemu ekozarządzania i audytu we wspólnocie (EMAS), obejmujący od 2015 roku także System Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym (SPZK – nakładka ISO 9001) według standardu Krajowej Izby Gospodarczej i Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji.

W 2021 roku poddano audytowi recertyfikacji działający w Funduszu ZSZ. Potwierdzeniem wdrożenia systemu i spełniania przez Fundusz wymagań ISO 9001, ISO 14001 i EMAS jest uzyskanie certyfikatu wydanego przez niezależną jednostkę certyfikującą w zakresie: „Gromadzenie i gospodarowanie środkami finansowymi, z ich przeznaczeniem na dofinansowanie przedsięwzięć proekologicznych, poprawiających stan środowiska w województwie śląskim”.

Fundusz poddał również weryfikacji „Deklarację Środowiskową EMAS WFOŚiGW w Katowicach”. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska pismem z 2 sierpnia 2021 roku poinformował, że utrzymał Fundusz w rejestrze organizacji zarejestrowanych w systemie ekozarządzania i audytu EMAS, pod numerem PL 2.24-002-6.

W Funduszu audyt wewnętrzny realizowany jest na podstawie art. 274, ust. 4 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Zgodnie z przepisami aktów normatywnych, audyt wewnętrzny w Funduszu stanowi element systemu kontroli zarządczej, a zarazem jest narzędziem do oceny jej funkcjonowania.

Istotę, cele, zasady i zakres przedmiotowy audytu wewnętrznego, organizację pracy audytora wewnętrznego oraz sposób i tryb postępowania audytowego w Funduszu, określają postanowienia aktu wewnętrznego, tj. regulaminu przeprowadzania audytu wewnętrznego.

Do obowiązków audytora w Funduszu należy również przeprowadzanie postępowań w trybie kontroli wewnętrznej – instytucjonalnej, co zostało unormowane stosowną regulacją.

W 2021 roku audytor wewnętrzny zrealizował zadania audytowe i czynności sprawdzające dotyczące zagadnień z zakresu:

- gospodarki sprzętem informatycznym,
- bezpieczeństwa informacji,
- kontroli zarządczej (w tym, w aspekcie unormowań proceduralnych),
- spraw organizacyjno - kadrowych,
- rachunkowości,
- problematyki ochrony tzw. sygnalistów (w kontekście wytycznych dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenie prawa Unii),
- zamówień publicznych.

W 2021 roku w Funduszu przeprowadzono 8 kontroli, w tym kontrole realizowane przez Najwyższą Izbę Kontroli Delegaturę w Katowicach, Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Państwową Inspekcję Pracy, Izbę Administracji Skarbowej.

Tematyka kontroli obejmowała różne aspekty działalności Funduszu, w tym m.in. wdrażanie POIiŚ 2014-2020, realizację Programu Czyste Powietrze. W 2021 roku rozpoczęto również kontrolę Programu Moja Woda.

Beneficjenci Funduszu dostrzegają jego efektywność i transparentność działania. Efekty pracy Funduszu znajdują społeczne uznanie. Fundusz jest postrzegany jako instytucja wspierająca poprawę warunków środowiska i w tym zakresie realizująca ważne zapotrzebowanie społeczności regionu.

3. WSPÓŁDZIAŁANIE Z ADMINISTRACJĄ PUBLICZNĄ I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

3.1. WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDAMI I ADMINISTRACJĄ PUBLICZNĄ

Fundusz współpracował z Samorządem Województwa Śląskiego w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w regionie. Zarządowi Województwa przekazano Sprawozdanie z działalności Funduszu za 2020 rok oraz inne sprawozdania i informacje.

Współpracowano na bieżąco z Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego, zwłaszcza z Departamentem Ochrony Środowiska i Departamentem Opłat Środowiskowych. Dofinansowano również zadania realizowane przez samorząd Województwa Śląskiego oraz jednostki mu podległe w zakresie między innymi ochrony atmosfery, opracowań i ekspertyz oraz różnorodności biologicznej.

W 2021 roku ze względu na sytuację epidemiczną nie odbyły się tradycyjne konsultacje nt. „Listy przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Katowicach w 2022 roku”. Propozycje przedsięwzięć do dofinansowania w ramach poszczególnych kierunków działalności Funduszu można było składać w marcu drogą elektroniczną lub pocztą tradycyjną.

Od 2018 roku Fundusz realizuje Program Priorytetowy "Czyste Powietrze". Program ulegał zmianom polegającym między innymi na umożliwieniu gminom udziału w procesie wdrażania Programu. W 2021 roku dzięki tzw. pakietowi zachęt ogłoszonemu przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska aż 82 gminy podpisały porozumienia z Funduszem i uruchomiły punkty przyjmowania wniosków w gminach. Do końca 2021 r. porozumienia z Funduszem podpisały 143 gminy.

Kontynuowano współpracę ze Śląskim Urzędem Wojewódzkim w Katowicach, która dotyczyła dofinansowania przedsięwzięć realizowanych przez Urząd Wojewódzki bądź jednostki podległe Wojewodzie Śląskiemu, w tym doposażenia jednostek Państwowej Straży Pożarnej w sprzęt do usuwania skutków powodzi oraz przeciwdziałania skutkom poważnych awarii przemysłowych oraz katastrof chemicznych i ekologicznych.

W kwietniu 2021 roku Fundusz uruchomił kolejny nabór wniosków w ramach Programu „Przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza wspierające działalność ochotniczych straży pożarnych” na przedsięwzięcia polegające na termomodernizacji budynków, w tym z zastosowaniem OZE, dla JST i OSP z terenu województwa śląskiego.

Fundusz współpracował z Narodowym Funduszem oraz innymi wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie:

- realizacji Programu Priorytetowego Czyste Powietrze,
- realizacji Programu Priorytetowego „Moja Woda” na lata 2020-2024,
- realizacji zadań wynikających z przyjęcia przez WFOŚiGW w Katowicach Programu Priorytetowego Narodowego Funduszu pn.: „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”,
- realizacji zadań wynikających z przyjęcia przez Fundusz Ogólnopolskiego programu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- realizacji zadań wynikających z przyjęcia przez Fundusz Programu Priorytetowego Narodowego Funduszu pn. Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych na rok 2021”,
- realizacji zadań wynikających z przyjęcia przez Fundusz Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych,

- realizacji zadań wynikających z przyjęcia przez Fundusz Programu Priorytetowego Narodowego Funduszu pn.: „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”,
- realizacji zadań wynikających z realizacji programu Poprawa jakości powietrza Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie, Budownictwo energooszczędne,
- realizacji zadań wynikających z przyjęcia przez Fundusz Programu Priorytetowego „Agroenergia”. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii,
- realizacji zadań wynikających z wdrażania przez Fundusz Programu Priorytetowego „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż”,
- dofinansowania placówek medycznych, w których zorganizowano oddziały zakaźne i obserwacyjno-zakaźne z terenu województwa śląskiego, znajdujących się w wykazie placówek wskazanych przez Wojewodę Śląskiego, w zakresie zbiórki, transportu i unieszkodliwiania odpadów medycznych o właściwościach zakaźnych, powstających w związku z przeciwdziałaniem COVID-19,
- udzielania preferencyjnych pożyczek na zachowanie płynności finansowej w ramach rządowego programu Tarczy Antykryzysowej, aby pomóc przedsiębiorcom, korzystającym z oferty Funduszu (brak zainteresowania po stronie uprawnionych do złożenia wniosku),
- przygotowania przedsięwzięć planowanych do dofinansowania z Funduszu Spójności,
- współfinansowania przedsięwzięć z udziałem zagranicznych środków pomocowych, przede wszystkim Funduszu Spójności,
- doskonalenia procedur związanych z dofinansowaniem przedsięwzięć ekologicznych,
- wymiany informacji o złożonych wnioskach z terenu województwa śląskiego i zawartych umowach z Narodowym Funduszem.

Wychodząc naprzeciwko postulatam pakietu klimatyczno-energetycznego UE20/20/20, Fundusz bierze udział w projekcie pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”, stworzonym w 2015 roku przez Narodowy Fundusz, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju oraz Ministerstwo Gospodarki. Beneficjentem projektu jest Narodowy Fundusz we współpracy z 15 wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej i Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego, jako Partnerami. Z ramienia Funduszu w projekcie uczestniczy 6 osób, posiadających tytuł certyfikowanego Doradcy Energetycznego, wyodrębnionych w strukturze Funduszu jako Zespół Doradców Energetycznych.

Fundusz współpracował z Ministerstwem Klimatu i Środowiska oraz Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej pełniąc funkcję Instytucji Wdrażającej dla Działania 1.7 „Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020. Wsparcie jest adresowane do gmin, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych oraz przedsiębiorstw ciepłowniczych i energetycznych.

3.2. KONTAKTY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI, DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA FUNDUSZU

Fundusz zorganizował siódmą edycję konkursów na utworzenie szkolnych eko-pracowni: „Zielona pracownia_projekt`2021” i „Zielona pracownia`2021”. Adresatami były szkoły podstawowe i średnie z terenu województwa śląskiego („Zielona pracownia_projekt`2021”) oraz organy prowadzące placówki oświatowe („Zielona pracownia`2021”).

Po raz dwudziesty ósmy Fundusz przyznał nagrody z okazji Dnia Ziemi – Zielone Czeki. Ze względu na sytuację epidemiczną nie odbyła się tradycyjna gala połączona w ogłoszeniem wyników i wręczeniem nagród, lecz kameralna uroczystość z zachowaniem rygorów sanitarnych. Nagrody przyznano w 4 kategoriach: Ekologiczna osobowość roku, Inwestycja proekologiczna roku, Programy i akcje na rzecz ochrony przyrody oraz edukacji ekologicznej oraz Gmina przyjazna dla czystego powietrza.

Fundusz obejmował swym patronatem odbywające się w województwie śląskim konferencje, seminaria i konkursy poświęcone tematyce ochrony środowiska oraz ekologiczne targi i wystawy:

- XI Noc Biologów - Uniwersytet Śląski w Katowicach,
- Konferencja Praktyczne wyzwania w działaniach na rzecz ochrony powietrza - Polska Izba Ekologii,
- Konferencja Czyste powietrze kluczowym elementem Polityki Energetycznej Polski do 2040 (PEP 2040) - Polska Izba Ekologii,
- V Edycja Konkursu Inwestycja Roku - Krajowa Izba Gospodarki Nieruchomościami,
- CLIMATE-ON 2021 – Śląski Konwent Klimatyczny - Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego,
- Festiwal Żywiołów - Fundacja na Rzecz Ochrony Dóbr Kultury im. S. Himml,
- Eko-Kraina 2021: WODA - Tarnogórskie Centrum Kultury,
- 41. Dni Otwartych Drzwi Śląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego - Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie,
- 20 Edycja Konkursu Ekolaury - Polska Izba Ekologii,
- Konferencja „Podstawowe wyzwania w gospodarce odpadami” - Polska Izba Ekologii,
- II edycja Regionalnego Konkursu Plastycznego o tematyce ekologicznej „Co zagraża naszej Ziemi? – ginące gatunki zwierząt” - Zespół Szkół Specjalnych nr 23 im. Janusza Korczaka w Częstochowie.

Fundusz regularnie przekazywał w mediach regionalnych i ogólnopolskich informacje o działaniach w zakresie wspierania przedsięwzięć proekologicznych oraz o formach udzielanej pomocy, a także o roli i znaczeniu Funduszu w systemie finansowania ochrony środowiska w regionie. Odbywało się to za pośrednictwem prasy, radia, telewizji i internetu.

Fundusz prowadzi stronę internetową (www.wfosigw.katowice.pl) oraz profile na portalach społecznościowych:

- <https://twitter.com/WFOSiGWKatowice>,
- <https://www.facebook.com/wfosigw.katowice>

będące najczęstszym źródłem informacji o działalności Funduszu.

Na stronie internetowej znaleźć można informacje o:

- Programie Czyste Powietrze,
- Programie Moja Woda,
- zasadach dofinansowania zadań proekologicznych,
- wzorach i wykazach dokumentów wymaganych w procedurach przyznawania dotacji i pożyczek oraz umarzania pożyczek,
- Funduszach Europejskich,
- strukturze organizacyjnej, polityce jakości, środowiskowej i antykorupcyjnej przyznanych certyfikatach,

- bieżącej działalności organów Funduszu,
- akcjach i przedsięwzięciach dofinansowanych przez Fundusz.

Na stronie internetowej znajduje się także aktywna zakładka „Portal Beneficjenta”, w której śledzić można stan realizacji złożonych wniosków oraz zawartych umów.

Fundusz prowadził politykę informacyjną także poprzez:

- elektroniczny Biuletyn Informacji Publicznej (<http://bip.wfosigw.katowice.pl>),
- wykaz decyzji Rady Nadzorczej i Zarządu Funduszu dotyczących dofinansowania zadań podjętych w 2021 roku, publikowany na stronie internetowej Funduszu.

IV. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

1. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2007-2013

W 2021 roku Fundusz kontynuował wypełnianie obowiązków wynikających z Porozumienia zawartego 25 czerwca 2007 roku z Ministrem Środowiska w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla priorytetów: I. Gospodarka wodno-ściekowa i II. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (wraz z późniejszymi aneksami). Na mocy tego porozumienia Fundusz pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej II stopnia (IP II) dla projektów o wartości całkowitej poniżej 25 mln euro.

W 2021 roku Fundusz prowadził działania kontrolne związane z realizacją Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 na podstawie planu kontroli w obszarze kontroli na miejscu realizacji projektu (trwałości projektu).

Kontrole projektów na miejscu - trwałości projektów, miały na celu sprawdzenie, czy w projektach nie nastąpiły znaczące modyfikacje w rozumieniu art. 57 ust. 1 rozporządzenia ogólnego 1083/2006, a w szczególności czy majątek wytworzony w wyniku realizacji projektów jest wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem.

W 2021 roku przeprowadzono zgodnie z planem 3 kontrole trwałości projektów. W trakcie kontroli trwałości nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie przeprowadzono kontroli doraźnych.

Realizując powyższe kontrole wypełniono całość obowiązków związanych z wdrażaniem przez Fundusz POIiŚ 2007-2013. Tym samym działania w tym obszarze można uznać za ostatecznie zamknięte i rozliczone.

2. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020

2.1. WDRAŻANIE PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020

Fundusz jest Instytucją Wdrażającą w systemie instytucjonalnym wdrażania programów unijnych w perspektywie finansowej 2014-2020. W dniu 18 grudnia 2014 roku została zawarta z Ministrem Gospodarki umowa w sprawie systemu realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, na mocy której powierzono Funduszowi funkcję Instytucji Wdrażającej dla Działania 1.7 Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego POIiŚ na lata 2014-2020.

Fundusz czynnie współpracował z potencjalnymi beneficjentami Działania 1.7 poprzez m.in. liczne zdalne spotkania robocze, szkolenia, kontakty telefoniczne oraz mailowe. Celem tych działań było wykorzystanie w całości przyznanej dla Działania 1.7 Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego POIiŚ 2014-2020 alokacji środków tj. kwoty 240 871 056 EUR.

W ramach poddziałania 1.7.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w województwie śląskim w 2020 roku został ogłoszony nabór wniosków w trybie konkursowym POIS/1.7.1/5/2020. W konkursie uczestniczyły Spółdzielnie Mieszkaniowe, Wspólnoty Mieszkaniowe, Jednostki Samorządu Terytorialnego. W 2021 roku ocenie podlegało 48 wniosków o dofinansowanie. W I kwartale 2021 roku zakończył się konkurs, pozytywnie oceniono 40 wnioskodawców. Podpisano w 2021 roku umowy z 39 beneficjentami w ramach tego poddziałania na łączną kwotę 90 737 335,68 zł w tym:

- całkowita wartość projektów: 155 315 483,96 zł,
- wartość kosztów kwalifikowanych: 114 795 944,64zł,
- dofinansowanie UE: 90 737 335,68 zł.

W ramach wszystkich podziałów Fundusz począwszy od 2017 roku zawarł 252 umowy na łączną kwotę dofinansowania 955 693 877,25 zł.

W ramach poddziałania 1.7.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w województwie śląskim w 2021 roku został ogłoszony nabór wniosków w trybie konkursowym. (konkurs nr POIS/1.7.1/6/2021). W dniu 27. 07.2021 roku zakończył się nabór do kolejnego konkursu w ramach tego poddziałania, zostało złożonych 58 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 114 464 925,29 zł. Zakończenie i podpisanie umów przewidywane jest w 2022 roku.

W ramach poddziałów 1.7.2 Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu w województwie śląskim oraz 1.7.3 Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w województwie śląskim w 2021 roku nie zostały ogłoszone konkursy oraz nie zostały podpisane umowy.

W 2021 roku w ramach Działania 1.7 Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego zatwierdzono 442 wnioski o płatność na łączną kwotę:

- wartość wydatków kwalifikowanych–110 186 632,25 zł,
- wartość wydatków uznanych za kwalifikowalne–108 159 876,92 zł,
- dofinansowanie UE- 75 038 678,49 zł.

W ramach poddziałania 1.7.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w województwie śląskim zatwierdzono 306 wniosków o płatność na łączną kwotę:

- wartość wydatków kwalifikowanych–52 966 702,27 zł,
- wartość wydatków uznanych za kwalifikowalne–52 224 588,74 zł,
- dofinansowanie UE- 41 127169,01 zł.

W ramach poddziałania 1.7.2 Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu w województwie śląskim zatwierdzono 111 wniosków o płatność na łączną kwotę:

- wartość wydatków kwalifikowanych–51 668 903,31 zł,
- wartość wydatków uznanych za kwalifikowalne–50 384 267,51 zł,
- dofinansowanie UE-31 251 850,83 zł.

W ramach poddziałania 1.7.3 Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w województwie śląskim zatwierdzono 25 wniosków o płatność na łączną kwotę:

- wartość wydatków kwalifikowanych–5 551 020,67 zł,
- wartość wydatków uznanych za kwalifikowalne–5 551 020,67 zł,
- dofinansowanie UE- 2 659 658,65 zł.

Na dzień 31.12.2021 roku w ramach Działania 1.7 Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego Fundusz obsługuje 169 umów z 98 beneficjentami o następujących parametrach finansowych:

- całkowita wartość projektów: 1 153 976 686,51 zł,
- wartość kosztów kwalifikowanych: 889 975 816,02 zł,
- dofinansowanie UE: 598 225 202,04 zł.

W 2021 roku Fundusz zorganizował i przeprowadził dla Beneficjentów POIiŚ 3 szkolenia – dwa dotyczące rozliczania projektów POIiŚ z wykorzystaniem systemu SL2014, a jedno z zakresu udzielania zamówień publicznych współfinansowanych ze środków unijnych przez podmioty zobowiązane do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych. Z uwagi na panującą pandemię COVID-19 szkolenia przeprowadzone zostały w formie on-line.

W roku 2021 zorganizowano także konkurs plastyczny dla dzieci z przedszkoli, szkół podstawowych i świetlic środowiskowych z województwa śląskiego, dotyczący efektów likwidacji niskiej emisji pt.: „Tak dla czystego powietrza”. Wpłynęło 213 prac. Jury Konkursu wyłoniło 30 laureatów w 6 kategoriach wiekowych. Laureatom przekazano nagrody rzeczowe.

Wydatki Funduszu związane z wdrażaniem POLiŚ były współfinansowane z dwóch projektów pomocy technicznej:

- POLiŚ - projekt: „Plan działań sektora energetyka na lata 2014-2020”, Działanie 10.1 Pomoc techniczna. W 2021 roku w ramach projektu Fundusz złożył 4 wnioski o płatność. Łączna kwota refundacji wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez Fundusz ze środków Unii Europejskiej wyniosła 196 332,70 zł, natomiast z budżetu państwa 29 449,92 zł,
- POPT - projekt: „Wsparcie zatrudnienia w WFOŚiGW w 2021 roku”, Działanie 1.1 Wsparcie zatrudnienia. W ramach projektu Fundusz złożył 4 wnioski o płatność za I, II, III kwartał 2021 roku oraz wniosek o wypłatę zaliczki. Łączna kwota refundacji wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez Fundusz ze środków Unii Europejskiej wyniosła w 2021 roku 1 406 314,46 zł, natomiast z budżetu państwa 219 052,64 zł.

Tabela nr 3 Efekty rzeczowe i ekologiczne z umów zawartych w 2021 roku w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko

Oś priorytetowa z SL2014	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
POIS.01.07.01	Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii (CI)	gospodarstwa domowe	14 692
	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (CI)	MW	0,05372
	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI)	tony równoważnika CO ₂	45 523,61
	Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji	[m ²]	839 340,42
	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	658
	Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych	kWh/rok]	8 468
	Zmniejszenie zużycia energii końcowej	GJ/rok	414 546,88
POIS.01.07.02	Długość wybudowanej lub zmodernizowanej sieci ciepłowniczej, w tym :	km	149,46
	Długość wybudowanej sieci ciepłowniczej	km	45,26
	Długość zmodernizowanej sieci ciepłowniczej	km	104,2
	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI)	tony równoważnika CO ₂	47 581,77
	Zmniejszenie zużycia energii końcowej	GJ/rok	454 823,85
	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej	[GJ/rok]	632 992
	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	szt.	33

POIS.01.07.03	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI)	tony równoważnika CO ₂	209 784,28
	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	szt.	5
	Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w ramach kogeneracji	szt.	5
	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji	[MWe]	26,91
	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ciepłej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji	[MWt]	28,34
	Redukcja emisji pyłów	Mg/rok	8,53
	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej	[GJ/rok]	600 556,52

2.2. KONTROLA W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020

W 2021 roku Fundusz prowadził działania kontrolne związane z realizacją Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 w obszarach:

- weryfikacji składanych przez Beneficjentów wniosków o płatność w zakresie formalnym, rachunkowym i merytorycznym,
- kontroli projektu na miejscu jego realizacji – kontrole w trakcie i na zakończenie realizacji projektu,
- kontroli zawartych umów pomiędzy Beneficjentami a wykonawcami pod kątem ich zgodności z obowiązującymi przepisami w zakresie zamówień publicznych, kwalifikowalności wydatków oraz zgodności z dokumentacją przetargową i ofertą wybranego wykonawcy,
- kontroli prawidłowości zawierania aneksów do ww. umów pod kątem spełniania przesłanek przewidzianych obowiązującymi przepisami w zakresie zamówień publicznych oraz kwalifikowalności wydatków.

W ciągu roku wszczęto i zakończono 13 kontroli. 10 kontroli dotyczyło projektów realizowanych w ramach Poddziałania 1.7.1, a 3 kontrole projektów w ramach Poddziałania 1.7.2. Dodatkowo na koniec roku 2021 w toku trwało 10 kontroli na zakończenie realizacji projektów w ramach Poddziałania 1.7.1 oraz 2 kontrole w Poddziałaniu 1.7.2. W ramach 7 zakończonych kontroli wydano zalecenia pokontrolne. W każdym przypadku zalecenia te zostały zrealizowane.

W zakończonych kontrolach związanych z procedurą zawierania umów i aneksów do umów:

- w 12 informacjach pokontrolnych nie stwierdzono naruszeń powodujących konieczność nałożenia wskaźnika pomniejszającego wartość wydatków kwalifikowanych; wynik kontroli: bez zastrzeżeń,
- w 6 informacjach pokontrolnych stwierdzono naruszenia niepowodujące konieczności nałożenia wskaźnika pomniejszającego wartość wydatków kwalifikowalnych; wynik kontroli: z nieistotnymi zastrzeżeniami,
- w 27 informacjach stwierdzono naruszenia powodujące konieczność nałożenia wskaźnika pomniejszającego wartość wydatków kwalifikowalnych; wynik kontroli: z istotnymi zastrzeżeniami.

3. REALIZACJA „OGÓLNOPOLSKIEGO SYSTEMU WSPARCIA DORADCZEGO DLA SEKTORA PUBLICZNEGO I MIESZKANIOWEGO ORAZ PRZEDSIĘBIORCÓW W ZAKRESIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ ORAZ OZE”

Rok 2021 był szóstym rokiem realizacji przez Fundusz Projektu Doradztwa Energetycznego. Umowa pomiędzy Ministrem Energii a Prezesem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej rozpoczynająca realizację "Ogólnopolskiego systemu wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE", o wartości 128 974 901,28 zł, została podpisana 3 marca 2016 r. Projekt jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POLiŚ) – zgodnie z osią priorytetową I, Poddziałanie 1.3.3 "Zmniejszenie emisyjności gospodarki".

W dniu 28 kwietnia 2016 roku Fundusz, jako jeden z 16 partnerów, podpisał z Narodowym Funduszem umowę o wspólnej realizacji Projektu Doradztwa Energetycznego. Wartość Projektu przyznana dla Funduszu wynosi 7 255 912,70 zł i w 100% jest refundowana z Funduszy Europejskich. Projekt będzie realizowany do 31.12.2023 roku.

Z ramienia Funduszu aktualnie w Projekcie uczestniczy 6 osób, posiadających tytuły certyfikowanego Doradcy Energetycznego. Doradcy dzięki zdobytym umiejętnościom m.in. z zakresu efektywności energetycznej, transportu niskoemisyjnego i odnawialnych źródeł energii są przygotowani do wsparcia gmin, powiatów, Urzędu Marszałkowskiego, a także przedsiębiorców oraz osób fizycznych w realizacji zadań poprawiających efektywność energetyczną i ograniczających emisję szkodliwych zanieczyszczeń do atmosfery.

Doradcy służą wsparciem przy przygotowaniu i realizacji inwestycji w obszarze efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii. Szczególną uwagę poświęcają inwestycjom współfinansowanym ze środków Funduszu oraz środków unijnych wdrażanych przez Fundusz (POLiŚ 2014-2020, Działanie 1.7 Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego) pomagając wnioskodawcom w prawidłowym przygotowaniu dokumentacji i udzielając wyjaśnień w trakcie procedury oceny wniosków. Drugą dużą grupą odbiorców usług doradczych są osoby fizyczne, potencjalni beneficjenci Programów Czyste Powietrze i Mój Prąd.

Działania Doradców wykazywane są w comiesięcznych raportach przekazywanych do Narodowego Funduszu, jako Partnera Wiodącego. Każdy z partnerów ma wyznaczone cele w postaci wskaźników. W 2021 roku Doradcy udzielili łącznie 336 konsultacji i 17 513 porad, z których zdecydowana większość dotyczyła programów skierowanych dla osób fizycznych – *Mojego Prądu* oraz *Czystego Powietrza*. Konsultacje i porady były również udzielane gminom, wspólnotom i spółdzielniom mieszkaniowym oraz przedsiębiorcom. Kontakt z odbiorcami usług doradczych odbywał się głównie za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz porad telefonicznych. Taka forma kontaktu wynikała z organizacji pracy Funduszu dostosowanej do panującej sytuacji epidemicznej w kraju. Do tej pory wsparciem doradczym objętych zostało 359 inwestycji na terenie województwa śląskiego, na różnym etapie realizacji.

W lipcu i sierpniu 2021 roku Doradcy, w ramach ogólnopolskiej akcji prowadzili ankietyzację wskazanych przez Partnera Wiodącego spółek ciepłowniczych zlokalizowanych na terenie województwa śląskiego. Zbieranie danych o stanie aktualnym i planach inwestycyjnych źródeł ciepła ma na celu dostosowanie aktualnych form wsparcia finansowego udzielanego przez Narodowy Fundusz na modernizację i dostosowanie do wymogów ochrony środowiska przedsiębiorstw ciepłowniczych na terenie Polski. W ramach akcji odwiedzonych zostało 12 ciepłowni lokalnych.

W roku 2021 kontynuowano rozpoczęty rok wcześniej cykl szkoleń dla kandydatów na energetyków gminnych. W październiku i listopadzie przeprowadzono łącznie zajęcia dla 6 grup, dwie grupy poziom podstawowy i cztery grupy poziom zaawansowany. W szkoleniach w sumie uczestniczyło 77 osób

(34 osoby grupy podstawowe i 43 osoby grupy zaawansowane). Zgodnie z oczekiwaniami uczestników zostały one przygotowane w formie stacjonarnej, w małych grupach i prowadzone z zachowaniem zasad bezpieczeństwa. W grudniu został przeprowadzony nabór na kolejne szkolenia, zgłosiło się 98 osób.

W ramach działań informacyjno-promocyjnych Doradcy zrealizowali cykl 8 audycji radiowych, w których poruszone zostały zagadnienia obejmujące m.in. promocję Projektu Doradztwa, zasady wnioskowania o dofinansowanie w ramach programu Czyste Powietrze, a także aspekty techniczne związane z wyborem źródła ciepła.

Ponadto Doradcy aktywnie uczestniczyli w wydarzeniach takich jak konferencje, targi lub spotkania informacyjne na szczeblu zarówno regionalnym jak i ogólnopolskim. Były to m.in. udział w spotkaniu Zagłębiowskiego Alarmu Smogowego, Komisji Ekologii Rady Miasta Zabrze, w Gliwickich Targach Budownictwa „Expobud”, Pikniku integracyjnym dla mieszkańców Gminy Krupski Młyn „Akcja Integracja”, Miasteczku zdrowia” w Świerklańcu, Pikniku Rodzinnym w Mikołowie, Metropolitalnych Dniach Energii w Katowicach, w debacie „Jak przeciwdziałać i chronić się przed smogiem” zorganizowanej przez Stowarzyszenie Słowem w Twarz z Rybnika, konferencji „Praktyczne wyzwania w działaniach na rzecz ochrony środowiska” organizowanej przez Polską Izbę Ekologii, śniadaniu biznesowym dla klientów BOŚ oddział w Katowicach, debacie w ramach Climate-Con organizowanej przez Śląski Urząd Marszałkowski wspólnie z Małopolskim Urzędem Marszałkowskim w ramach Programu Life, a także spotkania z mieszkańcami Cieszyna, Rzuchowa, Tarnowskich Gór.

V. PROGRAMY REALIZOWANE W RAMACH UMÓW UDOSTĘPNIENIA ŚRODKÓW PRZEZ NARODOWY FUNDUSZ

1. PROGRAM PRIORYTETOWY CZYSTE POWIETRZE

Czyste Powietrze to kompleksowy Program, którego celem jest zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne. Program skupia się na wymianie starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych, by efektywnie zarządzać energią. Działania te nie tylko pomogą chronić środowisko, ale dodatkowo zwiększą domowy budżet, dzięki oszczędnościom finansowym.

Program skierowany jest do osób fizycznych będących właścicielami/współwłaścicielami budynków mieszkalnych jednorodzinnych/lokali mieszkalnych wydzielonych w budynkach jednorodzinnych lub osób posiadających zgodę na rozpoczęcie budowy budynku jednorodzinnego (obowiązywało do dnia 14.05.2020 roku). Dofinansowanie udzielane jest za pośrednictwem szesnastu Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).

Okres realizacji sięga roku 2029. Nabór wniosków rozpoczął się 19 września 2018 roku i jest prowadzony w trybie ciągłym. W 2021 roku w ramach Programu Czyste Powietrze Fundusz przyjął 37 950 wniosków o dofinansowanie.

W 2021 roku Narodowy Fundusz na podstawie umowy udostępnienia środków na wspólną realizację Programu Czyste Powietrze udostępnił 425 mln zł. Środki własne Funduszu udostępnione w 2021 roku wyniosły 2,8 mln zł.

W 2021 roku część kosztów obsługi zadań ponoszonych przez Fundusz, związanych z realizacją przedsięwzięć dofinansowanych w formie dotacji w ramach wdrażania Programu Priorytetowego Czyste Powietrze podlegała refundacji. Narodowy Fundusz udostępnił także środki dla gmin w zakresie pokrycia kosztów związanych z wdrażaniem przez nie Programu.

Mając na uwadze wyzwania związane z realizacją Programu Priorytetowego Czyste Powietrze w Funduszu na bieżąco doskonalona była organizacja pracy. W związku z ogromnym zainteresowaniem mieszkańców województwa śląskiego Programem, informacje można było uzyskać również w punktach konsultacyjnych Funduszu w Częstochowie i Bielsku-Białej oraz poprzez infolinię.

W dniu 1 lipca 2021 roku weszła w życie nowa wersja Programu Czyste Powietrze, uwzględniająca wycofanie dotacji na kotły węglowe (od 1 stycznia 2022 r.), zwiększenie progów dochodowych w części drugiej programu (podwyższony poziom dofinansowania) oraz poszerzenie listy urzędzeń kwalifikujących się do dofinansowania o kotły na pellet o podwyższonym standardzie. Program został też uzupełniony o zapisy dotyczące ścieżki bankowej.

Nabór wniosków o dofinansowanie w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego w ramach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze został uruchomiony w dniu 06.07.2021 roku. Wnioski o dofinansowanie w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego, w ramach Programu można złożyć wyłącznie w bankach, które przystąpiły do jego wdrażania. Banki udzielają informacji o Programie oraz na podstawie danych przekazanych przez wnioskodawców, wypełniają wnioski o dotację na częściową spłatę kapitału udzielonego przez siebie kredytu.

Ponadto, poza już wprowadzonymi zmianami, Narodowy Fundusz pracuje nad uruchomieniem w ramach drugiej części Programu Czyste Powietrze modułu pożyczek dla gmin jako uzupełnienie finansowania dla beneficjentów.

W 2021 roku z osobami fizycznymi zawarto ponad 26 tys. umów dotacji oraz 15 umów pożyczek (z naboru wniosków zakończonego w 2020 roku) na kwotę ogółem 337,6 mln zł. Po zawarciu umowy rozpoczęty został etap rozliczania zadań. W 2021 roku wypłacono w ramach Programu Czyste

Powietrze ponad 121 mln zł, w tym ze środków Funduszu 9 mln zł, Narodowego Funduszu 112,5 mln zł.

Tabela nr 4. Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Programu Czyste Powietrze

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Oszczędność energii	GJ/a	1 457 911,493
2	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - b-a-p	kg/a	747,755
3	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO ₂	kg/a	206 213 008,105
4	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - NO _x	kg/a	330 567,440
5	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - SO ₂	kg/a	2 301 226,830
6	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych- PM 10	kg/a	588 564,996
7	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych -PM 2,5	kg/a	525 155,520

Tabela nr 5 Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Programu Czyste Powietrze

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Audyt energetyczny	szt.	293
2	Dokumentacja projektowa	szt.	741
3	Ekspertyzy	szt.	23
4	Instalacja fotowoltaiczna	kpl.	191
5	Instalacja fotowoltaiczna (kW)	kWel	4 142
6	Instalacja ogrzewania	kpl.	9 607
7	Instalacja solarna	kpl.	1
8	Kocioł elektryczny	kpl.	264
9	Kocioł opalany biomasą spełniający wymogi 5 klasy, wg kryteriów zawartych w normie PN EN303-5:20125:2012	kpl.	1 962
10	Kocioł na pellet drzewny	kpl.	582
11	Kocioł zgazowujący drewno	kpl.	1
12	Kocioł opalany gazem	kpl.	6 271
13	Kotłownia gazowa	kpl.	6 884
14	Kocioł opalany olejem	kpl.	42
15	Kocioł opalany węglem spełniający wymogi 5 klasy i ekoprojektu	kpl.	4 866
16	Pompa ciepła	kpl.	237
17	Pompa ciepła powietrze/powietrze	kpl.	43
18	Pompa ciepła powietrze/woda	kpl.	170
19	Pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	kpl.	2 888
20	Gruntowa pompa ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	kpl.	5 441
21	Stolarka drzewiowa	kpl.	5 980
22	Stolarka okienna	kpl.	8 012
23	Termoizolacja obiektów	kpl.	421

24	Wentylacja mechaniczna	kpl.	50
25	Węzeł cieplny	szt.	24 266
26	Zlikwidowane dotychczasowe źródło ciepła	kpl.	11

2. PROGRAM POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA W NAJBARDZIEJ ZANIECZYSZCZONYCH GMINACH - PILOTAŻ

W 2021 roku uruchomiony został Program Pilotażowy „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż” na terenie Gminy Pszczyna. Program skierowany jest do osób fizycznych - właścicieli/współwłaścicieli lokali mieszkalnych oraz do wspólnot mieszkaniowych w budynkach wielorodzinnych mieszczących od 3 do 20 lokali mieszkalnych, zlokalizowanych na terenie Gminy Pszczyna. Wsparciem objęte są przedsięwzięcia polegające na wymianie nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe i poprawie efektywności energetycznej w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych. Dodatkowo przewiduje się dofinansowanie działań informacyjno-promocyjnych realizowanych przez Gminę.

Na dofinansowanie przedsięwzięć przewidziano kwotę: 6 070 tys. zł w formie dotacji, w tym 70 tys. zł dla Gminy Pszczyna na działania informacyjno-promocyjne związane z Programem.

Wnioski będą przyjmowane od dnia 16 kwietnia 2021 r. do dnia 31 stycznia 2022 r. lub do wyczerpania budżetu Programu.

W 2021 roku w ramach Programu Pilotażowego „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż” na terenie Gminy Pszczyna Fundusz przyjął 22 wnioski o dofinansowanie. Zawartych zostało 15 umów, wypłacono środki w wysokości 31 tys. zł.

Tabela nr 6 Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Programu „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż”.

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Oszczędność energii	GJ/a	322,529
2	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - b-a-p	kg/a	0,385
3	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO2	kg/a	60 089,145
4	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych - PM 10	kg/a	438,266

Tabela nr 7 Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Programu „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż”.

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Dokumentacja projektowa	szt.	1
2	Instalacja ogrzewania	szt.	4
3	Kocioł opalany gazem	szt.	10
4	Stolarka okienna	szt.	2
5	Zlikwidowane dotychczasowe źródło ciepła	szt.	14

3. PROGRAM PRIORYTETOWY „POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA CZĘŚĆ 2) ZMNIEJSZENIE ZUŻYCIA ENERGII W BUDOWNICTWIE” I „BUDOWNICTWO ENERGOOSZCZĘDNE. CZĘŚĆ 1) ZMNIEJSZENIE ZUŻYCIA ENERGII W BUDOWNICTWIE”

Celem programów jest zmniejszenie zużycia energii, a w konsekwencji zmniejszenie emisji CO₂ w związku z działaniami poprawiającymi efektywność wykorzystywania energii w budynkach.

Beneficjentami Programów, którzy uzyskali dofinansowanie z Funduszu były kościoły, kościelne osoby prawne lub związki wyznaniowe. Dofinansowanie uzyskać można było na modernizację oświetlenia, termomodernizację, zastosowanie odnawialnych źródeł energii (OZE) i systemów zarządzania energią w obiektach sakralnych wraz z obiektami towarzyszącymi i innych przeznaczonych na potrzeby kultury, kultu religijnego, oświaty, opieki, wychowania, nauki.

Zgodnie z umową, Narodowy Fundusz zadeklarował udostępnienie środków na udzielenie dotacji do kwoty 27 833 tys. zł, natomiast Fundusz zobowiązał się przeznaczyć środki do kwoty 7 005 tys. zł.

W ramach Programu „Poprawa jakości powietrza. Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie” Narodowy Fundusz w 2018 roku przekazał do Funduszu 43 wnioski beneficjentów, które pozyskał w ramach prowadzonego naboru.

Zastosowanie nowego Programu było możliwe dla wniosków uczestniczących w Programie „Poprawa jakości powietrza Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”, dla których ocena nie została zakończona, pod warunkiem wyrażenia przez Beneficjentów zgody na jego zmianę.

W przyjętym Programie w stosunku do Programu „Poprawa jakości powietrza Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie” zmianie uległy „Kryteria jakościowe dopuszczające”, które z jednej strony wydłużyły maksymalny prosty czas zwrotu inwestycji, a z drugiej strony dodały kryterium jednostkowego kosztu osiągnięcia efektu ekologicznego oraz dodatkowe warunki zastosowania OZE lub systemu zarządzania.

Do końca 2021 roku udzielono dofinansowania dla 29 wniosków (część Beneficjentów zrezygnowała z dofinansowania), w latach 2019-2021 wypłacono dotacje ze środków Narodowego Funduszu w wysokości 20 848 tys. zł oraz dofinansowanie (dotacja i pożyczka) ze środków Funduszu w wysokości 6 011 tys. zł.

4. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM FINANSOWANIA SŁUŻB RATOWNICZYCH CZĘŚĆ 1) DOFINANSOWANIE ZAKUPU SPECJALISTYCZNEGO SPRZĘTU WYKORZYSTYWANEGO W AKCJACH RATOWNICZYCH

W czerwcu 2021 roku Fundusz zawarł z Narodowym Funduszem umowę udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji Programu „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych”.

Program przygotowany został przez Narodowy Fundusz w odpowiedzi na Porozumienie w sprawie współdziałania w zakresie zwalczania zagrożeń dla środowiska, zawarte pomiędzy Ministrem Klimatu a Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Beneficjentami środków w tym Programie było 21 jednostek ochotniczych straży pożarnych znajdujących się na zestawieniu zaakceptowanym przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministra Klimatu w ramach zawartego Porozumienia. W ramach Programu zakupiony został przez ochotnicze straże pożarne specjalistyczny sprzęt wykorzystywany w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń między innymi zakupiono samochody ratowniczo-gaśnicze.

Dofinansowanie jest realizowane w formie dotacji w wysokości do 50% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. Na 2021 rok kwota dofinansowania w formie dotacji wynosiła 5 935 tys. zł, w tym: ze środków Funduszu – 2 983 tys. zł, a Narodowego Funduszu – 2 952 tys. zł.

Tabela nr 8 Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych część 1)

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Liczba osób objętych ochroną przed zagrożeniami	l.os	54 951

Tabela nr 9 Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych część 1)

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Liczba zakupionych średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych	szt.	18
2	Liczba zakupionych ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych	szt.	3

5. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM FINANSOWANIA SŁUŻB RATOWNICZYCH CZĘŚĆ 2) DOFINANSOWANIE ZAKUPU SPRZĘTU I WYPOSAŻENIA JEDNOSTEK OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH

W 2021 roku Fundusz kontynuował wspólnie z Narodowym Funduszem rozpoczętą rok wcześniej realizację Programu „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych”.

Celem programu jest podniesienie gotowości bojowej lokalnych służb ratowniczych poprzez doposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt niezbędny do zapobiegania i likwidacji skutków katastrof naturalnych, ekstremalnych zjawisk atmosferycznych lub awarii technicznych, których skutki zagrażają życiu lub zdrowiu osób, mieniu albo środowisku naturalnemu.

Beneficjentami środków w tym Programie są jednostki ochotniczych straży pożarnych.

W ramach Programu zakupiony jest specjalistyczny sprzęt wykorzystywany w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń, w tym sprzętu, wyposażenia oraz środków ochrony indywidualnej służące do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń wyszczególnione w Wykazie rzeczowym sprzętu i wyposażenia dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.

Dofinansowanie jest realizowane w formie dotacji w wysokości do 75% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. Program przewidziany jest do realizacji w latach 2020-2021.

Nabór wniosków rozpoczął się w maju 2021 roku i był prowadzony w trybie terminowym. W 2021 roku w ramach Programu Fundusz przyjął 242 wnioski o dofinansowanie, gdzie łączna wnioskowana kwota dofinansowania wyniosła ponad 2 mln zł.

W 2021 roku Narodowy Fundusz na podstawie umowy udostępnienia środków na wspólną realizację Programu udostępnił 1,0 mln zł. Środki własne Funduszu udostępnione w 2021 roku wyniosły prawie 1,0 mln zł.

W 2021 roku podjęto 237 decyzji o przyznaniu dofinansowania, a kwota dofinansowania na rok 2021 w formie dotacji wynosiła 1 944 tys. zł, w tym: ze środków Funduszu – 954 tys. zł, a Narodowego Funduszu – 990 tys. zł.

łącznie w 2021 roku wypłacono środki w wysokości 1 832 tys. zł.

Tabela nr 10 Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych część 2)

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Liczba osób objętych ochroną przed zagrożeniami	l.os	990 126

Tabela nr 11 Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych część 2)

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Liczba wyposażonych jednostek OSP	szt.	237
2	Specjalistyczny sprzęt mechaniczno-hydrauliczny	szt.	394
3	Specjalistyczny sprzęt sygnalizacyjny	szt.	46
4	Zakup indywidualnego wyposażenia strażaka	kpl	914
5	Zakup sprzętu ODO	kpl	72
6	Liczba wyposażonych jednostek OSP	szt.	237

6. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM REGENERACJI ŚRODOWISKOWEJ GLEB POPRZEC ICH WAPNOWANIE

W dniu 28.04.2020 roku Fundusz zawarł z Narodowym Funduszem umowę udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielanie dotacji i wspólnej realizacji Programu „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”. Celem programu jest wsparcie działań regeneracyjnych gleb zakwaszonych w wyniku oddziaływania czynników antropogenicznych. Beneficjentami środków w tym Programie są posiadacze użytków rolnych, zlokalizowanych na terenie województwa śląskiego o pH gleby poniżej lub równej 5,5 i powierzchni nie przekraczającej 75 ha. W ramach Programu zakupione zostały wapna nawozowe i środki wapnujące, z wyłączeniem kosztów transportu i rozsiewania. Dofinansowanie będzie realizowane w formie dotacji w wysokości uzależnionej od powierzchni użytków rolnych dla danego gospodarstwa.

W 2021 roku przyjęto do Funduszu 371 wniosków o łącznej wnioskowanej kwocie dofinansowania w wysokości 1 394 tys. zł.

Ze względu na przekroczenie w 2020 i 2021 roku limitu krajowego pomocy de minimis, którą gospodarstwa rolne w Polsce mogą otrzymać ze środków budżetu krajowego, budżetu jednostek samorządu terytorialnego w okresie trzech lat podatkowych, środki pomocowe z części wniosków złożonych w 2020 roku były wypłacane od początku 2021 roku w wysokości 631 tys. zł, natomiast środki pomocowe w wysokości 1 195 tys. zł z 322 wniosków złożonych w 2021 roku były wypłacane częściowo w roku 2021, pozostałe będą wypłacane od początku 2022 roku.

Tabela nr 12 Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Neutralizacja skażeń gleby - powierzchnia	ha	3 303

Tabela nr 13 Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Zakup wapna nawozowego	Mg	13 329

7. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM FINANSOWANIA USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

W dniu 04.07.2019 roku Fundusz zawarł z Narodowym Funduszem umowę udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielanie dotacji i wspólnej realizacji Programu „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”. Celem programu jest wzrost ilości unieszkodliwionych oraz zabezpieczonych odpadów zawierających azbest. Beneficjentami środków w tym Programie będą jednostki samorządu terytorialnego. W ramach Programu zrealizowane są przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwienia lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest, zgodne z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwienia lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest na obszarach dotkniętych klęską żywiołową lub dotkniętych zdarzeniami noszącymi znamiona klęski żywiołowej. Dofinansowanie jest realizowane w formie dotacji w wysokości uzależnionej od wartości wskaźnika dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca dla poszczególnych gmin. Na 2021 rok kwota alokacji do dofinansowania została zaplanowana ze środków Narodowego Funduszu w wysokości 1 062 tys. zł. Program przewidziany jest do realizacji w latach 2019-2023.

W 2021 roku kwota wypłaconych środków w formie dotacji wyniosła 2 255 tys. zł, w tym: ze środków Funduszu – 1 193 tys. zł, a Narodowego Funduszu – 1 062 tys. zł.

Tabela nr 14 Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Unieszkodliwienie odpadów - składowanie	Mg	4 996

Tabela nr 15 Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Unieszkodliwienie odpadów - składowanie	szt.	2 344

8. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ POZA GRANICAMI AGLOMERACJI UJĘTYCH W KRAJOWYM PROGRAMIE OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH

W dniu 14.01.2020 roku Fundusz zawarł z Narodowym Funduszem umowę udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie pożyczki i wspólnej realizacji Programu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Celem programu jest poprawa stanu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji umieszczonych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Beneficjentami środków w tym Programie są jednostki samorządu terytorialnego i ich związki lub podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Wsparciem

finansowym objęte jest zaopatrzenie w wodę i/lub zagospodarowanie ścieków na obszarach poza aglomeracjami ujętymi w KPOŚK. Finansowaniem objęte są również podłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej tylko dla gospodarstw domowych, obiektów użyteczności publicznej. Dofinansowanie jest realizowane w formie pożyczki z możliwością częściowego umorzenia w wysokości uzależnionej od wartości wskaźnika dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca dla poszczególnych gmin. Program przewidziany jest do realizacji w latach 2019-2023.

W 2021 roku nie zostały zawarte żadne nowe umowy w ramach Programu. Fundusz realizował swoje zadania w zakresie umów zawartych w roku poprzednim.

9. PROGRAM MOJA WODA

W 2021 roku Fundusz kontynuował wspólnie z Narodowym Funduszem rozpoczętą rok wcześniej realizację Programu Priorytetowego „Moja Woda”.

Celem programu jest ochrona zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej. Celem strategicznym jest podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zmian klimatu i zagrożeń naturalnych.

Beneficjentami środków w tym Programie są osoby fizyczne będące właścicielami lub współwłaścicielami nieruchomości, na której znajduje się budynek mieszkalny jednorodzinny, z uwzględnieniem domów nowo budowanych z kompletnym systemem orywnowania dachu, z wyłączeniem tych nieruchomości, dla których udzielono już dofinansowania z Programu Priorytetowego „Moja Woda”.

Dofinansowanie jest realizowane w formie dotacji do 80% kosztów kwalifikowanych instalacji wchodzących w skład zadania, nie więcej niż 5 000,00 zł na jedno przedsięwzięcie.

Program przewidziany jest do realizacji w latach 2020-2024.

Nabór wniosków na rok 2021 rozpoczął się 21 marca 2021 roku i był prowadzony w trybie ciągłym. Dużo większa ilość składanych wniosków niż zakładano spowodowała, że w ciągu roku zwiększano alokację środków, która końcowo wynosiła ponad 17 mln zł. W 2021 roku w ramach Programu Fundusz przyjął 3 612 wniosków o dofinansowanie, gdzie łączna wnioskowana kwota dofinansowania wyniosła ponad 17 mln zł.

W związku z ogromnym zainteresowaniem mieszkańców województwa śląskiego Programem, w czerwcu 2021 roku został wyczerpany limit udostępionych środków, co spowodowało wstrzymanie naboru wniosków na rok 2021.

W 2021 roku Narodowy Fundusz na podstawie umowy udostępnienia środków na wspólną realizację Programu udostępnił 16,8 mln zł. Środki własne Funduszu udostępnione w 2021 roku wyniosły 0,5 mln zł.

W 2021 roku kwota udzielonego dofinansowania w formie dotacji wynosiła 16 068 tys. zł, w tym: ze środków Funduszu – 495 tys. zł, a Narodowego Funduszu – 15 573 tys. zł.

Procedury przyjmowania, rozpatrywania i oceny wniosków pod względem formalnym i merytorycznym były na bieżąco udoskonalane, co pozwoliło podjąć w 2021 roku ok. 3,6 tys. decyzji o przyznaniu dofinansowania.

Łącznie w 2021 roku w ramach Programu Moja Woda uruchomiono środki w wysokości 6 731 tys. zł.

Tabela nr 16 Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Programu Moja Woda

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Ilość zagospodarowanej wody opadowej	m ³ /rok	387 010

Tabela nr 17 Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Programu Moja Woda

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Adaptacja elementów istniejących	szt.	836
2	Instalacja do retencjonowania wód opadowych (w tym roztopowych) na dachach	szt.	46
3	Instalacja do retencjonowania wód opadowych (w tym roztopowych) w gruncie	szt.	627
4	Instalacja do wykorzystania retencjonowanych wód opadowych (w tych roztopowych)	szt.	2 323
5	Instalacja do zebrania wód opadowych (w tym roztopowych)	szt.	2 347
6	Instalacja rozsączająca	szt.	57
7	Instalacja służąca zagospodarowaniu wody opadowej	szt.	3 652
8	Przewody odprowadzające wody opadowe	szt.	228
9	Systemy do nawadniania lub innego wykorzystania zatrzymanej wody	szt.	196
10	Zbiornik retencyjny nadziemny (pojemność)	m ³	6 354
11	Zbiornik retencyjny nadziemny otwarty	szt.	280
12	Zbiornik retencyjny nadziemny zamknięty	szt.	606
13	Zbiornik retencyjny podziemny (pojemność)	m ³	16 344
14	Zbiornik retencyjny podziemny zamknięty	szt.	2 559
15	Adaptacja elementów istniejących	szt.	836
16	Instalacja do retencjonowania wód opadowych (w tym roztopowych) na dachach	szt.	46

10. PROGRAM PRIORYTETOWY AGROENERGIA CZĘŚĆ 1) MIKROINSTALACJE, POMPY CIEPŁA I TOWARZYSZĄCE MAGAZYNY ENERGII

Celem programu jest zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych w sektorze rolniczym. Program realizowany będzie do 2027 roku.

Beneficjentem programu jest osoba fizyczna będąca właścicielem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych zawiera się w przedziale od 1 ha do 300 ha oraz co najmniej rok przed złożeniem wniosku prowadząca osobiście gospodarstwo rolne oraz osoba prawna będąca właścicielem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych zawiera się w przedziale od 1 ha do 300 ha oraz co najmniej rok przed złożeniem wniosku o udzielenie dofinansowania prowadząca działalność rolniczą lub działalność gospodarczą w zakresie usług rolniczych.

Dofinansowanie uzyskują przedsięwzięcia polegające na zakupie i montażu instalacji fotowoltaicznych, instalacji wiatrowych, pomp ciepła (przy czym złożenie wniosku jest uwarunkowane wcześniejszym przeprowadzeniem audytu energetycznego, który rekomenduje wnioskowany zakres przedsięwzięcia) oraz instalacji hybrydowej, tj.: fotowoltaika wraz z pompą ciepła lub elektrownia wiatrowa wraz z pompą ciepła, sprzężone w jeden układ.

Zgodnie z zawartą w 2021 roku umową, Narodowy Fundusz zadeklarował udostępnienie środków na udzielenie dotacji do kwoty 1 000 tys. zł. W 2021 roku wpłynęło 60 wniosków na łączną kwotę wnioskowaną 944 tys. zł. Zawartych zostało 25 umów na kwotę 340 tys. zł.

Tabela nr 18 Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Programu Agroenergia. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Produkcja energii cieplnej z pomp ciepła	GJ/a	121,875
2	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - b-a-p	kg/a	0,1
3	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO	kg/a	1 566
4	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO ₂	kg/a	355 370
5	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - NOx	kg/a	896
6	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - SO ₂	kg/a	1 431
7	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych	kg/a	398
8	Produkcja energii elektrycznej ze źródeł energii odnawialnej	kWh/a	478 192

Tabela nr 19 Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Programu Agroenergia. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Pompa ciepła	kW	32,50
2	Instalacja fotowoltaiczna (kW)	kW	531,325

VI. GOSPODAROWANIE ŚRODKAMI FINANSOWYMI FUNDUSZU W 2021 ROKU

Fundusz gospodarował środkami finansowymi zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska z uwzględnieniem wymogów ustawy o rachunkowości i Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Udzielenie dofinansowania ze środków Funduszu poprzedzała ocena zgodności z Zasadami, analiza wielkości planowanego efektu ekologicznego i kosztu jego uzyskania oraz ocena zabezpieczenia udzielanych pożyczek. Wypłata środków następowała w formie refundacji zweryfikowanych wydatków lub zaliczkowo w ratach, z uwzględnieniem zasady wypłaty kolejnych rat dopiero po zaakceptowaniu przez Fundusz rozliczenia kwot uprzednio wypłaconych. Prowadzone były kontrole realizacji rzeczowej i finansowej zadania u beneficjenta.

Fundusz prowadzi księgi rachunkowe w oparciu o przepisy ustawy o rachunkowości. Sprawozdanie finansowe Funduszu za 2021 rok zostało poddane badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta wpisanego na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych. Wyboru rewidenta Firmę KPW Audytor Sp. z o.o. w Łodzi, dokonała Rada Nadzorcza w Uchwale nr 268/2021 z dnia 10.11.2021 roku w sprawie wyboru firmy audytorskiej do badania sprawozdania finansowego Funduszu za lata 2021-2022. W przedstawionej opinii Rewident potwierdził, że zbadane sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych oraz rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową Funduszu.

1. BILANS

Suma bilansowa na koniec 2021 roku wyniosła 1 329 841 tys. zł i jest wyższa w stosunku do poprzedniego roku o ponad 63 601 tys. zł. Po stronie aktywów - na zanotowany wzrost - wpłynęły pozycje: „aktywa trwałe” które wzrosły o 33 332 tys. zł oraz „aktywa obrotowe”, które zanotowały wzrost o 30 269 tys. zł. Największą pozycją wzrostową wykazały „Inwestycje krótkoterminowe” o 39 680 tys. zł, zaś największy spadek wykazywała pozycja „Należności krótkoterminowe” – spadek o 9 512 tys. zł.

Należności z tytułu udzielonych pożyczek, których wartość na dzień bilansowy wynosiła 999 253 tys. zł, uległy zwiększeniu w porównaniu z rokiem 2020 o kwotę 20 284 tys. zł.

Po stronie pasywów zanotowano wzrost kapitału (funduszu) własnego w kwocie 12 557 tys. zł odpowiadający odnotowanemu wynikowi finansowemu.

Udział kapitału (funduszu) własnego w finansowaniu majątku w 2021 roku wynosi 151,7%.

Tabela nr 20 Wybrane pozycje bilansu

[w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Za rok 2020	Za rok 2021
I.	AKTYWA, z tego:	1 266 240	1 329 841
1.	Rzeczowe aktywa trwałe	6 362	6 895
2.	Należności długoterminowe	779 389	809 425
3.	Inwestycje długoterminowe	11 336	14 005
4.	Należności krótkoterminowe	203 645	194 133
5.	Inwestycje krótkoterminowe	265 256	304 936
II.	PASYWA, z tego:	1 266 240	1 329 841

1.	Kapitał (fundusz) własny, z tego:	1 247 759	1 260 316
1.1.	Kapitał (fundusz) podstawowy	1 256 487	1 247 759

2. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

W roku 2021 statutowe przychody Funduszu, uzyskiwane na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska, wyniosły 73 174 tys. zł i były wyższe od uzyskanych w roku poprzednim o 12 432 tys. zł.

Wydatki bezzwrotne zrealizowane przez Fundusz w 2021 roku, związane z dofinansowaniem ochrony środowiska i gospodarki wodnej, stanowiące koszt w rozumieniu rachunku wyników, wyniosły 82 970 tys. zł. W tej kwocie mieszczą się udzielone dotacje i dopłaty do oprocentowania kredytów, umorzenia udzielonych pożyczek, a także wypłacone nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska. Poziom finansowania bezzwrotnego był niższy (o 19 421 tys. zł) od zrealizowanego w roku 2020 (102 391 tys. zł), oraz od realizowanego w poprzednich latach (110 024 tys. zł w 2019 roku, 146 976 tys. zł w 2018 r. i 105 842 tys. zł w 2017 r.).

W okresie sprawozdawczym koszty działalności organów i biura Funduszu wyniosły 28 775 tys. zł co oznacza 9,73% wzrost w stosunku do roku poprzedniego. Wzrost ten został odnotowany we wszystkich pozycjach kosztowych, z czego największy wzrost wykazały dwie pozycje „Wynagrodzenia” (wzrost o 1 167 tys. zł) oraz „Usługi obce” (wzrost o 522 tys. zł). Wzrost kosztów był związany z obsługą programu Czyste Powietrze oraz Programu Moja Woda. Zarząd Funduszu przykładął dużą wagę do efektywności wykorzystania posiadanych zasobów, uzasadnienia i celowości ponoszonych kosztów działalności. W szczególności temu celowi służą procedury udzielania zamówień publicznych i kontroli zarządczej. Prowadzona jest ocena ogólnego poziomu ponoszonych kosztów w odniesieniu do zakresu i skali prowadzonej działalności. Odnotowany wzrost kosztów działalności miał pełne pokrycie we wzroście skali prowadzonej działalności. Omawiając koszty działalności Funduszu należy zauważyć, za zapisem zawartym w Strategii, że koszty te miały pełne pokrycie w przychodach finansowych jakie Fundusz uzyskuje w wyniku prowadzonej działalności.

Przychody finansowe stanowiły istotną pozycję rachunku wyników. W 2021 roku z tego tytułu uzyskano kwotę 31 941 tys. zł co oznacza spadek o kwotę 1 439 tys. zł w relacji do roku poprzedniego.

W 2021 roku Fundusz odnotował zysk w kwocie 12 557 tys. zł, na który w znaczącej mierze wpływ miał wzrost przychodów z tytułu opłat i kar ekologicznych oraz zmniejszenie kosztów finansowych.

Zarząd Funduszu zwróci się do Rady Nadzorczej o przeznaczenie zysku w wysokości 12 557 tys. zł na kapitał rezerwowy.

Tabela nr 21 Wybrane pozycje rachunku zysków i strat

[w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Za rok 2020	Za rok 2021
1.	Przychody	66 144	84 646
2.	w tym opłaty i kary ekologiczne	60 742	73 174
3.	Koszty	128 612	111 745
4.	w tym wydatki związane z dofinansowaniem ochrony środowiska	102 391	82 970
5.	koszty funkcjonowania organów i biura	26 221	28 775
6.	Zysk (Strata) ze sprzedaży	-62 468	- 27 099
7.	Pozostałe przychody operacyjne	2 379	7 850

8.	w tym dotacja w ramach pomocy technicznej POIiŚ	1 540	1 603
9.	Pozostałe koszty operacyjne	167	87
10.	Zysk (Strata) z działalności operacyjnej	-60 256	-19 336
11.	Przychody finansowe	33 380	31 941
12.	w tym odsetki	33 064	29 272
13.	Koszty finansowe	2 960	47
14.	w tym: aktualizacja wartości aktywów finansowych	2 936	46
15.	odsetki	24	1
16.	Zysk (Strata) z działalności gospodarczej	-29 836	12 557
17.	Zysk (Strata) brutto = netto	-29 836	12 557

VII. STRUKTURA FINANSOWANIA ZADAŃ

1. STRUKTURA WPŁYWÓW I WYDATKÓW

W strukturze wpływów środków finansowych od szeregu lat znaczące pozycje stanowią wpływy z tytułu: zwrotów rat pożyczek i kredytów, opłat za korzystanie ze środowiska oraz odsetek z oprocentowania pożyczek. Z uwagi na rosnące w ostatnich latach zaangażowanie Funduszu we wspólną realizację Programów Priorytetowych Narodowego Funduszu, w 2021 roku bardzo istotne znaczenie w strukturze wpływów miały także środki udostępnione przez Narodowy Fundusz.

Rys. 5 Wpływy Funduszu w 2021 roku

[w tys. zł]

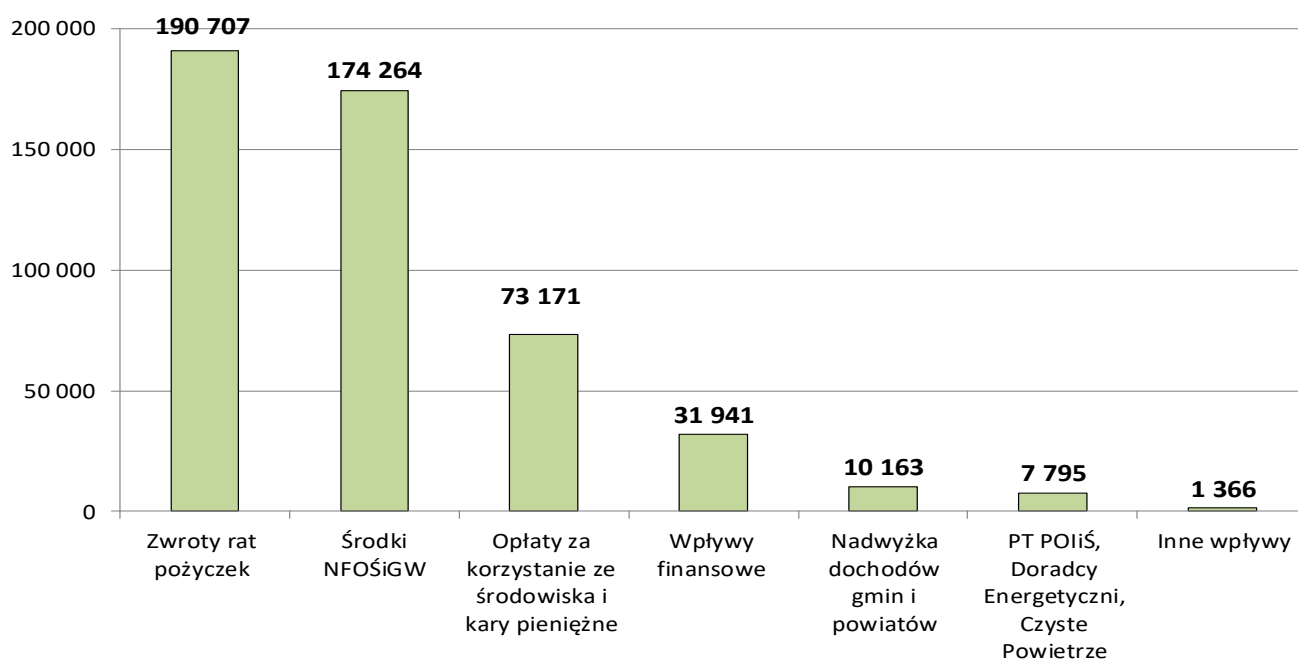
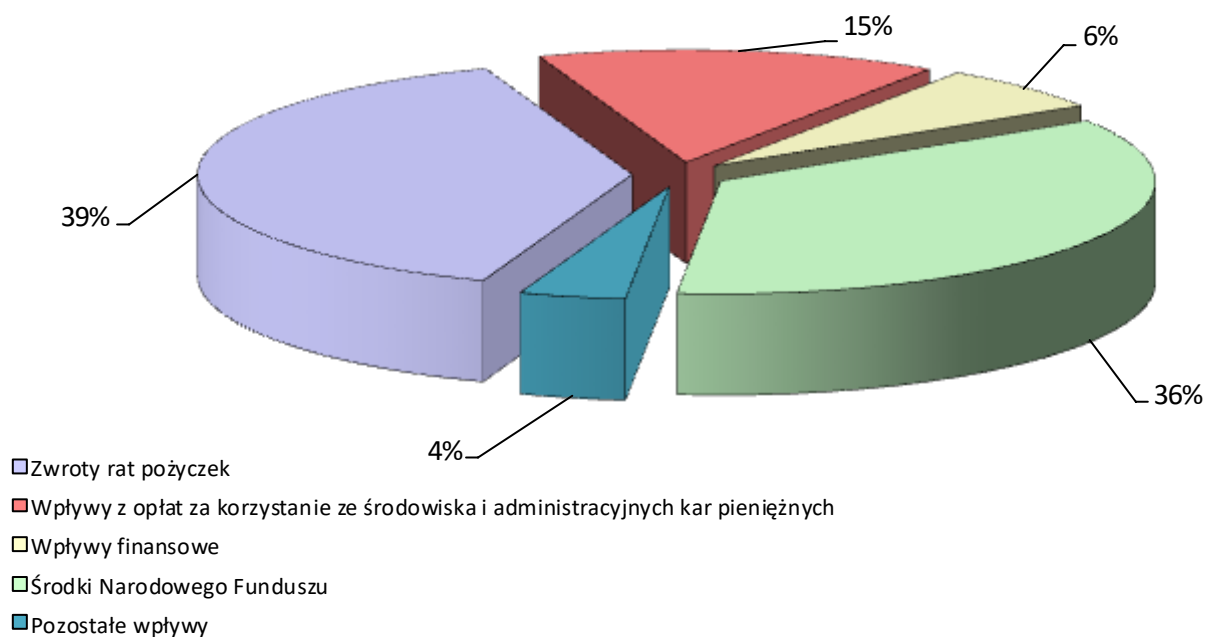

Tabela nr 22 Struktura wpływów Funduszu w latach 2019-2021

[w tys. zł]

Lp.	Wpływy	2019	2020	2021
1.	Wpływy z opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	56 564	60 742	73 171
2.	Nadwyżka dochodów gmin i powiatów	4 380	4 737	10 163
3.	Zwroty rat pożyczek	209 400	234 128	190 707
4.	Wpływy finansowe	34 847	33 930	31 941
5.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa (dotacja na obsługę POliŚ)	1 352	1 540	1 603
6.	Inne (zwroty z rozliczeń dotacji i umorzeń, pozostałe przychody operacyjne)	2 831	1 504	7 558
7.	Wpływ środków z Narodowego Funduszu	20 208	74 595	174 264
Razem		329 582	411 176	489 407

Rys. 6 Struktura wpływów Funduszu w 2021 roku

Wydatki Funduszu w roku 2021 wyniosły 449 727 tys. zł, w tym w formie dotacji i dopłat do oprocentowania kredytów – 37 599 tys. zł, środków przekazywanych państwowym jednostkom budżetowym – 11 243 tys. zł oraz pożyczek – 244 619 tys. zł. Pozostałe wydatki w wysokości 26 142 tys. zł to: nagrody, koszty działalności organów i biura, wydatki majątkowe własne, koszty finansowe oraz pozostałe koszty operacyjne.

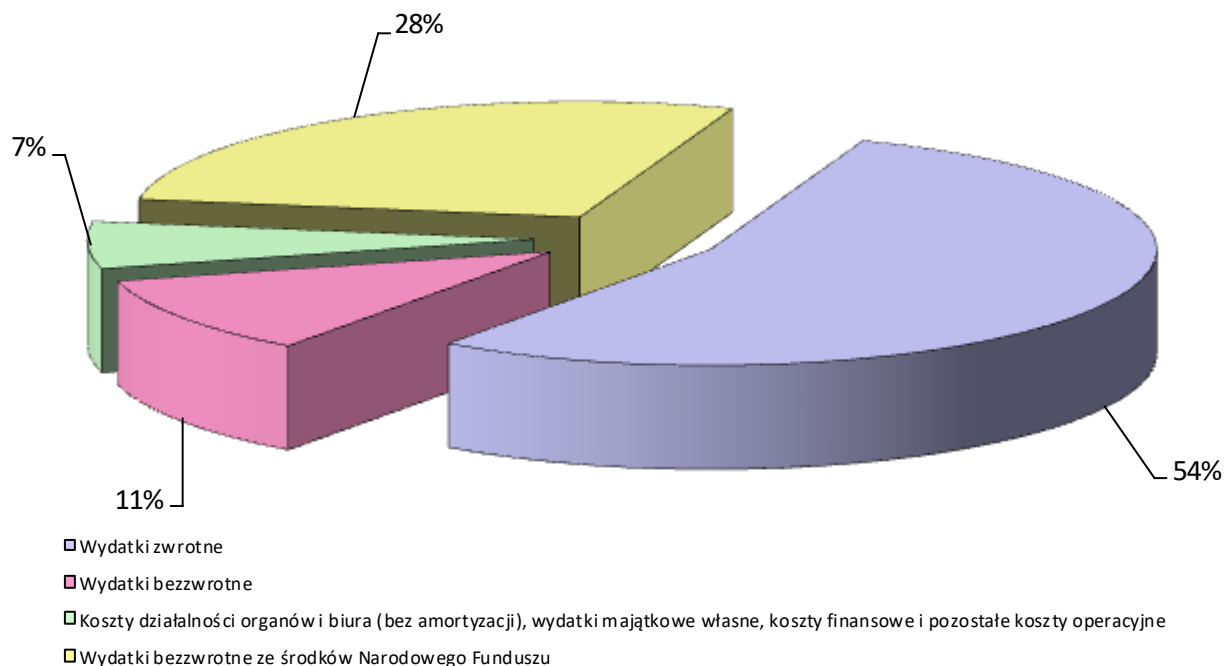
W ramach wspólnie realizowanych Programów Priorytetowych w 2021 roku udostępnione zostały beneficjentom środki Narodowego Funduszu w łącznej wysokości 126 272 tys. zł. W blisko 90% kwota ta dotyczyła Programu Czyste Powietrze. Struktura wydatków przedstawiona została w Tabeli nr 23.

Tabela nr 23 Struktura wydatków Funduszu w latach 2019-2021

[w tys. zł]

Lp.	Wydatki	2019	2020	2021
1.	Wydatki bezzwrotne (dotacje, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych, przekazanie środków pjb, nagrody)	54 071	47 462	49 341
2.	Wydatki zwrotne (pożyczki)	258 328	290 705	244 619
3.	Koszty działalności organów i biura (bez amortyzacji), wydatki majątkowe własne, koszty finansowe i pozostałe koszty operacyjne	23 996	25 752	29 495
4.	Splata pożyczki z NFOŚiGW	12 960	6 472	0
5.	Wydatki ze środków Narodowego Funduszu	11 023	73 151	126 272
Razem		360 378	443 542	449 727

Rys. 7 Struktura wydatków Funduszu w 2021 roku

2. WYPŁATY ZE ŚRODKÓW FUNDUSZU, NARODOWEGO FUNDUSZU ORAZ W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

W 2021 roku wysokość uruchomionych środków na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska wyniosła 541 626 tys. zł, w tym ze środków Funduszu 327 588 tys. zł, Narodowego Funduszu 126 272 tys. zł oraz środków w ramach POIiŚ 87 766 tys. zł.

Rys. 8 Źródła finansowania wypłaconych środków

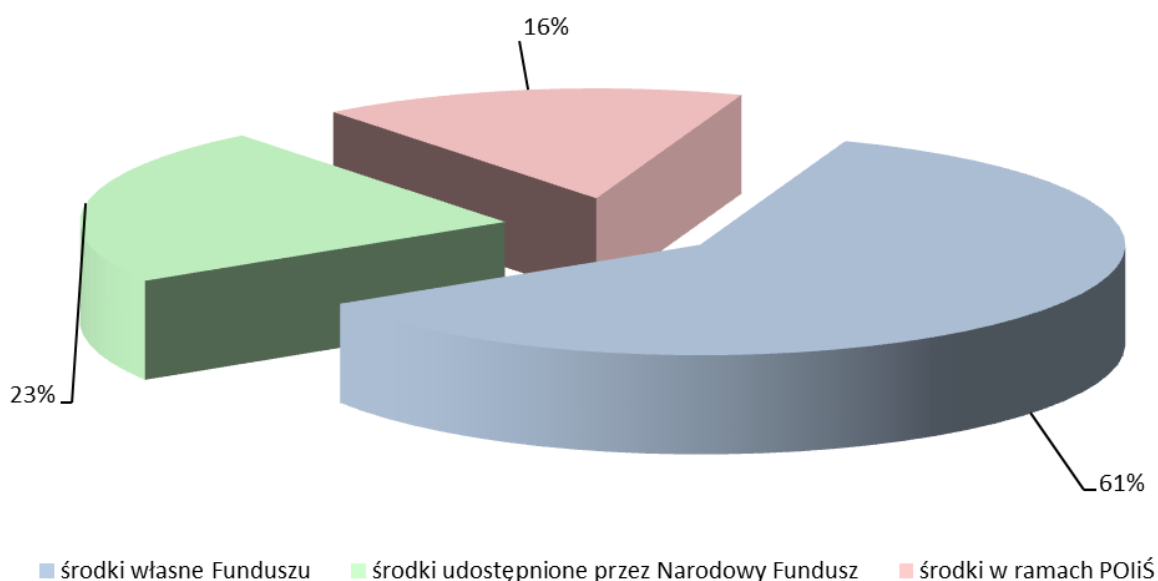

Tabela nr 24 Wyплаты ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ w 2021 roku

[w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Udzielona pomoc				
		Dotacje	Przekazanie środków	Pożyczki	Umorzenia	Ogółem (3+4+5+6)
1	2	3	4	5	6	7
I.	Kierunki finansowania	232 741	11 243	263 515	32 232	539 731
1	Ochrona atmosfery	187 145	839	196 521	23 023	407 528
2	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	21 083	0	35 698	353	57 134
3	Różnorodność biologiczna	2 244	506	0	0	2 750
4	Edukacja ekologiczna	4 827	28	0	0	4 855
5	Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna	6 731	294	31 296	8 856	47 177
5.1	Ochrona wód	0	294	23 999	3 874	28 167
5.2	Gospodarka wodna	6 731	0	7 297	4 982	19 010
6	Zapobieganie poważnym awariom	8 216	8 699	0	0	16 915
7	Zarządzanie środowiskowe w regionie	1 362	877	0	0	2 239
7.1	Opracowania i ekspertyzy	1 362	877	0	0	2 239
8	Profilaktyka zdrowotna	1 133	0	0	0	1 133
II.	Pozostałe (umowy umorzenia bez przeznaczenia)	0	0	0	1 396	1 396
III.	Nagrody za działalność					499
	Ogółem (I+II+III)	232 741	11 243	263 515	33 628	541 626

Udział procentowy kosztów działalności organów i biura do wypłaconych w 2021 roku środków własnych Funduszu, środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz oraz wydatkowania w ramach POIiŚ wynosi 5,31%, a udział procentowy kosztów działalności skorygowanych o koszty obsługi POIiŚ i wdrażania Programu Czyste Powietrze do wypłaconych kwot ogółem wynosi 3,87%.

Wyплаты w kwotach bezwzględnych były największe w stosunku do inwestycji związanych z ochroną atmosfery, w tym Programu Czyste Powietrze oraz przedsięwzięć realizowanych w ramach POIiŚ. W dalszej kolejności środki przeznaczone zostały na zadania z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi, ochrony wód, adaptacji do zmian klimatu i gospodarki wodnej oraz zapobiegania poważnym awariom. Znaczna część wydatków aktywizowała również edukację ekologiczną, różnorodność biologiczną, zarządzanie środowiskowe w regionie oraz profilaktykę zdrowotną.

Podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej wypłacono na zadania z zakresu ochrony atmosfery - 407 528 tys. zł (75,2% wypłaconej kwoty ogółem). W zakresie ochrony atmosfery dofinansowywano zadania, które miały na celu:

- zmniejszanie emisji pyłowo-gazowej, w tym tzw. „niskiej emisji”, zwiększenie efektywności energetycznej wytwarzania, przesyłu lub użytkowania energii,
- wspieranie odnawialnych lub alternatywnych źródeł energii,
- wspieranie budownictwa niskoenergetycznego.

W 2021 roku Fundusz wspierał działania polegające na wdrażaniu projektów z zakresu ograniczenia niskiej emisji realizowanych przez Gminy na rzecz swoich mieszkańców oraz zadania realizowane przez jednostki sektora finansów publicznych w obiektach użyteczności publicznej oraz przez pozostałe jednostki w obiektach użyteczności publicznej wpisanych do rejestru zabytków.

W 2021 roku na mocy podpisanych z Narodowym Funduszem porozumień dotyczących poprawy jakości powietrza dofinansowywana była realizacja:

- programu priorytetowego Czyste Powietrze, który ma na celu poprawę efektywności energetycznej istniejących zasobów mieszkalnych budownictwa jednorodzinnego poprzez gruntowną termomodernizację i wymianę palenisk – źródeł ciepła,
- programu priorytetowego Poprawa jakości powietrza. Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie” oraz nowego Programu „Budownictwo energooszczędne. Część 1) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”,
- programu „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż”.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w 2021 roku uruchomione zostały środki na podziałania:

- 1.7.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w województwie śląskim,
- 1.7.2 Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu w województwie śląskim,
- 1.7.3 Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w województwie śląskim.

Na zadania z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi wypłacono 57 134 tys. zł, (10,6% wypłaconej kwoty ogółem). Środki wykorzystane zostały głównie na ograniczenie obciążenia środowiska odpadami, zapewnienie bezpiecznego dla środowiska składowania odpadów, rewitalizację terenów przemysłowych i zdegradowanych, ochronę gleb użytkowanych rolniczo oraz działania w zakresie rolnictwa ekologicznego. Fundusz we współpracy z Narodowym Funduszem kontynuował także finansowanie zadań związanych z unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest, w tym również realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Na zadania z zakresu ochrony wód, adaptacji do zmian klimatu i gospodarkę wodną wydatkowano ogółem 47 177 tys. zł (8,7% wypłaconej kwoty), z przeznaczeniem przede wszystkim na budowę i modernizację oczyszczalni ścieków oraz kanalizacji, a także instalacje przydomowych oczyszczalni ścieków, inwestycje związane z zaopatrzeniem ludności w wodę pitną oraz budowę i modernizację urządzeń ochrony przeciwpowodziowej. Wspólnie z Narodowym Funduszem realizowana była także realizacja Programu Priorytetowego Moja Woda, którego celem jest ochrona zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej. Beneficjentami środków były osoby fizyczne.

Na zadania związane z zapobieganiem poważnym awariom wydatkowano 16 915 tys. zł (3,1% wypłaconej kwoty ogółem), dofinansowując zadania realizowane przez Ochotniczą i Państwową Straż Pożarną. Fundusz udzielił dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu i własnych na zadania w ramach ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych, którego celem było wsparcie przeznaczone dla ochotniczych straży pożarnych w zakresie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń. Zakupiono

samochody ratowniczo-gaśnicze, a także środki pianotwórcze, gaśnicze, sprzęt sygnalizacyjny oraz środki ochrony indywidualnej dla strażaków.

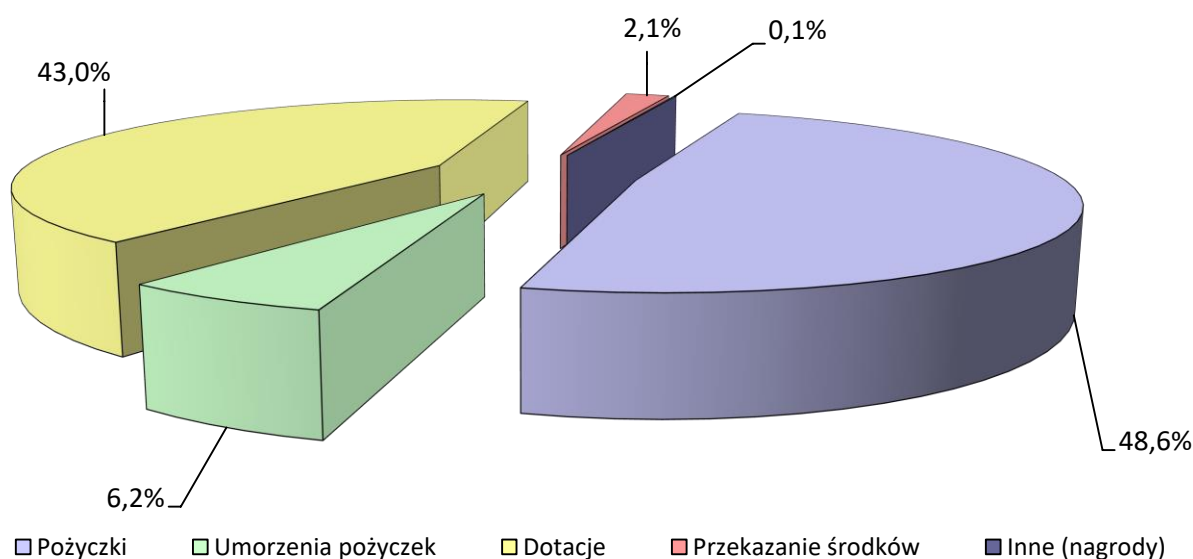
Na zadania związane z edukacją ekologiczną wypłacono 4 855 tys. zł (0,9% uruchomionej kwoty ogółem) dofinansowując między innymi wspomaganie edukacji ekologicznej prowadzonej w wyższych szkołach województwa śląskiego, edukację ludzi dorosłych, propagowanie działań proekologicznych, podnoszenie powszechnej świadomości ekologicznej i udostępnianie społeczeństwu informacji o ochronie środowiska.

Na zadania z zakresu różnorodności biologicznej wypłacono 2 750 tys. zł (0,5% kwoty wypłaconych środków). W ramach tej kwoty przeprowadzono zabiegi ochronne, prace pielęgnacyjne oraz konserwacyjne drzew i krzewów, ochronę ekosystemów leśnych, zadrzewienia i zakrzewienia, działania na rzecz ochrony i rehabilitacji zagrożonych rodzimych gatunków zwierząt lub roślin, ochronę i działania na rzecz zachowania bioróżnorodności.

Pozostałe kierunki wydatkowania środków stanowiły: opracowania i ekspertyzy oraz profilaktyka zdrowotna. Wydatkowano kwotę 3 372 tys. zł, a udział dofinansowania w ramach tych dziedzin wyniósł 0,6% wypłaconej kwoty ogółem w 2021 roku.

Pozostały udział w wysokości 0,4% uruchomionych w 2021 roku środków obejmował częściowe umorzenia pożyczek bez warunku przeznaczenia umorzonej kwoty na nowe zadanie ekologiczne oraz środki na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Rys 9 Formy pomocy finansowej wypłaconej ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ w 2021 roku

Ze środków uruchomionych w 2021 roku korzystały samorządy i jednostki organizacyjne o charakterze publicznym, przedsiębiorcy (w tym komunalni), a także osoby fizyczne. W roku 2021 wydatki ogółem w blisko 32% dotyczyły jednostek sektora finansów publicznych. Podział wypłat ze środków własnych Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w 2021 roku ze względu na kategorie beneficjentów przedstawia się następująco:

- jednostki samorządu terytorialnego 153 357 tys. zł
- osoby fizyczne 130 084 tys. zł
- spółdzielnie 96 341 tys. zł

• przedsiębiorcy publiczni	69 860 tys. zł
• przedsiębiorcy prywatni	55 751 tys. zł
• pozostałe podmioty publiczne	18 409 tys. zł
• inne (m.in.: fundacje, stowarzyszenia, kościoły, instytuty badawcze)	17 824 tys. zł

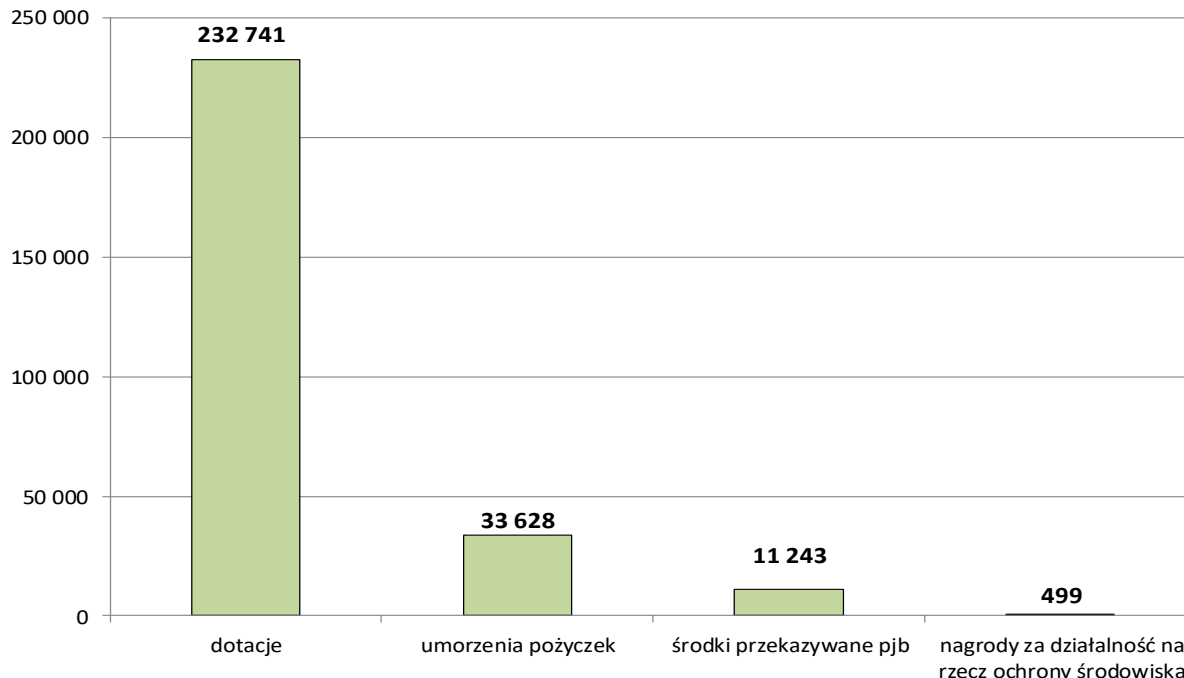
W ramach wypłaconych w 2021 roku środków Fundusz przekazał dofinansowanie dla Województwa Śląskiego i spółek prawa handlowego, w których posiada akcje oraz podmiotów podległych Marszałkowi Województwa Śląskiego w łącznej wysokości 4 702 tys. zł. Głównymi beneficjentami środków było Górnośląskie Towarzystwo Lotnicze S.A. oraz Województwo Śląskie. Największe wsparcie finansowe skierowane zostało na realizację zadań z zakresu gospodarki wodnej oraz ochrony atmosfery.

3. FORMY FINANSOWANIA

3.1. FINANSOWANIE BEZZWROTNE

Finansowanie bezzwrotne obejmowało: częściowe umorzenia pożyczek, dotacje, środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa oraz nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska. Łączna wartość wypłaconych w 2021 roku środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POLiŚ wyniosła 278 111 tys. zł.

Rys. 10 Finansowanie bezzwrotne ze środków Fundusz, Narodowego Funduszu oraz w ramach POLiŚ w 2021 roku [w tys. zł]

3.1.1. Dotacje i przekazanie środków

W 2021 roku wypłacono środki finansowe w formie dotacji oraz w ramach przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym w wysokości 243 984 tys. zł. Blisko 52 % tej kwoty to środki udostępnione przez Narodowy Fundusz. 68 870 tys. zł to bezzwrotne wydatki w ramach Programu

Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Pozostała część to dotacje ze środków własnych Funduszu, w tym dotacji na cele inwestycyjne wypłacono 11 441 tys. zł, a dotacji na cele bieżące 26 158 tys. zł.

Najwyższy poziom wydatków bezzwrotnych miał miejsce w odniesieniu do zadań z zakresu ochrony atmosfery oraz gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi. Wypłacone w 2021 roku dotacje obejmowały także środki przeznaczone na realizację Programu Czyste Powietrze skierowanego dla osób fizycznych.

W ramach środków przekazywanych państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa w 2021 roku wypłacono kwotę 11 243 tys. zł, w głównej mierze z przeznaczeniem na doposażenie w sprzęt do likwidacji zagrożeń ekologicznych jednostek Państwowej Straży Pożarnej województwa śląskiego, a także zakup i montaż instalacji paneli fotowoltaicznych w jej obiektach oraz na terenie Centralnej Szkoły Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie. Wsparcie na zadania w ramach różnorodności biologicznej oraz opracowań i ekspertyz uzyskała także Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska a także Śląski Oddział Straży Granicznej w zakresie modernizacji sieci kanalizacyjnej oraz termomodernizacji budynków.

Wysokość wypłaconych środków w podziale na kierunki finansowania w latach 2019–2021 przedstawiono w Tabeli nr 25.

Tabela nr 25 Dotacje oraz przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ w latach 2019-2021 [w tys. zł]

Lp.	Kierunki finansowania	2019	2020	2021
1	Ochrona atmosfery	67 811	167 609	187 984
2	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	6 190	9 001	21 083
3	Różnorodność biologiczna	2 579	3 918	2 750
4	Edukacja ekologiczna	5 553	4 384	4 855
5	Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna	3 600	1 283	7 025
6	Zapobieganie poważnym awariom	20 354	17 669	16 915
7	Opracowania i ekspertyzy	934	1 547	2 239
8	Monitoring środowiska	80	8	0
10	Wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska	0	2 398	0
11	Profilaktyka zdrowotna	2 184	439	1 133
	Razem	109 285	208 256	243 984

3.1.2. Umorzenia udzielonych pożyczek

W 2021 roku kwota umorzeń od udzielonych pożyczek wyniosła 33 628 tys. zł. Rada Nadzorcza Funduszu w 2021 roku rozpatrzyła 130 wniosków o umorzenie, wszystkie pozytywnie.

Podstawowym warunkiem umorzenia części pożyczki było terminowe zakończenie i rozliczenie realizacji zadania, osiągnięcie określonego umową efektu ekologicznego i rzeczowego, spłata co najmniej 50% pożyczki oraz upływ okresu trwałości przedsięwzięcia inwestycyjnego przez minimum 5 lat licząc od terminu zakończenia zadania określonego w umowie. Pożyczkobiorca zobowiązany był także do wywiązywania się z obowiązku wnoszenia opłat i kar przewidzianych w ustawie Prawo ochrony środowiska oraz z zobowiązań na rzecz Funduszu.

Przy rozpatrywaniu wniosków o częściowe umorzenie pożyczek brane były pod uwagę Zasady obowiązujące w Funduszu w dniu złożenia wniosku o umorzenie. Na wysokość umorzenia miały wpływ m.in: zmniejszenie wymiaru planowanych do osiągnięcia efektów, wydłużenie terminów realizacji zadań, terminowość regulowania zobowiązań na rzecz Funduszu.

3.1.3. Nagrody za działalność

Fundusz przyznaje nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej, w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska.

Nagrody w 2021 roku były przyznawane przez Fundusz:

- z okazji Dnia Ziemi tzw. „Zielone czeki”,
- w konkursie „ZIELONA PRACOWNIA_PROJEKT”,

łącznie w 2021 roku na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska wypłacono 499 tys. zł.

3.2. FINANSOWANIE ZWROTNE

Finansowanie zwrotne stanowiło główną formę dofinansowania zadań proekologicznych przez Fundusz. Dzięki takiemu finansowaniu zapewniona jest odnawialność środków finansowych, co umożliwia wsparcie finansowe kolejnych zadań.

W 2021 roku pożyczki ze środków własnych Funduszu mogły być udzielane:

- do 90% kosztów kwalifikowanych w zależności od efektów ekologicznych zadania oraz możliwości finansowych Funduszu,
- przy zastosowaniu preferencyjnego oprocentowania, które wynosiło dla umarzalnych pożyczek 0,95 stopy redyskonta weksli, lecz nie mniej niż 3% w stosunku rocznym, dla nieumarzalnych pożyczek 0,95 stopy redyskonta weksli, lecz nie mniej niż 1,5% w stosunku rocznym.

W ramach programu Czyste Powietrze obowiązuje oprocentowanie zmienne pożyczki – nie więcej niż WIBOR 12M +70 punktów bazowych, ale nie mniej niż 2% rocznie, przy czym ustalenie wysokości oprocentowania następuje w cyklu rocznym.

Średnie ważone oprocentowanie dla umów pożyczek udzielonych przez Fundusz, wynosiło w 2021 roku 2,90%.

W 2021 roku wypłaty w formie pożyczek wyniosły 244 619 tys. zł, w tym w ramach Programu Czyste Powietrze osobom fizycznym w 2021 roku wypłacone zostały środki pożyczkowe Funduszu w wysokości 5 973 tys. zł.

Najwięcej pożyczek wypłacono na inwestycje w ochronie atmosfery oraz gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi. Na zadania te przeznaczono ponad 87% całości udzielonego finansowania zwrotnego.

Fundusz współfinansował projekty inwestycyjne realizowane z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej. Przedsięwzięcia proekologiczne współfinansowane ze środków unijnych były wspierane w formie pożyczek preferencyjnych. Na współfinansowanie projektów z udziałem Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych wypłacono w 2021 roku 18 491 tys. zł.

Dofinansowanie zwrotne stanowi jedną z dwóch form finansowania w ramach poddziałania POIS.01.07.01 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w województwie śląskim, działania POIS.01.07.00 - Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego oś priorytetowa POIS.01.00.00 - Zmniejszenie emisyjności gospodarki Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020 realizowanych przez Fundusz.

W 2021 roku pożyczki w ramach POIiŚ mogły być udzielane:

- do 75% kosztów kwalifikowanych,
- przy zastosowaniu preferencyjnego oprocentowania, nie więcej niż WIBOR 3M - 200 punktów bazowych, ale nie mniej niż 2% rocznie, przy czym ustalenie wysokości oprocentowania następuje w cyklu rocznym,
- w zależności od osiągniętych efektów ekologicznych w części umarzalne tj. od 25-45% wysokości udzielonej pożyczki.

W 2021 roku wypłaty w formie pożyczek wyniosły 18 896 tys. zł.

Tabela nr 26 Finansowanie zwrotne ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ w latach 2019-2021 **[w tys. zł]**

Lp.	Kierunki finansowania	2019	2020	2021
1	Ochrona atmosfery	197 279	238 292	196 521
2	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	35 698	15 357	35 698
3	Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna	82 275	51 691	31 296
Razem:		315 252	305 340	263 515

4. NADZÓR WŁAŚCIELSKI

Fundusz wszedł w posiadanie akcji i udziałów spółek, pod rządami ustawy Prawo ochrony środowiska, obowiązującej do końca 2009 roku, która przewidywała nabywanie przez wojewódzkie fundusze aktywów w spółkach, jeżeli ich statutowym lub ustawowym przedmiotem działalności była ochrona środowiska i gospodarka wodna. W przypadku podmiotów działających poza tą sferą, ustawa zezwalała na zaangażowanie kapitałowe i obejmowanie udziałów lub akcji wyłącznie w drodze zamiany za wierzytelności z tytułu opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i kar (tzw. spółki za wierzytelności).

Na dzień 31 grudnia 2021 roku, w posiadaniu Funduszu były aktywa czterech spółek, z czego jedna spółka znajdowała się w trakcie likwidacji, a pozostałe trzy prowadziły czynną działalność, związaną z ochroną środowiska.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Fundusz wykonywał prawa z akcji lub udziałów w następujących spółkach:

- Bank Ochrony Środowiska S.A. z siedzibą w Warszawie 0,80% udziału w kapitale,
- Beskid – Ekosystem Sp. z o.o. z siedzibą w Ciężynie 8,63% udziału w kapitale,
- Regionalny Fundusz Ekorozwoju S.A. z siedzibą w Bielsku-Białej 100,00% udziału w kapitale,
- Ekofol II S.A. w likwidacji z siedzibą w Świętochłowicach 60,00% udziału w kapitale.

Udziały Funduszu w spółce Beskid-Ekosystem Sp. z o.o. z siedzibą w Ciężynie są uprzywilejowane, co do głosu. 1 udział = 5 głosów na zgromadzeniu wspólników spółki, co daje 32,08% głosów na zgromadzeniu wspólników.

Na dzień 31.12.2021 roku wartość akcji i udziałów spółek należących do Funduszu zaktualizowano w kwocie (+)2 669 tys. zł. Kwota ta dotyczyła aktualizacji akcji Banku BOŚ S.A.

Łączna wartość księgowa akcji i udziałów, posiadanych przez Fundusz na dzień 31.12.2021 rok wynosiła 14 005 tys. zł.

5. POMOC PUBLICZNA

Zgodnie z ustawą o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej Fundusz jest podmiotem udzielającym pomocy publicznej w rozumieniu Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Wykonując obowiązujące prawo w 2021 roku Fundusz udzielał pomocy publicznej w ramach:

- pomocy de minimis:
 - zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis,
 - zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym;
- pomocy horyzontalnej na podstawie:
 - Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska,
 - Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy sieci ciepłowniczej lub chłodniczej będącej częścią efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i chłodniczego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
 - Rozporządzenia Ministra Energii z dnia 9 czerwca 2016 r. w sprawie udzielenia pomocy publicznej na projekty inwestycyjne służące poprawie efektywności energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
 - Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek

kogeneracji zapewniających wysokoprawną kogenerację w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020;

- pomocy regionalnej na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków udzielania regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2014 roku w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2014-2020.

W przeważającej większości Fundusz w 2021 roku udzielał pomocy publicznej w ramach pomocy de minimis (606 przypadków pomocy publicznej, dla których łączna wartość pomocy brutto wyniosła 7 900 tys. zł). Dofinansowanie spełniające kryteria dozwolonej pomocy otrzymało 558 podmiotów na realizację 627 zadań.

Wartość pomocy brutto (rozumiana jako ekwiwalent dotacji brutto obliczony zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowego sposobu obliczania wartości pomocy publicznej udzielanej w różnych formach) wyniosła 14 896 tys. zł, natomiast wartość nominalna pomocy udzielonej przez Fundusz w 2021 roku wyniosła 94 754 tys. zł.

W 2021 roku odnotowano wzrost liczby przypadków udzielonej pomocy publicznej w stosunku do lat ubiegłych, co w głównej mierze wynika z pomocy udzielonej w ramach Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie.

Podstawową formą udzielonej przez Fundusz pomocy publicznej w 2021 roku były: dotacje – 560 umów, umorzenia pożyczek - 49 umów oraz pożyczki preferencyjne - 20 umów.

Tabela nr 27 Pomoc publiczna udzielona w latach 2019 – 2021

Lp.	Forma pomocy	Liczba umów w szt.			Wartość pomocy brutto (EDB) w tys. zł		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021
1	Dotacje	97	445	560	28 259	122 000	6 520
2	Pożyczki preferencyjne	20	31	20	1 200	7 610	3 117
3	Umorzenia pożyczek	60	61	49	11 869	23 188	5 225
4	Odroczenie terminu płatności	2	8	6	1	17	34
Razem		179	545	635	41 329	152 815	14 896

6. WYDATKI MAJĄTKOWE WŁASNE

Ostatnie lata to dla Funduszu istotny wzrost skali prowadzonej działalności wymagający odpowiedniego zwiększenia posiadanych zasobów. To nie tylko wzrost poziomu zatrudnienia i powierzchni biurowej ale także wyposażenia stanowisk pracy. Fundusz stale dostosowuje się do realizowanych zadań i unowocześnia organizację pracy. W 2021 roku wdrożono system teleinformatyczny do elektronicznego zarządzania dokumentacją umożliwiający wykonywanie w nim czynności kancelaryjnych, dokumentowanie przebiegu załatwiania spraw oraz gromadzenie i tworzenie dokumentów elektronicznych. Projekt: "EZD RP – elektroniczne zarządzanie dokumentacją w administracji publicznej" został zrealizowany przez Naukową i Akademicką Sieć Komputerową – Państwowy Instytut Badawczy w partnerstwie z Wojewodą Podlaskim.

Wydatki majątkowe Funduszu w 2021 roku wyniosły 1 397 tys. zł. Dominującą grupę stanowiły komputery i oprogramowanie biurowe oraz urządzenia peryferyjne. Zakupiony sprzęt pozwolił na modernizację stanowisk pracy a także urządzenie dla nowo zatrudnionych pracowników Funduszu.

VIII. WNIOSKI I UMOWY O DOFINANSOWANIE ZADAŃ

1. WNIOSKI O DOFINANSOWANIE ZADAŃ

Przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków o dofinansowanie zadań proekologicznych ze środków Funduszu w 2021 roku odbywało się w ramach naborów ciągłych, jak również w ramach naborów wniosków o udzielenie dofinansowania w wyznaczonych terminach.

Terminy oraz regulaminy przedsięwzięć objętych naborami lub trybem konkursowym ogłaszane były na stronie internetowej Funduszu.

W ramach wniosków, które wpłynęły na 2021 rok Zarząd i Rada Nadzorcza podjęły decyzje o dofinansowaniu 36 736 zadań, przeznaczając na ich realizację ze środków Funduszu 282 906 tys. zł, a ze środków Narodowego Funduszu 431 167 tys. zł. Pozytywnie rozpatrzono:

- 31 733 wnioski z zakresu ochrony atmosfery, w tym 31 475 wniosków w ramach rządowego Programu Czyste Powietrze,
- 609 wniosków z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi, w tym 490 wniosków w ramach Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie,
- 56 wniosków z zakresu różnorodności biologicznej,
- 165 wniosków z zakresu edukacji ekologicznej,
- 3 673 wnioski z zakresu ochrony wód, adaptacji do zmian klimatu i gospodarki wodnej, z tego:
 - 14 wniosków z zakresu ochrony wód,
 - 3 659 wniosków z zakresu gospodarki wodnej, w tym 3 654 wniosków w ramach Programu Moja Woda,
- 281 wniosków z zakresu zapobiegania poważnym awariom, w tym 237 wniosków w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek ochotniczych straży pożarnych,
- 60 wniosków z zakresu opracowań i ekspertyz,
- 29 wniosków z zakresu profilaktyki zdrowotnej,
- 130 wniosków o umorzenie części pożyczek.

Procedura rozpatrywania wniosków nie została zakończona podjęciem decyzji o dofinansowaniu dla 8 221 wniosków (w tym 5 205 wniosków przeszło do rozpatrzenia w roku 2022, z czego 5 034 wnioski w ramach Programu Czyste Powietrze).

Głównymi przyczynami niezakończenia procedury rozpatrywania wniosków podjęciem decyzji o dofinansowaniu w 2021 roku były:

- wnioski w trakcie uzupełnień przewidziane do rozpatrzenia w 2022 roku,
- rezygnacja wnioskodawców z realizacji zadań,
- niska ocena merytoryczna realizowanych zadań,
- brak uzupełnień w wymaganym terminie,
- niespełnienie warunków formalnych,
- brak zgodności z obowiązującymi w Funduszu Zasadami, Kryteriami, programami wspólnego finansowania, regulaminami bądź instrukcjami w zakresie dofinansowania zadań.

Do Funduszu na 2022 rok wpłynęło 106 wniosków na kwotę 115 361 tys. zł. W 2021 roku Zarząd i Rada Nadzorcza podjęły decyzje o dofinansowaniu 31 zadań, przeznaczając na ich realizację 26 833 tys. zł. Pozytywnie rozpatrzono:

- 1 wniosek z zakresu gospodarki wodnej,
- 2 wnioski z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi,
- 19 wniosków z zakresu ochrony atmosfery,
- 3 wnioski z zakresu różnorodności biologicznej,
- 1 wniosek z zakresu edukacji ekologicznej,
- 4 wnioski z zakresu zapobiegania poważnym awariom,
- 1 wniosek z zakresu opracowań i ekspertyz.

Ponadto do Funduszu wpłynął 1 wniosek o udzielenie promesy dofinansowania zadania. Organy Funduszu podjęły uchwałę o udzieleniu promesy dofinansowania na kwotę 2 104 tys. zł.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w zakresie poddziałania 1.7.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w województwie śląskim w 2020 roku został ogłoszony nabór wniosków w trybie konkursowym. Ocenie podlegało 48 wniosków. W I kwartale 2021 roku konkurs POIS/1.7.1/5/2020 zakończył się pozytywną oceną dla 40 wnioskodawców, do końca roku podpisanych zostało 39 umów (1 wnioskodawca odstąpił od zawarcia umowy). W ramach kolejnego naboru na to poddziałanie złożonych zostało 58 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 114,5 mln zł. Zakończenie procesu oceny wniosków i podpisanie umów przewidywane jest na 2022 rok.

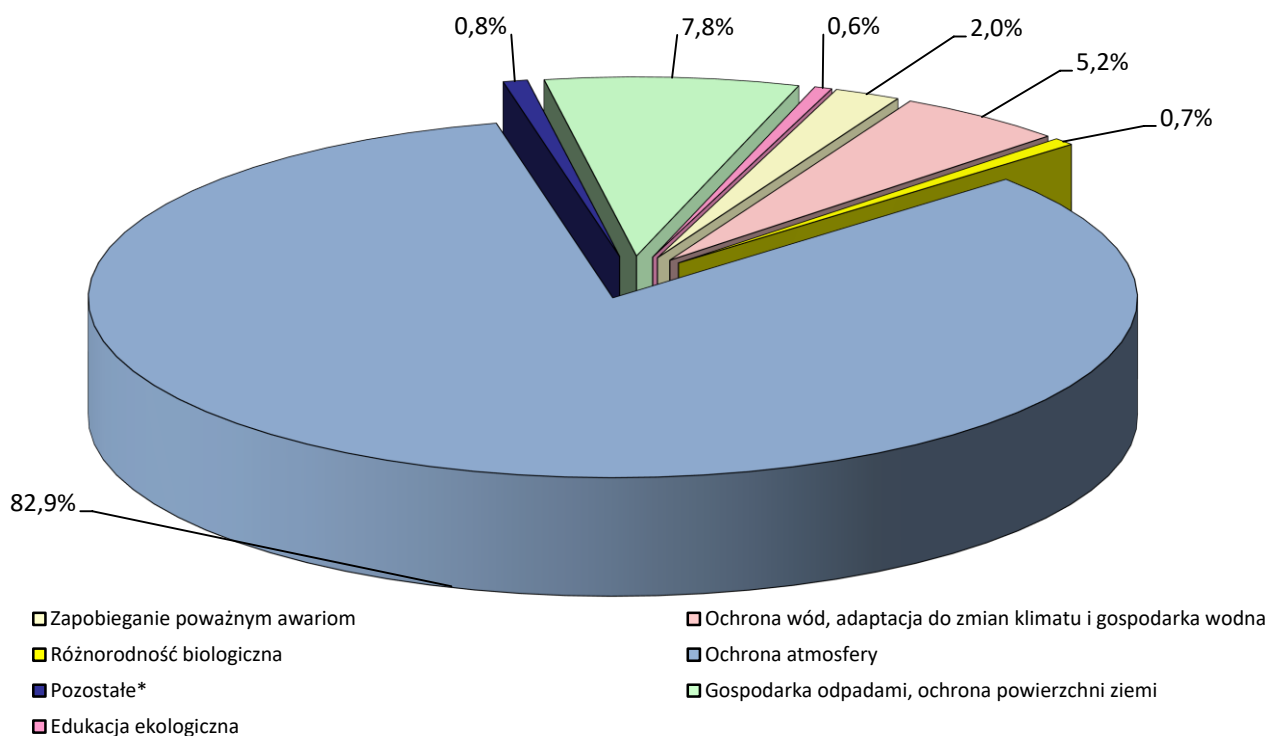
2. ZAWARTE UMOWY

W 2021 roku zawarto łącznie 31 576 umów o dofinansowanie zadań ze środków Funduszu, w ramach środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz oraz w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na kwotę ogółem 827 702 tys. zł. Struktura zawartych umów przedstawia się następująco:

- 31 143 umowy dotacji na kwotę 396 926 tys. zł, w tym 30 743 umów w ramach Programów realizowanych wspólnie z Narodowym Funduszem na kwotę 366 996 tys. zł,
- 13 umów przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym na kwotę 13 166 tys. zł,
- 130 umów umorzenia pożyczek na kwotę 33 628 tys. zł,
- 251 umów pożyczek na kwotę 293 245 tys. zł,
- 39 umów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na kwotę 90 737 tys. zł.

Największa liczba zawartych umów w 2021 roku dotyczyła dofinansowania zadań z zakresu ochrony atmosfery – 26 684 umowy. Stanowiły one blisko 83% wartości wszystkich zawartych umów.

Rys. 11 Struktura udzielonego dofinansowania (na podstawie umów zawartych w 2021 roku)

* umowy umorzenia bez przeznaczenia, zarządzanie środowiskowe, profilaktyka zdrowotna

2.1. UMOWY DOTACJI, PRZEKAZANIA ŚRODKÓW I POŻYCZEK

W 2021 roku zawierano z beneficjentami umowy na dofinansowanie zadań ze środków własnych Funduszu oraz środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz w ramach programów:

- Czyste Powietrze,
- Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż,
- Moja Woda,
- Finansowanie służ ratowniczych Część 1) i 2),
- Regeneracja środowiskowa gleb poprzez ich wapnowanie,
- Finansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest,
- Agroenergia część 1) mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii.

Na podstawie umów udostępnienia środków zawartych z Narodowym Funduszem łącznie zawarto 30 758 umów dotacji i pożyczek. Łączna wysokość dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu wyniosła 358 491 tys. zł. Zdecydowana większość dotyczyła umów z osobami fizycznymi w ramach programu Czyste Powietrze.

Wypłaty środków dokonywane są na podstawie umów dotacji, umów przekazania środków oraz umów pożyczek. Część umów to umowy wieloletnie, z których wynikają zobowiązania do realizacji w latach następnych. Na koniec 2021 roku wielkość zobowiązań wynikających z zawartych umów wyniosła 555 657 tys. zł.

2.2. UMOWY UMORZENIA POŻYCZEK

Na podstawie podjętych przez Radę Nadzorczą uchwał, w 2021 roku zawarto 130 umów umorzenia części pożyczek, na łączną kwotę 33 628 tys. zł.

Środki uzyskane z umorzenia części pożyczek, beneficjenci przeznaczali w ponad 96% na realizację nowych zadań ekologicznych, zgodnych z celami określonymi w ustawie Prawo ochrony środowiska. System warunkowych umorzeń stymulował realizację kolejnych przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska na terenie województwa śląskiego. Najwięcej środków przeznaczonych zostało na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony atmosfery 23 023 tys. zł oraz ochronę wód, adaptację do zmian klimatu i gospodarkę wodną 8 856 tys. zł.

Część pożyczkobiorców, którzy nie planują w najbliższym czasie realizacji kolejnych zadań związanych z ochroną środowiska, skorzystała z preferencyjności udzielanego przez Fundusz dofinansowania, wnosząc o udzielenie częściowych umorzeń w niższym wymiarze, ale bez konieczności przeznaczania umorzonych pożyczek na realizację zadań o charakterze ekologicznym.

2.3. UMOWY W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Fundusz w 2021 roku aktywnie uczestniczył we wdrażaniu środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach perspektywy 2014-2020. W dniu 18 grudnia 2014 roku została zawarta z Ministrem Gospodarki umowa w sprawie systemu realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, na mocy której powierzono Funduszowi funkcję Instytucji Wdrażającej dla Działania 1.7 „Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego”. W 2021 roku podpisano 39 umów o dofinansowanie udzielając wsparcia w łącznej wysokości 90 737 tys. zł. Beneficjentami wsparcia były jednostki samorządu terytorialnego spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe oraz spółka mieszkaniowa.

IX. EFEKTY EKOLOGICZNE I RZECZOWE Z UMÓW ZAWARTYCH W 2021 ROKU

Ustawowym celem realizowanej przez Fundusz pomocy finansowej jest wspieranie działań mających za zadanie ochronę środowiska i gospodarkę wodną. Bezpośrednią miarą działalności Funduszu są efekty rzeczowe i ekologiczne związane z realizacją dofinansowanych przedsięwzięć.

1. OCHRONA ATMOSFERY

Umowy na realizację zadań związanych z ochroną atmosfery, zawarte w 2021 roku, stworzyły możliwość zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery o:

- 1 476 387 kg/a zanieczyszczeń pyłowych,
- 259 784 792 kg/a zanieczyszczeń gazowych, w tym:
 - 2 778 160 kg/a SO₂,
 - 428 400 kg/a NO_x,
 - 1 119 124 kg/a CO,
 - 255 457 877 kg/a CO₂,
 - 955 kg/a b-a-p.

Do najważniejszych zadań należą:

- inwestycje realizowane w ramach lokalnych programów obniżenia emisji w budynkach mieszkalnych na terenie, m.in.: Zabrze, Wodzisławia Śląskiego, Raciborza, Pilchowic, Mysłowic, Miedznej, Gorzyc, Godowa, Chorzowa, Bielsko-Białej (w wyniku ich realizacji nastąpi zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do atmosfery: pył – 255.205 kg/a, SO₂ – 109.174 kg/a, NO_x – 4.619 kg/a, CO – 174.509 kg/a, CO₂ – 8.596.933 kg/a, b-a-p – 54,3 kg/a, przy zmniejszeniu zapotrzebowania na energię cieplną netto o min. 4.489 GJ/a, produkcji energii z instalacji solarnych min. 162 GJ/a, produkcji energii elektrycznej z instalacji fotowoltaicznych min. 364.800 kWh/a),
- inwestycje polegające na termomodernizacji budynków realizowane przez, m.in.: Katowicką Spółdzielnię Mieszkaniową, Tyską Spółdzielnię Mieszkaniową "OSKARD w Tychach, Spółdzielnię Mieszkaniową "STRZECHA" w Bielsku-Białej, Archidiecezję Katowicką (w wyniku ich realizacji nastąpi zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowo – gazowych do atmosfery: pył - 856 kg/a, SO₂ – 6.295 kg/a, NO_x – 2.058 kg/a, CO – 3.478 kg/a, CO₂ – 1.059.004 kg/a, przy zmniejszeniu zapotrzebowania energii cieplnej netto o min. 4.421 GJ/a produkcji energii elektrycznej z instalacji fotowoltaicznej min. 13.410 kWh/a, produkcji energii cieplnej z pompy ciepła min. 328 GJ/a),
- zabudowa instalacji do redukcji emisji siarkowodoru w Garbarni Szczakowa S.A. zlokalizowanej w Jaworznie przy ul. Szklarskiej 5 (zmniejszenie emisji siarkowodoru 276 kg/a),
- modernizacja kotłów węglowych na terenie Zakładu Produkcyjnego nr 13 Szopienice Dalkia Polska Energia S.A. (zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do atmosfery: pył - 15.255 kg/a, SO₂ -12.731 kg/a, NO_x - 4.279 kg/a, CO - 5.349 kg/a, CO₂ - 2.169.041 kg/a, b-a-p - 0,4 kg/a).

Liczne podmioty realizowały w swoich obiektach zadania z wykorzystaniem źródeł energii odnawialnej, w tym m.in. instalacji fotowoltaicznych:

- Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach,
- Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie ,

- Johann Bros prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą BFC Nieruchomości Johann Bros w Katowicach,
- Reich-ck Sp. z o.o. w Bytomiu,
- Regionalna Fundacja Pomocy Niewidomym w Chorzowie - zadanie realizowane w Ziemęcicach,
- Nowy Roździeń Sp. z o.o. sp.k. w Katowicach,
- FPM S.A. w Mikołowie,
- Danuta Bąk, Marzena Bąk-Achtelik, Dariusz Achtelik wspólnicy spółki cywilnej działającej pn. Ostrawa Firma Gastronomiczno-Handlowa s.c. Danuta Bąk, Marzena Bak-Achtelik, Dariusz Achtelik w Wodzisławiu Śl.,
- "HOGER" Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Lublińcu - zadanie realizowane w Radzionkowie.
- SAG Spółka z o.o. w Katowicach.

W wyniku ich realizacji zamontowane zostaną instalacje fotowoltaiczne o mocy 1.249 kW.

Ponadto kontynuowane były działania realizowane przez jednostki sektora finansów publicznych i państwowe jednostki budżetowe związane z termomodernizacją obiektów użyteczności publicznej.

W 2021 roku kontynuowano również wsparcie finansowe w formie dotacji dla wspólnot mieszkaniowych realizujących zadania w zakresie termomodernizacji budynków.

2. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

W 2021 roku WFOŚiGW w Katowicach podpisał umowy z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi, w wyniku których będą realizowane następujące efekty rzeczowe i ekologiczne:

- 3.800 Mg/a odpadów zostanie poddanych przetwarzaniu, przygotowanych do odzysku, odzyskowi lub unieszkodliwieniu,
- 22 171 Mg odpadów niebezpiecznych zostanie poddanych unieszkodliwieniu.

Mając na uwadze potrzebę zwiększenia tempa realizacji Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, w 2021 roku Fundusz kontynuował finansowanie zadań związanych z unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, a także wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe. W roku 2021 z dofinansowania skorzystało 60 gmin. Zawarte umowy na realizację zadań w ramach usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stworzyły możliwość unieszkodliwienia prawie 5 tys. Mg odpadów.

3. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

W zakresie ochrony obszarów i obiektów cennych przyrodniczo w ramach udzielonego dofinansowania zaplanowano:

- działania związane z realizacją celów ochrony oraz zachowaniem przedmiotów ochrony obowiązujące na obszarach chronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody poprzez:
 - przywrócenie lub zapewnienie ochrony właściwego stanu ekosystemów na obszarze ok. 757,99 ha poprzez usunięcie drzew i krzewów, wykaszanie łąk, wykoszenie podrostu drzew i siedlisk na obszarze śląskich rezerwatów przyrody oraz obszarów Natura 2000, a także ochronę gatunku dziko żyjącego - bobra europejskiego poprzez zakup i montaż 15 rur przelewowych oraz 5 zestawów do zabezpieczenia przepustów wodnych,

- przywrócenie lub zapewnienie ochrony właściwego stanu ekosystemów (siedlisk) na obszarze ok. 61 ha w ramach czynnej ochrony prowadzonej na terenie PK Orlich Gniazd poprzez usunięcie podrostu drzew i krzewów wraz z usunięciem biomasy,
- zakup: 3 szt. zestawów komputerowych, samochodu, aparatu fotograficznego, drona oraz sporządzenie 3 szt. operatów z identyfikacji działań ochrony czynnej niezbędnych dla utrzymania przedmiotów ochrony w rezerwach przyrody,
- w parkach zabytkowych w gminach: Tarnowskie Góry, Lipie, Rudnik, Cielętniki, Pszczyna, Wodzisław Śląski oraz na terenie zespołów pałacowo-parkowych w Koszęcinie, Kochcicach, Ornontowicach, Reptach, Rudołtowicach, Łubowicach, Rzuchowie, Złotym Potoku oraz przy Pałacu Mieroszewskich w Sosnowcu, przywrócenie lub zapewnienie ochrony właściwego stanu ekosystemów (siedlisk) na powierzchni ok. 1 506 ha w ramach prac pielęgnacyjnych: wykonanie cięć oraz zabiegów pielęgnacyjnych 5 633 szt. starodrzewu, cięcia formujące 1 308 m² żywopłotów, zrębkowanie 449 mp gałęzi, wycinkę 443 szt. drzew, czyszczenie z podrostów na obszarze 49 ha, frezowanie 174 szt. pni, renowację trawników na powierzchni 10 ha, ochronę 24 szt. drzew przed szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem wraz z zakupem 38 pułapek feromonowych, zakup i nasadzenia łącznie: 7 726 szt. sadzonek drzew, krzewów oraz bylin,
- ochronę pomników przyrody w gminach: Kalety, Miasteczko Śląskie, Jaworze, Tarnowskie Góry poprzez zabiegi sanitarno-pielęgnacyjne 98 szt. drzew,
- w zakresie rozwoju ogrodów botanicznych w Śląskim Ogrodzie Botanicznym w Mikołowie oraz w Radzionkowie powiększenie założonej kolekcji ogrodu skalnego, rozbudowę założonej kolekcji roślin uprawnych, założenie kolekcji ozdobnych bylin polskich oraz rozbudowę szkółki podkładek w kolekcji sadowniczej poprzez m.in.: zakup 2 890 szt. drzew i krzewów, 907 szt. roślin ozdobnych, roślin uprawnych oraz siedliskowych, zakup i nasadzenie ok. 2 000 szt. podkładek drzew owocowych, zakup i montaż 96 szt. tabliczek do oznaczenia drzew oraz druk 1 000 szt. wydawnictw,
- w zakresie działań związanych z ochroną obszarów Natura 2000: poprawę siedlisk bytowania 2 gatunków ptaków w obszarach Natura 2000, zabezpieczenie co najmniej 25 ha siedlisk dla ptaków poprzez zabezpieczenie co najmniej 5 wysp na stawach, zabezpieczenie dwóch fragmentów grobli o długości co najmniej 300 m na stawach.

W zakresie ochrony roślin lub zwierząt zagrożonych, w ich naturalnych siedliskach, zaplanowano:

- w celu ochrony i rehabilitacji zagrożonych rodzimych gatunków: ochronę 19 zagrożonych gatunków ryb poprzez zakup 1 525 000 szt. oraz 6 647 kg narybka i zarybienie wód otwartych,
- utrzymanie prawidłowego stanu liczebnego gatunku poprzez wyhodowanie ok. 80 głuszców oraz zakup: 2 800 kg karmy, 150 ton piasku do wolier, a także ochronę zagrożonego gatunku żubra poprzez zakup ok. 78 000 kg karmy, ok. 5 000 kg słomy, ok. 700 szt. sadzonek drzew i krzewów, opakowania 25 kg nasion mieszanki traw,
- w celu rehabilitacji zwierząt dziko żyjących, w ośrodkach rehabilitacyjnych zaplanowano: zakup 25,3 t karmy, lekarstw oraz zapewnienie opieki weterynaryjnej dla dzikich zwierząt przebywających w ośrodkach rehabilitacyjnych z gromad: ptaki, ssaki, a także zakup i wywieszenie 330 szt. budek lęgowych, czyszczenie 3 505 szt. budek lęgowych, konserwacja 400 szt. budek lęgowych,
- w zakresie ochrony cennych przyrodniczo biotopów o dużej bioróżnorodności, w szczególności torfowisk, muraw kserotermicznych i zarośli śródpolnych zaplanowano czynną ochronę muraw:

- na terenie Jaworzna – działania czynnej ochrony poprzez wypas owiec na obszarze 6 ha, wykaszanie roślinności na obszarze 8,9 ha, zwalczanie gatunków ekspansywnych na pow. 0,8 ha,
- na obszarze Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”: działania czynnej ochrony poprzez wypas kóz i owiec na obszarze ok. 106 ha oraz usuwanie rdestowca sachalińskiego na obszarze ok. 1,5 ha,
- na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Ostoja Olsztyńsko-Mirowska - wykoszenie roślinności ekspansywnej na obszarze ok. 8,5 ha, usunięcie drzew i krzewów na obszarze ok. 0,5 ha.

W celu zapobiegania występowaniu masowych zagrożeń w lasach zaplanowano 100 godzin lotów patrolowo-gaśniczych na łącznym obszarze 404 700 ha.

W zakresie zadrzewień i zakrzewień – założenie 11 mini ogrodów botanicznych, mini arboretów na terenie województwa śląskiego, łącznie na obszarze 5,824 ha, przy placówkach oświatowych i ośrodkach edukacji ekologicznej gdzie zaplanowano posadzenie 3 025 szt. sadzonek drzew, krzewów i roślin oraz wykonanie 184 tabliczek z nazwami gatunkowymi.

4. EDUKACJA EKOLOGICZNA

W zakresie edukacji ekologicznej zaplanowano między innymi:

- zorganizowanie i przeprowadzenie 745 warsztatów (łącznie 1 735 godzin) w ośrodkach edukacji ekologicznej przez jednostki wyspecjalizowane w prowadzeniu edukacji ekologicznej z udziałem 6 482 dzieci i młodzieży z województwa śląskiego,
- doposażenie 3 ośrodków edukacji ekologicznej na terenie województwa śląskiego, poprzez zakup książek, pomocy dydaktycznych oraz 17 szt. urządzeń multimedialnych i sprzętu komputerowego,
- doposażenie uczelnianych laboratoriów na kierunkach kształcenia związanych z ochroną środowiska w specjalistyczną aparaturę, w tym: doposażenie laboratoriów stacjonarnych (ABZA) poprzez zakup 4 szt. aparatury do badań zanieczyszczeń atmosfery oraz doposażenie napowietrznego mobilnego laboratorium do kontroli atmosfery (NML) poprzez zakup 3 zestawów urządzeń,
- zorganizowanie na terenie województwa śląskiego 22 konferencji i seminariów z udziałem ok. 564 uczestników, podczas których zaplanowano wygłoszenie 99 referatów i wydanie ok. 1 000 materiałów konferencyjnych lub pokonferencyjnych,
- zorganizowanie i przeprowadzenie 14 programów, kampanii i akcji edukacyjno-informacyjnych, w ramach których przewidziano: organizację happeningów, koncertów, wystaw, plenerów fotograficznych, konferencji, prelekcji, spektakli, konkursów ekologicznych wraz z zakupem nagród oraz warsztatów dla dzieci i młodzieży wraz z zakupieniem sprzętu do prowadzenia zajęć edukacyjnych,
- w ramach kolejnej edycji Konkursu „Cykliczne upowszechnianie przez media zasady zrównoważonego rozwoju i informacji dotyczących źródeł i systemów finansowania ochrony środowiska” wydanie 716 kolumn druku w 36 tytułach prasowych, wyemitowanie 301 audycji na antenie 4 rozgłośni radiowych i 120 programów w 7 stacjach telewizyjnych,
- wydanie publikacji propagujących ochronę środowiska i gospodarkę wodną: druk łącznie 38 300 szt. albumów, folderów, broszur, ulotek, plakatów, katalogów, przewodników, publikacji popularnonaukowych, poradników, zeszytów edukacyjnych oraz produkcję 2 filmów przyrodniczych,

- utworzenie 8 ścieżek dydaktycznych, przyrodniczych i ekologicznych na terenie województwa śląskiego, na których zaplanowano wykonanie i montaż 328 tablic oraz 33 szt. urządzeń edukacyjnych wraz z wydaniem łącznie 14 000 szt. ulotek, broszur i folderów,
- dofinansowanie utworzenia i wyposażenia łącznie 61 ekopracowni w jednostkach oświatowych województwa śląskiego.

Sytuacja epidemiologiczna w kraju miała znaczący wpływ na realizację działań związanych z edukacją ekologiczną. Mając na uwadze przede wszystkim zawieszenie zajęć dydaktyczno-wychowawczych, zamknięcie obiektów kulturalnych, ograniczenie dostępności do terenów zielonych, a także restrykcje dotyczące przemieszczania i gromadzenia się w szczególności dzieci i młodzieży możliwość przeprowadzenia warsztatów, seminariów, konferencji, a także programów, kampanii i akcji edukacyjno-informacyjnych została w dużym stopniu ograniczona.

5. OCHRONA WÓD, ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU I GOSPODARKA WODNA

W 2021 roku WFOŚiGW w Katowicach podpisał umowy z zakresu ochrony wód, adaptacji do zmian klimatu i gospodarki wodnej, w wyniku których będą realizowane następujące efekty rzeczowe i ekologiczne:

- z zakresu ochrony wód:
 - 53,8 km kanalizacji sanitarnej,
 - 20 szt. przepompowni ścieków,
 - 55 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków,
 - 600 szt. podłączeń do kanalizacji,
 - 1 nowa i 1 zmodernizowana oczyszczalnia ścieków o łącznej przepustowości 1.988 m³/d,
- z zakresu gospodarki wodnej:
 - 39,5 km sieci wodociągowej,
 - 586 szt. przyłączy wodociągowych.

W ramach realizacji zadań z zakresu gospodarki wodnej 43 tys. osób będzie korzystało z ulepszonych zaopatrzenia w wodę.

W ramach realizacji zadań z zakresu ochrony wód 1,9 tys. osób będzie korzystało z ulepszonych oczyszczania ścieków.

6. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM

W zakresie zapobiegania poważnym awariom w 2021 roku zawarto umowy o dofinansowanie zadań realizowanych przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach oraz Ochotnicze Straże Pożarne.

W ramach zadań realizowanych przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej dofinansowano zakup między innymi 11 pojazdów specjalistycznych.

Dodatkowo dofinansowano zakup sprzętu i wyposażenia indywidualnego strażaka, środków chemicznych oraz specjalistycznego sprzętu do konserwacji, sprawdzenia oraz utrzymania w gotowości aparatów ochrony dróg oddechowych.

W ramach „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych” przy wsparciu Funduszu, zakupiono 21 specjalistycznych samochodów ratowniczo – gaśniczych, w tym:

- trzy ciężkie samochody ratowniczo-gaśnicze,
- osiemnastu średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych.

W ramach finansowania zakupu sprzętu pożarniczego przez Gminy i jednostki OSP województwa śląskiego Fundusz dofinansował 237 zadań na zakup sprzętu pożarniczego takiego jak: środki pianotwórcze, gaśnicze, sprzęt sygnalizacyjny, środki ochrony indywidualnej dla strażaków.

7. ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE W REGIONIE

W 2021 roku dofinansowano opracowanie 33 programów ochrony środowiska w tym dla Województwa Śląskiego oraz m.in. dla gmin: Lipowa, Ujsoły, Niegowa czy Jeleśnia oraz powiatu bielskiego, a także 20 planów gospodarki niskoemisyjnej m.in. dla gmin: Kroczyce, Czeladź, Przyrów.

W zakresie planów urządzania lasu lub uproszczonych planów urządzania lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych – na zlecenie starosty dofinansowano sporządzenie uproszczonych planów dla lasów położonych na terenie powiatów żywieckiego i cieszyńskiego o łącznej pow. 5 570 ha.

W ramach opinii naukowych, opracowań i ekspertyz dofinansowano opracowanie łącznie 22 dokumentów w tym m.in.: ekspertyzę w zakresie ochrony jaskiń okolic Olsztyna, Monitoring przedmiotów ochrony w śląskich obszarach Natura 2000, Ocena stanu wybranych gatunków i siedlisk na terenie parków krajobrazowych województwa śląskiego, Opracowanie programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego.

8. PROFILAKTYKA ZDROWOTNA

Profilaktyka zdrowotna dzieci obejmuje działania specjalistyczne i działania ogólnoprofilaktyczne. Profilaktyką zdrowotną objęte zostały dzieci z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska.

W ramach profilaktyki specjalistycznej założono wyjazdy profilaktyczno-zdrowotne do miejscowości czystych ekologicznie dla 330 dzieci z podwyższonym i wysokim poziomem ołowiu we krwi z rejonu Miasteczka Śląskiego, Kalet, Ożarówic.

W ramach działań ogólnoprofilaktycznych realizowano programy profilaktyki zdrowotnej, edukacji ekologicznej i regionalnej edukacji przyrodniczej i ekologicznej dzieci w trakcie wyjazdów śródrocznych na tzw. zielone szkoły oraz wyjazdów w okresie wakacji.

Założono, że z wyjazdów ogólnoprofilaktycznych realizowanych w trakcie roku szkolnego (tzw. zielone szkoły) skorzysta 1 361 dzieci, a w okresie wakacji wyjedzie około 5 470 dzieci.

Zrealizowane wyjazdy ogólnoprofilaktyczne, w tym przypadające na okres wakacji zostały dostosowane do aktualnych wytycznych GIS, MZ i MEN dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży.

Tabela nr 28 Efekty ekologiczne z umów zawartych w 2021 roku ze środków Fundusz, Narodowego Funduszu oraz w ramach POiŚ

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1. Ochrona atmosfery			
1	Oszczędność energii	GJ/a	1 546 928
2	Produkcja energii cieplnej z instalacji solarnej	GJ/a	203
3	Produkcja energii cieplnej z pomp ciepła	GJ/a	841
4	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - b-a-p	kg/a	955
5	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO	kg/a	1 119 124
6	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO ₂	kg/a	255 457 877

7	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - H ₂ S	kg/a	276
8	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - NO _x	kg/a	428 400
9	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - SO ₂	kg/a	2 778 160
10	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych	kg/a	1 476 387
11	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych PM 10	kg/a	589 003
12	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych PM 2,5	kg/a	525 156
13	Ścieżka rowerowa	km	3
14	Oszczędność energii elektrycznej	kWh/a	837 545
15	Produkcja energii elektrycznej ze źródeł energii odnawialnej	kWh/a	3 343 705
16	Produkcja paliw niskoemisyjnych	Mg/a	623 582
17	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji	MWt	28
18	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji	Mwe	27
19	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI)	tony równoważnika CO ₂	302 890
20	Zmniejszenie zużycia energii końcowej	GJ/rok	869 371
21	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej	GJ/rok	1 233 549
2. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi			
1	Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów	Liczba zadań	1
2	Selektywne zebranie i przekazanie do odzysku, recyklingu lub unieszkodliwiania w skali roku co najmniej	Mg	609
3	Termiczne przekształcenie odpadów	Mg/a	3 200
4	Unieszkodliwianie odpadów	Mg	15 585
5	Unieszkodliwianie odpadów - składowanie	Mg	6 587
6	Zastąpienie wyeksploatowanych pojazdów do transportu odpadów komunalnych nowoczesnymi pojazdami przystosowanymi do zbiórki odpadów biodegradowalnych	szt.	2
7	Neutralizacja skażeń gleby - powierzchnia	ha	3 303
3. Różnorodność biologiczna			
1	Ochrona gatunków dziko żyjących	liczba gatunków	314
2	Ochrona gatunków z czerwonej księgi gatunków zagrożonych	liczba gatunków	51
3	Przywrócenie lub zapewnienie ochrony właściwego stanu ekosystemów (siedlisk)	ha	1 513,39
4	Stworzenie możliwości prawidłowego zarządzania środowiskowego na obszarze gminy.	liczba gmin	23
5	Utrzymanie prawidłowego stanu liczebnego gatunków	liczba gatunków	1
4. Edukacja ekologiczna			
1	Podniesienie świadomości ekologicznej na obszarze gmin	liczba gmin	126
2	Podniesienie świadomości ekologicznej uczestników/odbiorców	liczba osób	46 616
3	Podniesienie świadomości ekologicznej na obszarze województwa śląskiego	liczba zadań	38

5. Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna			
1	Oczyszczanie ścieków do parametrów określonych w pozwoleniu wodnoprawnym na wprowadzenie ścieków do wód	liczba zadań	2
2	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków	RLM	2 152
3	Odprowadzanie ścieków z n podłączeń do budynków	szt.	711
4	Stworzenie możliwości dostawy wody do picia o odpowiedniej jakości	liczba zadań	7
5	Ilość osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę	os	44 623
6	Stworzenie warunków do oczyszczania ścieków w ilości n do parametrów określonych w pozwoleniu wodnoprawnym na odprowadzanie ścieków oczyszczonych.	liczba zadań	2
7	RLM oczyszczalni	RLM	21 375
8	RLM kanalizacji	RLM	30 727
9	Zapobieganie zagrożeniom powodziowym	liczba zadań	1
10	Obszar chroniony	ha	18 000
11	Liczba ludności	os	4 489 000
12	Zmniejszenie strat wody	liczba zadań	1
13	Ilość zagospodarowanej wody opadowej	m ³ /rok	387 010
6. Zapobieganie poważnym awariom			
1	Poprawa możliwości jednostek straży pożarnej w zakresie likwidacji i zwalczania skutków poważnych awarii, powodzi, wypadków i katastrof chemicznych i ekologicznych.	liczba zadań	285
3	Liczba osób objętych ochroną przed zagrożeniami	Liczba osób	1 181 063
7. Zarządzanie środowiskowe w regionie			
1	Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasów na obszarze	ha	5 570,00
2	Stworzenie możliwości prawidłowego zarządzania środowiskowego na obszarze gminy	liczba gmin	129
3	Stworzenie możliwości prawidłowego zarządzania środowiskowego na terenie województwa śląskiego	liczba zadań	3
4	Zapewnienie ochrony właściwego stanu ekosystemów na obszarze	ha	72 712,80
8. Profilaktyka zdrowotna			
1	Wzmocnienie organizmów dzieci poprzez realizację programu profilaktyki zdrowotnej, podniesienie świadomości ekologicznej dzieci poprzez realizację programu edukacji ekologicznej	liczba dzieci	7 161

Tabela nr 29 Efekty rzeczowe z umów zawartych w 2021 roku ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POiŚ

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1. Ochrona atmosfery			
1	Audyt energetyczny	szt.	293
2	Dokumentacja projektowa	szt.	743
3	Ekspertyzy	szt.	23
4	Gruntowa pompa ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	kpl.	191
5	Instalacja solarna	kpl.	37

6	Dokumentacja przygotowawcza	kpl.	3
7	Instalacja c.w.u.	kpl.	8
8	Instalacja fotowoltaiczna	kpl.	4 370
9	Instalacja odpylania spalin	kpl.	1
10	Instalacja ogrzewania	kpl.	9 742
11	Instalacja oświetlenia wewnętrznego	kpl.	6
13	Oświetlenie energooszczędne	kpl.	172
14	Pompa ciepła	kpl.	241
15	Pozostałe inwestycje z zakresu ochrony atmosfery	kpl.	16
16	Termoizolacja obiektów	kpl.	8 276
17	Wentylacja mechaniczna	kpl.	429
18	Węzeł cieplny	kpl.	78
19	Zlikwidowane dotychczasowe źródło ciepła	kpl.	34 063
20	Źródło ciepła opalane biomasą	kpl.	40
21	Źródło ciepła opalane energią elektryczną	kpl.	12
22	Źródło ciepła opalane gazem	kpl.	11 510
23	Źródło ciepła opalane olejem	kpl.	12
24	Źródło ciepła opalane paliwem stałym	kpl.	139
25	Źródło ciepła	kpl.	8 822
26	Instalacja fotowoltaiczna (kW)	kW	3 310
27	Sieci cieplne wraz z przyłączami	m	3 538
28	Kocioł opalany węglem lub biomasą spełniające wymogi 5 klasy, wg kryteriów zawartych w normie PN EN303-5:2012	szt.	123
29	Kocioł elektryczny	kpl.	264
30	Kocioł na pellet drzewny	kpl.	1 962
31	Kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie	kpl.	582
32	Kocioł opalany węglem spełniający wymogi 5 klasy i ekoprojektu	kpl.	6 884
33	Kocioł zgazowujący drewno	kpl.	42
34	Pompa ciepła powietrze/powietrze	kpl.	43
35	Pompa ciepła powietrze/woda	kpl.	170
36	Pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	kpl.	2 888
37	Stolarka drzewiowa	kpl.	5 441
38	Stolarka okienna	kpl.	5 984
39	Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii (CI)	liczba	14 692
40	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	liczba	38
41	Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w ramach kogeneracji	szt.	5
42	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	658
2. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi			
1	Instalacja, linia technologiczna, urządzenie o wydajności w m ³	m ³ /d	200

2	Instalacja, linia technologiczna, urządzenie o wydajności w Mg	Mg/a	5 900
3	Specjalistyczne pojazdy do zbiórki i transportu odpadów komunalnych, w tym biodegradowalnych	szt.	5
4	Specjalistyczny sprzęt komunalny do utrzymania porządku i czystości w Gminie	szt.	500
5	Unieszkodliwianie odpadów - składowanie	szt.	2 403
6	Usunięcie i unieszkodliwienie odpadów nielegalnie magazynowanych	Mg	8 386
7	Zakup wapna nawozowego	Mg	13 329
8	Unieszkodliwienie azbestu	m ²	1 988
3. Różnorodność biologiczna			
1	Cięcia pielęgnacyjne	szt.	5 633
2	Czyszczenie rowów melioracyjnych	mb	78
3	Czyszczenie z podrostów	ha	49
4	Druk wydawnictw	szt.	1 000
5	Frezowanie pni	szt.	174
6	Ochrona zagrożonych siedlisk	ha	26
7	Opracowanie dokumentu	szt.	3
8	Pielęgnacja, formowanie żywopłotów i krzewów	m ²	1 308
9	Przygotowanie gleby	ha	0,02
10	Renowacja trawników	ha	19
11	Usuwanie biomasy	ha	20
12	Wycinka drzew	szt.	603
13	Wycinka krzewów	szt.	1
14	Wykaszenie	ha	85
15	Wykonanie lotów patrolowych	godz.	100
16	Wypas zwierząt	ha	112
17	Zakup i montaż tablic	szt.	280
18	Zakup i sadzenie drzew	szt.	3 451
19	Zakup i sadzenie krzewów	szt.	371
20	Zakup i sadzenie roślin	szt.	3 904
21	Zakup i wsiedlenie zwierząt	szt.	80
22	Zakup karmy	t	106
23	Zakup pułapek feromonowych	szt.	38
24	Zakup sprzętu	szt.	44
25	Zakup ziemi urodzajnej	m ³	335
26	Zarybianie	szt.	760 016
27	Zrębkowanie gałęzi	mp	449
28	Zwalczanie szrotówka na drzewach	szt.	24
4. Edukacja ekologiczna			
1	Doposażenie laboratorium	szt.	1

2	Doposażenie ośrodków edukacji ekologicznej	szt.	4
3	Druk książki/albumu	szt.	3 800
4	Druk plakatu	szt.	338
5	Druk ulotki/folderu	szt.	184 100
6	Druk wydawnictwa	szt.	83 648
7	Liczba uczestników konferencji	liczba uczestników	1 664
8	Media - Publikacja czasopism	ilość numerów	401
9	Media - Publikacja kolumn ekologicznych	ilość kolumn	539
10	Media - Radio - Czas trwania audycji	minuta	20
11	Media - Radio - Emisja audycji	ilość audycji	102
12	Media - Telewizja - Czas trwania programu	minuta	25
13	Media - Telewizja - Programy	ilość programów	12
14	Pomoce dydaktyczne na terenie ścieżki	szt.	33
15	Produkcja filmu	min.	27
16	Przeprowadzenie akcji edukacyjnej	szt.	41
17	Przeprowadzenie konferencji	szt.	33
18	Przeprowadzenie konkursu	szt.	18
19	Przeprowadzenie programu/kampanii edukacyjnej	szt.	4
20	Przeprowadzenie warsztatów - godziny	godz.	2 619
21	Przeprowadzenie warsztatów - ilość	szt.	745
22	Przeprowadzenie warsztatów - osoby	liczba osób	7 375
23	Tablice na terenie ścieżki	szt.	328
24	Utworzenie i wyposażenie pracowni	szt.	61
25	Utworzenie strony internetowej	szt.	1
26	Utworzenie ścieżki	szt.	8
27	Wydanie materiałów konferencyjnych	szt.	3 330
28	Wygłoszenie referatów	szt.	169
29	Zakup gadżetów	szt.	7 090
30	Zakup i wręczenie nagród laureatom konkursu	szt.	1 658
31	Zakup pomocy dydaktycznych	szt.	18
32	Zakup sadzonek	szt.	320
33	Zakup sprzętu komputerowego	szt.	1
34	Zakup urządzeń multimedialnych	szt.	17
35	Zakup wydawnictw	szt.	1 700
36	Zakup wyposażenia	szt.	50
37	Zorganizowanie wystawy	szt.	9
5. Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna			
1	Kanalizacja sanitarna o długości	mb	53 784
2	Modernizacja oczyszczalni ścieków	m ³ /d	400

3	Oczyszczalnia ścieków komunalnych	m ³ /d	1 588
4	Przepompownie	szt.	20
5	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	szt.	55
6	Sieć wodociągowa o długości	mb	39 491
7	Przyłącza wodociągowe	szt.	586
8	Zakup sprzętu przeciwpowodziowego	szt.	28
9	Adaptacja elementów istniejących	szt.	836
10	Instalacja do retencjonowania wód opadowych (w tym roztopowych) na dachach	szt.	46
11	Instalacja do retencjonowania wód opadowych (w tym roztopowych) w gruncie	szt.	627
12	Instalacja do wykorzystania retencjonowanych wód opadowych (w tych roztopowych)	szt.	2 323
13	Instalacja do zebrania wód opadowych (w tym roztopowych)	szt.	2 347
14	Instalacja rozsączająca	szt.	57
15	Instalacja służąca zagospodarowaniu wody opadowej	szt.	3 652
16	Przewody odprowadzające wody opadowe	szt.	228
17	Systemy do nawadniania lub innego wykorzystania zatrzymanej wody	szt.	196
18	Zbiornik retencyjny nadziemny (pojemność)	m ³	6 354
19	Zbiornik retencyjny nadziemny otwarty	szt.	280
20	Zbiornik retencyjny nadziemny zamknięty	szt.	606
21	Zbiornik retencyjny podziemny (pojemność)	m ³	16 344
22	Zbiornik retencyjny podziemny zamknięty	szt.	2 559
6. Zapobieganie poważnym awariom			
1	Liczba wyposażonych jednostek OSP	szt.	260
2	Specjalistyczny sprzęt mechaniczno-hydrauliczny	szt.	394
3	Specjalistyczny sprzęt sygnalizacyjny	szt.	46
4	Zakup indywidualnego wyposażenia strażaka	kpl	3 596
5	Zakup sprzętu ODO	kpl	105
6	Zakup niezbędnego sprzętu.	kpl	27
7	Zakup środków chemicznych - dyspergenty	dm ³	8 700
8	Zakup środków chemicznych - sorbenty i środki pianotwórcze	kg	90 490
9	Zakup pojazdów specjalistycznych	szt.	11
10	Liczba zakupionych średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych	szt.	18
11	Liczba zakupionych ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych	szt.	3
7. Zarządzanie środowiskowe w regionie			
1	Opracowanie dokumentu	szt.	86
8. Profilaktyka zdrowotna			
1	Wyjazd dzieci	liczba dzieci	7 161

X. NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA ZAKOŃCZONE W 2021 ROKU

1. OCHRONA ATMOSFERY

Do najważniejszych inwestycji z zakresu ochrony atmosfery oraz ochrony przed hałasem, których realizacja została zakończona w 2021 roku należą:

- Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Mszana w latach 2018-2022 - rok 2021 – Gmina Mszana,
- Przebudowa sieci ciepłych w Cieszynie wraz z budową przyłączy i węzłów ciepłowniczych celem likwidacji węzłów grupowych - Energetyka Cieszyńska Sp. z o.o.,
- Budowa III etapu Instalacji Odsiarczania Spalin i I etapu Instalacji Odazotowania Spalin dla kotłowni WR-25 - Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej - Gliwice Sp. z o.o.,
- Program ograniczenia emisji - "Czyste powietrze dla Miasta Wodzisławia Śląskiego na lata 2019-2022" etap III rok 2021 - Gmina Wodzisław,
- Ograniczenie niskiej emisji na terenie miasta Katowice - kontynuacja działań związanych z dofinansowaniem wymiany źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych - budynki jednorodzinne - etap IV: 2020 rok – Gmina Katowice,
- Ograniczenie niskiej emisji na terenie miasta Katowice - kontynuacja działań związanych z dofinansowaniem wymiany źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych - budynki wielorodzinne - etap IV: 2020 rok – Gmina Katowice,
- Program ograniczenia niskiej emisji dla miasta Tychy - etap V – Gmina Tychy,
- Termoizolacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. H. Dąbrowskiego 5, ul. S. Jaracza 7-9 (ściany wschodnia, południowa i północna), ul. S. Jaracza 11-13 (ściana południowa i północna), ul. Poziomkowej 50, ul. Poziomkowej 52, ul. M. Reja 19, R. Dmowskiego 106-114 i pawilonu (wymyennikowni) przy ul. R. Dmowskiego 114a, Uczniowskiej 32-38 w Tychach - Tyska Spółdzielnia Mieszkaniowa „OSKARD”,
- Modernizacja źródeł ciepła w ramach Programu ograniczenia niskiej emisji dla Miasta Żory na lata 2018-2021 (IV etap - 2021 r.) – Gmina Żory,
- Modernizacja źródeł ciepła w budynkach indywidualnych realizowana w ramach Programu ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta Zabrze - etap XI – Gmina Zabrze,
- Ograniczenie niskiej emisji na terenie Gminy Świerklany w 2021 roku – Gmina Świerklany,
- Termomodernizacja 7 budynków mieszkalnych znajdujących się przy ul. Potyki 25, Potyki 27, Skowronków 2-2c, Lecha 1, Pokoju 19-19a, Pokoju 21-21a, Kędzierzyńskiej 27 w Rudzie Śląskiej należących do Międzyzakładowej Górniczej Spółdzielni Mieszkaniowej PERSPEKTYWA w Rudzie Śląskiej – Międzyzakładowa Górnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa "Perspektywa" w Rudzie Śląskiej,
- Termomodernizacja budynków mieszkalnych przy ul. Dąbrowskiego 24 w Dąbrowie Górniczej wraz z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest – Spółdzielnia Mieszkaniowa LOKATOR w Dąbrowie Górniczej,
- Termomodernizacja 6 budynków mieszkalnych wielorodzinnych w Katowicach przy ulicy Zamkowa 47, Zamkowa 49, Morawa 119D, Budryka 1, 1-go Maja 156-156D i Wojciecha 27-27B należących do Katowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej – Katowicka Spółdzielnia Mieszkaniowa,
- Ograniczenie niskiej emisji na terenie gminy Pawłowice w roku 2021 – Gmina Pawłowice,

- Przebudowa wybranych odcinków sieci ciepłowniczej na obszarze miast Katowice Czeladź – Tauron Ciepło S.A. (dawniej Elektrociepłownia TYCHY S.A.),
- Budowa farmy fotowoltaicznej Jaworzno ul. Sportowa – TAURON Wytwarzanie S.A. (dawniej Południowy Koncern Energetyczny S.A.),
- Termomodernizacja budynków należących do zasobów Spółdzielni Mieszkaniowej "Środula" usytuowanych w Sosnowcu przy ulicach: Matejki 45-51, Wyspiańskiego 73-75 - etap III – Spółdzielnia Mieszkaniowa „Środula” w Sosnowcu,
- Modernizacja i rozbudowa systemu filtrowentylacji na wydziale spawalni Polmotors Sp. z o.o. – Polmotors Sp. z o.o. w Mazańcowicach.

2. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

Do najważniejszych inwestycji z zakresu gospodarki odpadami oraz ochrony powierzchni ziemi, których realizacja została zakończona w 2021 roku należą:

- zakup wentylowanych pojemników w kolorze brązowym do selektywnego zbierania odpadów BIO, 1 szt. śmieciarki do odbioru odpadów BIO oraz samochodu ciężarowego z zabudową bramową do odbioru odpadów selektywnie zbieranych, zadanie zrealizowane przez EKO M.Golik, J.Konsek, A. Serwotka Spółka Jawna,
- Zakup sprzętu specjalistycznego w postaci pojazdów komunalnych służących zadaniom z zakresu gospodarki odpadami przez ZOM Spółka z o.o. w Mysłowicach, zadanie zrealizowane przez Zakład Oczyszczania Miasta Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
- Zakup nowych pojemników plastikowych o pojemności 1100 litrów służących do odbioru odpadów komunalnych przez Spółkę Master-Odpady i Energia Sp. z o.o., zrealizowane przez MASTER - Odpady i Energia Sp. z o.o.,
- Optymalizacja procesu kompostowania odpadów - zakup bocznej ciągniętej przetrzucarki do przyłm kompostowych - Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Świętochłowicach Sp. z o. o.
- demontaż, zbieranie, transport oraz unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest w postaci płyt azbestowo-cementowych płaskich oraz falistych z budynków mieszkalnych i gospodarczych z terenu 60 gmin województwa śląskiego oraz (15) Spółdzielni Mieszkaniowych (5) Wspólnot Mieszkaniowych.

Dodatkowo w 2021 roku Fundusz przekazał wsparcie finansowe jednoimiennym szpitalom zakaźnym w województwie śląskim na łączną kwotę 2 000 tys. zł. Środki te pozwoliły na bezpieczne zagospodarowanie zakaźnych odpadów medycznych wytworzonych w tych placówkach.

3. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

Do najważniejszych działań z zakresu różnorodności biologicznej zakończonych w 2021 roku należą:

Ochrona cennych przyrodniczo i krajobrazowo obszarów nieleśnych PKOG - zadanie realizowane przez Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego.

Zadanie miało na celu przeprowadzenie działań czynnej ochrony ekosystemów nieleśnych, tzw. półnaturalnych ekosystemów otwartych położonych na obszarze Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd. Planowane przez ZPKWŚ zabiegi miały na celu zapobieganie zarastaniu muraw naskalnych oraz muraw kserotermicznych, użytkowanych ekstensywnie w wyniku postępowania naturalnej sukcesji. Nieleśne zbiorowiska półnaturalne wyróżniają się wysoką różnorodnością biologiczną.

Efekt osiągnięto dzięki usunięciu podrostu drzew i krzewów wraz z usunięciem biomasy oraz koszenie wybranych terenów PKOG o łącznym obszarze 61 ha.

Przeciwpożarowe zabezpieczenie w celu ochrony różnorodności biologicznej terenów leśnych RDLP w Katowicach oraz ochrony klimatu - patrolowanie lotnicze lasów województwa śląskiego w 2021 r. - zadanie realizowane przez PGL LP Nadleśnictwo Katowice

Celem zadania było usprawnienie systemu obserwacyjno-alarmowego Lasów Państwowych, przeznaczonego do wykrywania i lokalizacji pożarów na terenach leśnych województwa śląskiego.

W ramach realizacji zadania w zakresie funkcjonowania systemu obserwacyjno-alarmowego Lasów Państwowych wykonane zostało 100 godzin lotów patrolowo-gaśniczych w celu wykrywania i gaszenia pożarów za pomocą samolotów oraz śmigłowców patrolowo-gaśniczych. Śmigłowiec wraz z samolotami patrolowo-gaśniczymi są odpowiedzialne za lokalizację pożarów oraz szybkie rozpoczęcie akcji gaśniczej i powstrzymanie pożaru do momentu dotarcia na miejsce sił naziemnych.

Mysikrólik ratuje dzikie zwierzęta – leczenie i rehabilitacja dzikich zwierząt - Agnieszka Łyczko
MYSIKRÓLIK

Coroczne zadanie miało na celu ochronę i rehabilitację dzikich zwierząt poprzez zapewnienie rannym i poszkodowanym dzikim zwierzętom odpowiedniej opieki. Założeniem projektu jest udzielenie opieki dla ok. 160 zwierząt poprzez: zapewnienie pomocy weterynaryjnej oraz specjalistyczną opiekę rehabilitacyjną. Ponadto, podczas rekonwalescencji zwierzęta otrzymają odpowiednie leki oraz pożywienie.

Wiele zranionych zwierząt stanowi zagrożenie, zarówno dla ruchu drogowego, jak i wpływa na zmniejszenie się puli genów, co jest kluczową kwestią dla różnorodności biologicznej. Udzielanie pomocy rannym, dzikim zwierzętom, poprzez zapewnienie odpowiedniego leczenia weterynaryjnego i opieki, pozwala im na powrót na wolność.

4. EDUKACJA EKOLOGICZNA

Do najważniejszych działań z zakresu edukacji ekologicznej, zakończonych w 2021 roku należą:

VII edycja konkursu pn. "Zielona Pracownia", którego przedmiotem było utworzenie ekopracowni na potrzeby nauk przyrodniczych, biologicznych, ekologicznych, geograficznych, chemiczno-fizycznych czy geologicznych w placówkach oświatowych z terenu województwa śląskiego. W ramach kolejnej edycji dofinansowano 61 wniosków, które wyłoniono biorąc pod uwagę pomysły na zagospodarowanie pracowni, jej funkcjonalność, wykorzystanie przestrzeni oraz innowacyjność zaproponowanych rozwiązań. Istotnym kryterium wyboru była różnorodność pomocy dydaktycznych, wyposażenia oraz sprzętu multimedialnego.

Kampania edukacyjno-informacyjna Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego #zaPARKujmy! w województwie śląskim - Zadanie realizowane przez Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego

Projekt kampanii edukacyjno-informacyjnej objął organizację szeroko zakrojonych działań, mających na celu propagowanie proekologicznych zachowań oraz podniesienie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży na terenie województwa śląskiego. W ramach kampanii zaplanowano m.in. przeprowadzenie konkursów ekologicznych, warsztatów ekologicznych, organizację konferencji i sympozjów, organizację akcji „Sprzątanie Świata 2021 oraz obchodów świąt ekologicznych, czy doposażenie Ośrodków Edukacyjnych ZPKWŚ w pomoce dydaktyczne i sprzęt wspomagający prowadzenie działań edukacyjnych.

Innowacyjnym działaniem było wykonanie aplikacji na urządzenia mobilne stanowiącej multimedialny przewodnik turystyczno-przyrodniczy po Żywieckim Parku Krajobrazowym, której jej celem jest popularyzacja walorów przyrodniczych, krajobrazowych i turystycznych, a także wsparcie procesu poszerzania wiedzy społeczeństwa na temat procesów przyrodniczych i zmian krajobrazowych.

Uniwersyteckie Laboratoria Kontroli Atmosfery ULKA - etap V - zadanie realizowane przez Uniwersytet Śląski w Katowicach

Uniwersyteckie Laboratoria Kontroli Atmosfery (ULKA) to międzywydziałowa jednostka będąca dydaktycznym zapleczem dla kierunków: Inżynierii Zagrożeń Środowiskowych i Geologii Stosowanej oraz kierunków już istniejących: Międzywydziałowego Kierunku Ochrona Środowiska, Geologia, Geografia na Wydziale Nauk Przyrodniczych.

ULKA dysponuje pierwszym w Polsce Napowietrznym Mobilnym Laboratorium (NML) mieszczącym się w załogowym balonie na ogrzane powietrze, które jest wyposażone w aparaturę do badań zanieczyszczeń powietrza.

Celem bieżącego zadania było doposażenie Napowietrznego Mobilnego Laboratorium oraz laboratoriów stacjonarnych w Aparaturę do Badań Zanieczyszczeń Atmosfery (ABZA), wykorzystującą wysoko specjalistyczną aparaturę do badań zanieczyszczenia powietrza.

5. OCHRONA WÓD, ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU I GOSPODARKA WODNA

Do najważniejszych inwestycji z zakresu ochrony wód i gospodarki wodnej, których realizacja została zakończona w 2021 roku należy budowa:

- modernizacja oczyszczalni ścieków o przepustowości do 11.622 m³/d w miejscowości Żory zrealizowane przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Żory Sp. z o.o. W wyniku realizacji zadania przebudowano osadnik wtórny oraz rozbudowano budynek krat wraz z zabudową prasopłuczki, stacji dozowania węgla aktywnego i dmuchawy a liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków wyniosła 64.702 RLM.
- modernizacja oczyszczalni ścieków o przepustowości do 1.391 m³/d w miejscowości Rybna, gm. Mykanów, Inwestorem było Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego S.A. w Częstochowie. W wyniku realizacji zadania liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków wyniosła 10.363 RLM.
- przebudowa sieci wodociągowej azbesto-cementowej wraz z przyłączami w miejscowości Chybie i Mnich w gm. Chybie i Kisielów w gm. Golezów zrealizowane przez Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. W wyniku realizacji zadania przebudowano sieć wodociągową o długości 9,1 km, 150 szt. przyłączy wodociągowych do budynków a liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych zaopatrzenia w wodę wynosi 627 osób.
- budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Kroczyce - etap III i IV. W wyniku realizacji zadania Inwestor Gminna Kroczyce wybudowała 1,56 km kanalizacji sanitarnej, 0,34 km kanalizacji deszczowej, 15 przepompowni ścieków, 306 podłączeń do budynków. Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków wyniosła: 1.293 RLM.
- budowa kanalizacji ściekowej w miejscowości Latosówka, gmina Mstów. W wyniku realizacji zadania inwestor Gmina Mstów wybudowała 6,2 km kanalizacji sanitarnej, 64 szt. podłączeń do budynków. Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków wyniosła 244 RLM.

XI. KONTROLA REALIZACJI ZAWARTYCH UMÓW

Fundusz w 2021 roku przeprowadził czynności kontrolne obejmujące:

- kontrolę dokumentów stanowiących rozliczenie dofinansowanych zadań,
- kontrolę realizacji zadań w terenie.

Przeprowadzanie kontroli pozwoliło zwiększyć skuteczność nadzoru nad wykorzystaniem przekazanych przez Fundusz środków, a co za tym idzie, prawdopodobieństwo wykrycia ewentualnych nieprawidłowości w realizacji dofinansowywanych zadań oraz w sposobie ich dokumentowania.

W 2021 roku przeprowadzono kontrolę na miejscu 97 umów zawartych z Beneficjentami instytucjonalnymi, w tym: 52 pożyczek preferencyjnych, 21 dotacji, 18 umorzenia części pożyczek, 4 dotacji udzielonych ze środków NFOŚiGW, 1 pożyczki pomostowej, 1 dotacji w ramach przekazania środków finansowych. W sumie skontrolowano realizację 64 zadań, w tym:

- 2 z zakresu gospodarki wodnej,
- 12 z zakresu ochrony wód,
- 39 z zakresu ochrony atmosfery,
- 4 z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi,
- 5 z zakresu ochrony przyrody,
- 1 z zakresu edukacji ekologicznej,
- 1 z zakresu systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska.

Ponadto, przeprowadzono kontrolę na miejscu 272 zadań realizowanych przez osoby fizyczne, dofinansowanych na podstawie umów dotacji z zakresu gospodarki wodnej w ramach programu Moja Woda.

Kontrole wykazały, że w 332 kontrolowanych zadaniach realizacja przebiegała zgodnie z treścią zawartych umów, a w pozostałych przypadkach najczęściej spotykane niedociągnięcia polegały na:

- realizowaniu zadań niezgodnie z harmonogramami rzeczowo – finansowymi lub opóźnionych w realizacji (stwierdzono w 1 przypadku),
- rozbieżnościami pomiędzy przedłożoną dokumentacją potwierdzającą wykonanie robót, a oryginałami dokumentów - daty rozpoczęcia, zakończenia zadania, (nieprawidłowość wykryto w 2 przypadkach),
- nieosiągnięciu lub zagrożeniu nieosiągnięcia zaplanowanego efektu rzeczowego. (nieprawidłowość wykryto w przypadku 1 zadania inwestycyjnego).

Oprócz kontroli prowadzonych na miejscu, analizowano dokumenty stanowiące rozliczenie kolejnych rat pożyczek i dotacji, oraz rozliczeń po zakończeniu realizowanych zadań. W efekcie stwierdzono, że najczęściej pojawiającymi się niedociągnięciami były:

- zwłoka Beneficjentów w dostarczaniu dokumentów stanowiących rozliczenie rat udzielonego dofinansowania, potwierdzenie wykonania zadania oraz uzyskanych efektów,
- niewłaściwe uwierzytelnianie dokumentów,
- opóźnienia w realizacji zadań,
- brak potwierdzeń zamontowania tablic informacyjnych,
- brak potwierdzeń zamontowania tablic pamiątkowych,
- brak kompletnego rozliczenia umów.

Wskutek wprowadzenia w dniu 20.03.2020 roku stanu epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej (spowodowanej koronawirusem i wywoływaną przez niego chorobą COVID-19), a co za tym idzie braku możliwości przeprowadzenia kontroli u Beneficjentów oraz w celu niewstrzymywania wypłat środków przyznanych Beneficjentom w ramach Programu Czyste Powietrze, Narodowy Fundusz zaproponował czasowe zawieszenie przeprowadzenia kontroli zakończonych przedsięwzięć w miejscu ich realizacji oraz ponownego uruchomienia tych kontroli niezwłocznie po odwołaniu stanu epidemii. Do czasu wznowienia kontroli w miejscu realizacji, warunkiem wypłaty dotacji było przekazanie przez Beneficjenta Programu oświadczenia w przedmiocie poniesionych kosztów przedsięwzięcia i zakończenia jego realizacji zgodnie z umową dotacji wraz z dokumentacją zdjęciową potwierdzającą ten fakt. Po otrzymaniu dokumentacji zdjęciowej i potwierdzeniu realizacji rzeczowej przedsięwzięcia, w tym poprawności wykonanych prac, Fundusz mógł dokonać wypłaty środków na rzecz Beneficjentów.

Fundusz w 2021 roku w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” przeprowadził czynności kontrolne obejmujące:

- kontrolę dokumentów stanowiących rozliczenie finansowe projektów,
- kontrolę realizacji umów na dokumentach (dokumentacja zdjęciowa) dostarczonych drogą elektroniczną, bądź pocztową przez Beneficjentów.

W 2021 roku przeprowadzono kontrolę na dokumentach w przypadku 883 umów, w tym: 824 dotacji i 59 pożyczki. W sumie skontrolowano realizację 824 zadań.

Kontrole wykazały, że we wszystkich kontrolowanych zadaniach realizacja przebiegała zgodnie z treścią zawartych umów.

XII. SPIS TABEL

		Strona
Tabela nr 1	Plan i wykonanie przychodów Funduszu w 2021 roku	5
Tabela nr 2	Plan i wykonanie kosztów Funduszu w 2021 roku	7
Tabela nr 3	Efekty rzeczowe i ekologiczne z umów zawartych w 2021 roku w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	24
Tabela nr 4	Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Programu Czyste Powietrze	29
Tabela nr 5	Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Programu Czyste Powietrze	29
Tabela nr 6	Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Programu „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż”	30
Tabela nr 7	Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Programu „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż”	30
Tabela nr 8	Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych część 1)	32
Tabela nr 9	Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych część 1)	32
Tabela nr 10	Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych część 2)	33
Tabela nr 11	Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych część 2)	33
Tabela nr 12	Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie	33
Tabela nr 13	Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie	34
Tabela nr 14	Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest	34
Tabela nr 15	Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest	34
Tabela nr 16	Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Programu Moja Woda	36
Tabela nr 17	Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Programu Moja Woda	36
Tabela nr 18	Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Programu Agroenergia. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii	37

Tabela nr 19	Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Programu Agroenergia. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii	37
Tabela nr 20	Wybrane pozycje bilansu	38
Tabela nr 21	Wybrane pozycje rachunku zysków i strat	39
Tabela nr 22	Struktura wpływów Funduszu w latach 2019-2021	41
Tabela nr 23	Struktura wydatków Funduszu w latach 2019-2021	42
Tabela nr 24	Wyплаты ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ w 2021 roku	44
Tabela nr 25	Dotacje oraz przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ w latach 2019-2021	48
Tabela nr 26	Finansowanie zwrotne ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ w latach 2019-2021	50
Tabela nr 27	Pomoc publiczna udzielona w latach 2019–2021	52
Tabela nr 28	Efekty ekologiczne z umów zawartych w 2021 roku ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ	62
Tabela nr 29	Efekty rzeczowe z umów zawartych w 2021 roku ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ	64

XIII. SPIS RYSUNKÓW

		Strona
Rys. 1	Łączna pomoc udzielona na dofinansowanie zadań w latach 2019-2021 z tytułu zawartych umów	3
Rys. 2	Plan i wykonanie przychodów Funduszu za 2021 rok	6
Rys. 3	Plan i wykonanie kosztów Funduszu za 2021 rok	8
Rys. 4	Kierunki wydatkowania środków Funduszu w 2021 roku	12
Rys. 5	Wpływy Funduszu w 2021 roku	41
Rys. 6	Struktura wpływów Funduszu w 2021 roku	42
Rys. 7	Struktura wydatków Funduszu w 2021 roku	43
Rys. 8	Źródła finansowania wypłaconych środków	43
Rys. 9	Formy pomocy finansowej wypłaconej ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ w 2021 roku	46
Rys. 10	Finansowanie bezzwrotne ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ w 2021 roku	47
Rys. 11	Struktura udzielonego dofinansowania (na podstawie umów zawartych w 2021 roku)	55

XIV. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

1	Sprawozdanie z wykonania Roczego Planu Finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach za 2021 rok
2	Realizacja planu w ramach kierunków wydatkowania środków finansowych Funduszu za 2021 rok
3	Sprawozdanie z wykonania Planu działalności WFOŚiGW w Katowicach za 2021 rok w ramach kontroli zarządczej